GYÓGYSZERÉSZEK

NAPTÁRA

1878. ÉVRE.

CSATÓ GYULA
Szerkesztő GYÓGYSZERTÁRA
ILLÁNYBAN.

SCHÉDY SÁNDOR.

BUDAPEST,
Schédy István-féle könyvnyomda, Országut 44. sz. (Goldstein Mór)
1878.

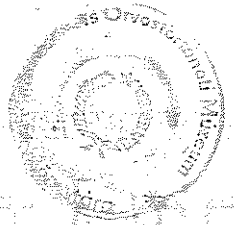

A fogyatkozásokról.

Az **1878**-ik évben két fogyatkozás lesz a napban és kettő a holdban; de mi e négy érdekes tüneményből csak egyet, t. i. a második holdfogyatkozást fogjuk látni.

1. Gyürüs napfogyatkozás február 2-án, 6 óra 58 perckor reggel; nálunk láthatlan.

2. Részleges holdfogyatkozás február 17-én, 10 óra 59 p. délelőtt; nálunk láthatlan.

3. Teljes napfogyatkozás julius 29-én, 8 óra 28 perckor este; hazánkban láthatlan.

4. 7., ujjnyi holdfogyatkozás auguszt. 12-kétől 13-ika virradóra. Látható Ázsiának nyugati felében, továbbá Europa-, Afrika-, Dél- és Észak-Amerika keleti vidékein. — Budapesten lesz e fogyatkozás kezdete: auguszt. 12-én, 11 óra 58 perckor este; közepe: aug. 13-án, 1 óra 54 perckor és vége: 2 óra 50 perckor reggel.

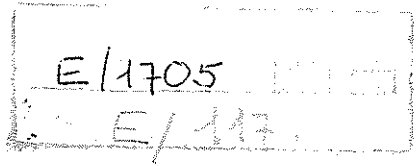

Január

Bold. asszony hava. — Télhó 31 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	Ö	Újesztendő	20	Ignácz	7 50	4 18
2	Sz	Makárius	21	Juliae	50	19
3	Cs	Genovéva	22	Anast.	50	20
4	P	Titus P.	23	40 vért.	50	21
5	Sz	Telesfor	24	Eugen	49	22
		1. Meghalván Heródes. Máté II.				
6	V	F. Vízker.	25	B. M. Ear.	7 49	4 23
7	H	Nikita	26	B. A. elj.	49	25
8	K	Sörény	27	István v.	48	26
9	Sz	Julian	28	2000 v	48	27
10	Cs	Rem. Pál	29	Apr. sz.	47	28
11	P	Hyginus	30	Anysia	47	31
12	Sz	Erneszt	31	Melania	47	33
		2. Midőn Jézus 12 éves vala. Lukács II.				
13	V	F 1 Vidor	1	Jan. 1878	7 46	4 35
14	H	Felix P.	2	Silvest.	45	36
15	K	Mór apát	3	Malach.	45	37
16	Sz	Marcel P.	4	70 apost.	44	38
17	Cs	R. Antal	5	Theofem	43	39
18	P	Piroska	6	Epiph.	43	41
19	Sz	Sára	7	Xer. Ján.	42	42
		3. A kánaáni menyegzőről. János II.				
20	V	F 2 Jén. a.	8	A 1 Győr.	7 41	4 43
21	H	Agnes	9	Polyeuk	41	45
22	K	Vincze	10	N. Gerg.	40	47
23	Sz	Már. elj.	11	Tódor	39	48
24	Cs	Timoth.	12	Tatian	38	50
25	P	Pál ford.	13	Hermyl.	37	51
26	Sz	Polykarp	14	Sabbas	36	52
		4. A bélpoklosról. Máté VIII.				
27	V	F 3 Ar. sz. J.	15	A 2 Pál f.	7 35	4 53
28	H	N. Károly	16	Péter fg.	34	54
29	K	S. Ferencz	17	Antal	33	56
30	Sz	Adelgund	18	Athanas	32	58
31	Cs	N. Péter	19	Makar.	30	59

● Ujhold 3-án, 3 ó. 19 perckor reggel.
◐ Első negyed 11-én, 8 óra 3 perckor este.
○ Holdtölte 19-én, 1 óra 27 perckor reggel.
◑ Utolsó negyed 25-én, 5 óra 5 perckor délután.
Naphossza 1-jén 8 ó. 27 p. Januárban a nap nő 1 órát.

Február

Böjtelő hava. — Télutó 28 nap

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó.	p.	lem. ó.	p.
1	P	Ignácz V.	20	Euthym.	7	29	5	0
2	Sz	Gy. sz. b. a.	21	Maxim.		27		2
		5. Krisztus hajócskájáról. Máté VIII.						
3	V	F 4 Balás p.	22	A 8 Tim.	7	26	5	3
4	H	Veronika	23	Kelemen		25		4
5	K	Agata	24	Xenia		24		6
6	Sz	Dorottya	25	Gergely		23		8
7	Cs	Romuald	26	Xenofon		21		10
8	P	M. János	27	Chrys. J.		19		12
9	Sz	Apollonia	28	Efrém		17		13
		6. A jó magról Máté XIII.						
10	V	F 5 Schol.	29	A 4 Ignác	7	16	5	14
11	H	Dezsér p.	30	Bas. G.		15		16
12	K	Elulalia	31	Cyrus		13		18
13	Sz	Agab pr.	1	0 Febr.		11		19
14	Cs	Balint	2	Gy. sz. b.		10		22
15	P	Faust J.	3	Simeon		8		23
16	Sz	Julianna	4	Isidor		6		20
		7. A szőlőmunkásokról. Máté XX.						
17	V	F. Septuag.	5	A. Triod.	7	5	5	25
18	H	Kalmán	6	Vukol	7	3		27
19	K	Zsuzsan.	7	Parth.	7	1		29
20	Sz	Eleuther	8	Tódor	6	59		30
21	Cs	Orsola	9	Nicetas	6	58		31
22	P	Usz. Péter	10	Charal.	6	56		33
23	Sz	Romana	11	Balázs	6	54		35
		8. A vetőről és magról. Lukács VIII.						
24	V	F Sexag.	12	A Sept	6	52	5	36
25	H	Valburga	13	Martin		51		38
26	K	Vikto	14	Auxent		49		40
27	Sz	Leander	15	Pamph.		47		41
28	Cs	Roman	16	Onisi		46		42

● Ujhold 2-án, 9 óra 33 perckor reggel.
◑ Első negyed 10-én, 2 óra 33 perckor délután.
● Holdtölte 17-én, 33 p. déli 12 óra után.
◐ Utolsó negyed 24-én. 4 óra 24 perckor reggel.
Naph. 1-jén 9 óra 31 p. Febr. a nap növ. 1 óra 25 p.

Március

Böjtmás hava. — Tavaszelő 31 nap

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó.	p.	lem. ó.	p.
1	P	Antonia	17	Tódor	6	49	5	43
2	Sz	Simplic	18	Leo p		42		45
		9. Jézus világtalant gyógyít meg. Lukács XVIII.						
3	V	F. Quinq.	19	A Mesop	6	40	5	46
4	H	Theophil	20	Leo c.		38		48
5	K	Húshagyó	21	Timoth.		36		49
6	Sz	Hamvaz.	22	Eugen.		34		51
7	Cs	Aq. Tam	23	Polyk.		32		53
8	P	Ist. János	24	Xenia		30		54
9	Sz	Franciska	25	Ján. f.-i.		28		55
		10. Jézus megkisértetik a félektől Máté IV.						
10	V	F 1 Invoc	26	A Cirop	6	26	5	57
11	H	Heraklius	27	Propit		24	5	59
12	K	Gergely	28	Basilius		22	6	0
13	Sz	Kantor	1	0 Mart.		20	6	1
14	Cs	Mathild	2	Theod.		18	6	2
15	P	Kristóf	3	Eutrop		16	6	5
16	Sz	Henrika	4	Geras.		14	6	6
		11. Jézus színeváltozásáról. Máté XVII.						
17	V	F 2 Remin	5	A 1 böjt	6	12	6	7
18	H	Sándor	6	42 vért.		10		9
19	K	József	7	Basili		7		10
20	Sz	Nicetas	8	Theofil		5		11
21	Cs	Benedek	9	40 vért.		3		13
22	P	Octavian	10	Kodrat		1		14
23	Sz	Victor a	11	Sophr.		0		15
		12. Jézus ördögöt üz ki. Lukács XI.						
24	V	F 3 Oculi	12	A 2 Theof.	5	58	6	17
25	H	Gy. o. b. a.	13	Nicet.		56		18
26	K	Manó	14	Bened.		54		20
27	Sz	Rupert	15	Agapia		51		21
28	Cs	Gusztáv	16	Sabina		49		23
29	P	Cyrillus	17	Elek		47		24
30	Sz	Quirin	18	Cyrill		45		26
		13. Jézus megvendégel 5000 embert. János VI.						
31	V	F 4 Lätare	19	A 3 Krizs.	5	43	6	27

● Ujhold 4-én, 4 ó. 34 p. reggel.
◑ Első negyed 12-én, 5 óra 17 perckor reggel.
● Holdtölte 18-án, 10 óra 23 perckor este.
◐ Utolsó negyed 25-én, 6 óra 6 perckor este
Naphossza 1-én 11 ó. 0 p. Márcziusb. nő a nap 1 ó. 44 p.

Aprilis

Sz.-György hava. — Tavaszhó 30 nap.

A hó és hét napjai		Kath és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	H	Hugo	20	Sab.	5 41	6 29
2	K	P. Ferenc	21	Jak. ap.	39	30
3	Sz	Richard	22	Vazul	37	32
4	Cs	Ambrus	23	Niken.	35	34
5	P	Vincze	24	Artem.	33	35
6	Sz	Sixtus	25	Gy. o. b. a.	30	36
		14. A zsidók meg akarák Jézust kövezni. János VIII.				
7	V	F 5 Julius	26	A 4 Gábor	5 28	6 38
8	H	Dezső	27	Matrin	26	39
9	K	Célestin	28	Hilarion	24	40
10	Sz	Ezechiel	29	Marcus	23	41
11	Cs	Leo p.	30	Ján. Cl.	21	43
12	P	7 fájd. sz.	31	Hypat.	19	44
13	Sz	Jusztin	1	0 April	17	45
		15. Jézusnak bevonulásáról Jeruzsálembe. Máté XXI.				
14	V	F. 6 Vir. v.	2	A 5 Titus	5 15	6 47
15	H	Anastasia	3	Nicetas	13	48
16	K	Turibius	4	Józs. G.	11	50
17	Sz	Rezső	5	Theod.	9	51
18	Cs	N. Csöt.	6	Eutych.	7	53
19	P	N. Pént.	7	György	5	54
20	Sz	N. Szomb.	8	Herold	3	56
		16 Jézus feltámadásáról Márk XVI.				
21	V	F Husv. v.	9	A 6 Vir. v.	5 2	6 57
22	H	Husvét h.	10	Terent.	5 0	6 59
23	K	Béla	11	Antip.	4 58	7 0
24	Sz	György	12	Basil	4 57	7 2
25	Cs	Márk Év.	13	N. Csöt.	4 55	7 3
26	P	Kilit láp.	14	N. Péntek	4 53	7 4
27	Sz	Peregrin	15	N. Szomb.	4 51	7 6
		17. Jézus zárt ajtón jö keresztül. Ján. XX.				
28	V	F 1 Quas.	16	A Husv. v.	4 49	7 7
29	H	Péter V.	17	Husv. h.	47	8
30	K	Sz. Katal.	18	János D.	46	9

Ujhold 2-án, 10 óra 30 perckor este.
Első negyed 10-én, 4 óra 11 perckor délután.
Holdtölte 17-én, 7 óra 13 perckor reggel.
Utolsó negyed 24-én, 9 óra 49 perckor délelőtt.
Naphossza 1-én: 12 ó. 48 p. Aprilb. a nap nő 1 ó. 35 p.

Május

Pünkösd-hava. — Tavaszutó 31 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	Sz	Fül. Ják.	19	János	4 45	7 10
2	Cs	Zsigmond	20	Tódor	43	12
3	P	† feltalál	21	Január.	41	13
4	Sz	Florian	22	Theod. S.	39	15
		18. A jó pásztorról. János X.				
5	V	F 2 Miser	23	A. 1 Györ.	4 37	7 16
6	H	Ol. f. Ján.	24	Zakar.	36	18
7	K	Szaniszló	25	Márk ev.	35	19
8	Sz	Mihály a.	26	Basil	33	20
9	Cs	Gergely	27	Simon	32	22
10	P	R. Antál	28	Józon	30	23
11	Sz	Beatrix	29	9 vértanu	29	24
		19. Kis idö mulva látni fogtok engem. Janos XIX.				
12	V	F 3 Jubil.	30	A 2 Jak. a.	4 28	7 25
13	H	Szervacz	1	0 Május	26	27
14	K	Bonifác	2	Athan.	2	28
15	Sz	Sófia	3	Timoth.	23	29
16	Cs	Nep. Ján.	4	Pelagia	22	31
17	P	Ubald	5	Irene	21	33
18	Sz	Felix II.	6	Florian	19	34
		20. Visszamegyek ahoz, ki engem külde. János XVI.				
19	V	F 4 Cantat.	7	A 3 felt.	4 18	7 35
20	H	Bernát	8	János h.	17	36
21	K	Szilárd	9	Isaias	16	37
22	Sz	Julia sz	10	Vizszent	15	38
23	Cs	Dezsér	11	Mocius	14	39
24	P	Johanna	12	Epiphan.	13	40
25	Sz	Orbán	13	Glicer.	13	41
		21. Ha mit nevemben kérendetek. Ján. XVI.				
26	V	F 5 Bogata	14	A 4 Isidor	4 12	7 42
27	H	Ján. J. † járó nap.	15	Pachom.	11	43
28	K	Vilm. † járó nap.	16	Agap.	10	44
29	Sz	Max † járó nap.	17	Andron.	10	45
30	Cs	Alderó cs.	18	Theod.	9	46
31	P	Angela	19	Patrik	8	48

Ujhold 2-án, 2 óra 6 perckor délután.
Első negyed 9-én, 11 ó. 48 perckor este.
Holdtölte 16-án, 3 óra 47 perckor délután.
Utolsó negyed 24-én, 2 óra 58 perckor reggel.
Naphossza 1-én: 14 ó. 25 p. Májush. nő a nap 1 ó. 15 p.

Junius

Sz.-Iván hava. — Nyárelő 30 nap

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	Sz	Nikodem	20	Thaliet.	4 7	7 48
22. Ha majd eljövend a vigasztaló. János XV és XVI.						
2	V	F 6 Ezaudi	21	A 5 Szil. II.	4 7	7 49
3	H	Ödön	22	Basilis	6	50
4	K	Quirin	23	Mih. P.	5	51
5	Sz	Bonifac	24	Simon	5	52
6	Cs	Norbert	25	Alázó cs.	4	53
7	P	Róbert	26	Karpus	3	54
8	Sz	Medárd	27	Terap.	3	54
23. A ki engem szeret, megtartja beszédemet. Ján XIV.						
9	V	F. Pünk. v.	28	A 6 Nicet	4 2	7 55
10	H	Pünk. h	29	Theodos		56
11	K	Barnabás	30	Isacius		56
12	Sz	Kántor	31	Hermia		56
13	Cs	P. Antal	1	0 Junius		57
14	P	Vazul P.	2	Niceph.		58
15	Sz	Vida M.	3	Lucian		8
24. Nekem adatott minden hatalom. Máté XXVIII.						
16	V	F 1 Úr. Hár.	4	A Pünk. v.	4 2	7 59
17	H	Adolf	5	Pünk. h.	1	7 59
18	K	Marcel	6	Bessar.	2	8 0
19	Sz	Julianna	7	Tódor	2	8 0
20	Cs	Urnap	8	Theodot	2	8 1
21	P	Alajos	9	Cyrillus	2	8 1
22	Sz	Paulin P.	10	Timoth	2	8 1
25. A nagy estéliről. Luk. XIV.						
23	V	F 2 Szidón	11	A 1 H. sz.	4 3	8 1
24	H	Ker. Ján.	12	Onuphr.	4	1
25	K	Prosper	13	Aquil.	4	1
26	Sz	Ján. Pál	14	Eliseus	5	1
27	Cs	László	15	Amos	5	0
28	P	Leo P.	16	Tychon	6	0
29	Sz	Pét. és Pál	17	Bertal.	6	0
26. Az eltévedt juhról. Lukács XV.						
30	V	F 3 Pál em.	18	A 2 Leont.	4 7	7 59

● Ujh. 1. 3 ó. 4 p. r. ◑ Első n. 8-án. 5 ó. 11 p. reggel.
◉ Holdtölte 15-én, 1 óra 7 perckor reggel.
◐ Utolsó negyed 22-én, 8 óra 31 perckor este.
● Ujhold 2-sod izben 30-án, 1 óra 47 p. délután.
Naph. 1.: 15 ó. 41 p. A nap jun. még 18 p. nő, aztán 7 p. f.

Julius

Sz. Jakab hava. — Nyárhó 31 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár		Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	H	Sim. A.	19	Judás	4 8	7 59
2	K	Sarl. b. a.	20	Method.	8	59
3	Sz	Eulog	21	Julian	8	59
4	Cs	Udalrik	22	Euseb	8	59
5	P	Czirill	23	Agripp.	9	59
6	Sz	Esaiás Pr.	24	Ján. sz.	10	59
27. A dús halászatról. Lukács V.						
7	V	F 4 Villibal.	25	A 3 Febr.	4 10	7 58
8	H	Kilian	26	Dávid	11	57
9	K	Boreczk	27	Samu	12	57
10	Sz	Amália	28	C. Ján.	13	56
11	Cs	Pius P.	29	Pét. Pál	14	55
12	P	Henrik	30	12 apost.	15	55
13	Sz	Ödön	1	0 Julius	16	54
28. Ha igazságosabbak nem vagytok. Máté V						
14	V	F 5 Bonav.	2	A 4 S. b. a.	4 17	7 53
15	H	Ap. oszl.	3	Hyacint.	18	52
16	K	Skap. ünn.	4	András	19	52
17	Sz	Elek H.	5	Athan.	20	51
18	Cs	Fridrik	6	Sisens.	21	50
19	P	Paul V.	7	Tamás	22	49
20	Sz	Illés Pr.	8	Prokop	23	48
9. Jézus megvendégel 5000 embert. Márk VIII.						
21	V	F 6 Dántel	9	A 5 Pank.	4 24	7 47
22	H	Már. Mag.	10	45 vért.	25	46
23	K	Libór P.	11	Euphem	26	45
24	Sz	Krisztina	12	Propus	27	44
25	Cs	Jakab ap	13	Gábor	29	43
26	P	Anna	14	Aquila a.	30	42
27	Sz	Pentele	15	Cyriak	31	41
30. A hamis prófétákról. Máté VII.						
28	V	F 7 Incze	16	A 6 Ath.	4 32	7 39
29	H	Martha	17	Marian	34	38
30	K	Abdon	18	Sisoas	35	37
31	Sz	Ignácz L.	19	Makrin	36	36

◑ Első negyed 7-én, 9 óra 36 perckor délelőtt.
◉ Holdtölte 14-én, 11 perccel déli 12 óra után.
◐ Utolsó negyed 22-én, 1 óra 32 perckor délután
● Ujhold 29-én, 10 óra 56 perckor este.
Naphossza 1-én: 15 ó 51 p. Juliusb. a nap 51 perccel f.

Augusztus

Kisasszony hava. — Nyárelő 31 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár	Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	Cs	Vas. Péter	20 Illés	4 37	7 34
2	P	Portiunk.	21 Sim. J.	39	33
3	Sz	Istv tal.	22 Magdol.	41	31
		31. Az igazságtalan sáfá ról Lukács XVI			
4	V	F 8 Dom.	23 A 7 Trop.	4 42	7 30
5	H	Havi b. asz.	24 Kristina	43	28
6	K	Ur szine v.	25 Anna	44	26
7	Sz	Kajetán	26 Hermol.	45	25
8	Cs	Cyriak v.	27 Pantal.	47	23
9	P	Román v.	28 Procher.	48	22
10	Sz	Lőrincz	29 Kallin.	49	20
		32. Jézus megsiratja Jeruzsálem városát Lukács XIX.			
11	V	F 9 Susan.	30 A 8 Silas	4 50	7 18
12	H	Klára	31 Endok	52	16
13	K	Hypolit	1 0 Aug.	53	15
14	Sz	Euseb.	2 István	54	14
15	Cs	N. B Assz.	3 Izsák	55	12
16	P	Rókus	4 7 vért.	56	10
17	Sz	Liberát	5 Ensign	58	9
		33. A farize. sról és publikánu-ról. Lukács XVIII.			
18	V	F 10 Hona	6 A 9 Trop.	4 59	7 7
19	H	Lajos P	7 Domet.	5 1	7 5
20	K	István k	8 Istv. kir.	2	4
21	Sz	Bernát	9 Mátyás	3	2
22	Cs	Timoth.	10 Lőrincz	5	0
23	P	B. Fülöp	11 Euplus	6	57
24	Sz	Bertalan	12 Photius	8	56
		34. Jézus siketnémát gyógyit meg. Márk VII.			
25	V	F 11 Laj. k	13 A 10 Max	5 9	6 54
26	H	Sámuel	14 Michea	10	52
27	K	Kal Józs	15 N. B assz.	12	49
28	Sz	Agoston	16 Diomid	14	47
29	Cs	Ján. fej	17 Myron	15	46
30	P	Rózaszüz	18 Florian	16	44
31	Sz	Raimund	19 András	18	42

☽ Első n. 5-én. 1 ó. 35 perckor délután.
● Holdtölte 13-án. 1 óra 32 perckor reggel.
☾ Utolsó negyed 21-én, 5 óra 24 perckor reggel.
○ Ujhold 28-án. 7 óra 10 perckor reggel.
Naph. 1 : 14 ó. 57 p. Augusztusb. a nap 1 ó. 33 p. fogy.

September

Szent-Mihály hava — Őszelő 30 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár	Görög naptár	Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
		35. Az irgalmas samariairől. Lukács X.			
1	V	F 12 Orangy.	20 A 11 Sam.	5 19	6 40
2	H	Zeno	21 Tadé	20	38
3	K	Albert	22 Agáton	22	37
4	Sz	Rozália	23 Lupus	23	35
5	Cs	Viktor	24 Eutych.	24	33
6	P	Zakariás	25 Bert lan	25	31
7	Sz	Regina	26 Adrian	26	29
		36. Jézus fiz bélpoklost gyógyit meg. Lukács XVII.			
8	V	F 13 Nic. A	27 A 12 Pim	5 27	6 27
9	H	Gorgon	28 Mózes "	29	25
10	K	Tol. Mikl.	29 Ján. fej.	30	23
11	Sz	Athanas.	30 Sándor	31	21
12	Cs	Tobias G.	31 B assz. ő	33	19
13	P	Enok	1 0 Sept	34	17
14	Sz	† felmag	2 Mamas	36	15
		37. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI.			
15	V	F 14 Már. z.	3 A 13 Ant.	5 38	6 13
16	H	Ludmilla	4 Babylas	39	11
17	K	Lambert	5 Zakariás	40	8
18	Sz	Kántor	6 Mihály	42	6
19	Cs	Konrad	7 Sosten	43	4
20	P	Eustach.	8 Zsuzsa.	44	2
21	Sz	Máté ap.	9 Joakim	46	0
		38. A naimi ifjuról. Lukács VII.			
22	V	F 15 Mór	10 A 14 Min.	5 47	5 58
23	H	Tekla	11 Theod.	48	56
24	K	Gellért	12 Auton.	49	54
25	Sz	Kleofás	13 Kornél	50	52
26	Cs	Cyprian	14 † félmag.	52	50
27	P	Kozm. D.	15 Nicetas	54	48
28	Sz	Venczel	16 Euphe.	55	46
		39. Jézus egy vizkórost gyógyit meg. Lukács XIV.			
29	V	F 16 Mih. a.	17 A 15 Sóf.	5 56	5 43
30	H	Hieron.	18 Eumen	58	41

☽ Első negyed 3-án, 9 óra 42 perckor este.
● Holdtölte 11-én, 5 óra 5 perckor délután.
☾ Utolsó negyed 19-én, 7 óra 46 perckor este
○ Ujhold 26-án, 3 ó. 25 p. délután.
Naphossza 1-én 13 ó. 21 p. Szeptemb. a nap 1 ó. 38 p. f.

Oktober

Mindszent hava. — Őszhó 31 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár	Görög naptár		Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	Sz	Remigius	19	Troph.	5 59	5 40
2	Cs	Leodegar	20	Eustach.	6 0	37
3	P	Kandidus	21	Kodrat	2	35
4	Sz	Szer. Fer.	22	Fókás	4	33
5	V	Placidus	23	Ján. fog.	6	31
		40. A legfőbb parancsról. Máté XXII.				
6	H	F 17 Olv. ü.	24	A 16 Tek.	6 7	5 29
7	K	Justina	25	Eufem	8	27
8	Sz	Brigitta	26	Ján. ev.	10	25
9	Cs	Dénes	27	Callist.	11	3
10	P	B. Ferencz	28	Chariton	12	21
11	Sz	Filomena	29	Cyriak	14	19
12	V	Miksa P.	30	Gregor	15	17
		41. Jézus köszvényest gyógyit meg Máté IX.				
13	H	F 18 Kálm.	1	A 17 Ölt.	6 16	5 16
14	K	Kallistus	2	Cyprian	17	14
15	Sz	Terézia	3	Dénes	19	12
16	Cs	Gál apát	4	Hieron.	20	10
17	P	Hedvig	5	Charitin	22	8
18	Sz	Lukács e.	6	Tam. ap.	23	7
19	V	Ferdinánd	7	Sergius	24	5
		42. A királyi menyegzőről. Máté XXII.				
20	H	F 19 Vend.	8	A 18 Pet.	6 26	5 3
21	K	Orsola	9	Jak ap.	28	5 0
22	Sz	Kordula	10	Eulam.	30	4 59
23	Cs	Kap. Ján.	11	Füllöp	31	57
24	P	Fortun.	12	Propus	32	55
25	Sz	Krizsán	13	Carpus	34	53
26	V	Dömötör	14	Parasc.	36	52
		43. A király beteg fiáról. János VII.				
27	H	F 20 Sab.	15	A 19 Luc.	6 37	4 50
28	K	Sim. s Jud.	16	Longin.	38	48
29	Sz	Zenobius	17	Hosias	40	47
30	Cs	Kolozs	18	Luk. ev.	41	45
31	P	Farkas	19	Joel pr.	43	43

☽ Első negyed 3-án, 8 óra 17 perckor reggel.
● Holdtölte 11-én, 10 óra 10 perckor délelőtt;
☾ Utolsó negyed 19-én, 8 óra 26 perckor reggel.
○ Ujhold 26-án, 14 perccel éjfél után.
Naphossza 1-jén 11 ó. 41 p. A nap oktobe[illegible] b. 1 ó. 41 p. f.

November

Szt. András hava. — Őszutó 30 nap.

A hó és hét napjai		Kath. és Protest. naptár	Görög naptár		Nap kelt ó. p.	Nap lem. ó. p.
1	P	Mindszent	20	Artem.	6 45	4 42
2	Sz	Halottak eml.	21	Hilarion	46	41
		44. A király számvételéről. Máté XXVIII.				
3	V	F 21 Vikt.	22	A 20 Alb.	6 47	4 39
4	H	Bor Kár.	23	Jakab	49	38
5	K	Imre herc.	24	Areth.	50	36
6	Sz	Lénárd	25	Marc.	52	34
7	Cs	Engelbert	26	Demeter	54	33
8	P	Gottfried	27	Nestor	55	32
9	Sz	Tivadar	28	Terent.	56	31
		45. Adjátok a császárnak, a mi ő t illeti. Máté XII.				
10	V	F 22 Andr.	29	A 21 An.	6 57	4 29
11	H	Márton	30	Zenob.	6 59	28
12	K	Emilia	31	Stachys	7 1	27
13	Sz	Szanlszló	1	0 Nov.	2	26
14	Cs	Serapion	2	Acind.	4	25
15	P	Lipót	3	Acceps.	5	24
16	Sz	Edmund	4	Ján. ap.	6	22
		46. A főnök leánykájáról. Máté IX.				
17	V	F 23 Gerg.	5	A 23 Gal.	7 8	4 21
18	H	Eugen	6	Pál	10	20
19	K	Erzsébet	7	33 vért.	12	19
20	Sz	Bódog	8	Mihály	13	18
21	Cs	B. Assz. a.	9	Onisip.	14	17
22	P	Cäcilia	10	Erastus	16	16
23	Sz	Kelemen	11	Minas	17	15
		47. A végső pusztulás jeszonyairól. Máté XXIV.				
24	V	F 24 Flóra	12	A 23 J. P.	7 18	4 14
25	H	Katalin	13	Ar. Ján.	19	14
26	K	Konrad	14	Füllöp	20	13
27	Sz	Akos	15	Gurias	22	13
28	Cs	Sosten	16	Máté	24	12
29	P	Saturnin	17	Gergely	25	12
30	Sz	Andr. ap.	18	Platon	26	11

☽ Első negyed 1-én, 11 óra 7 perckor este.
● Holdtölte 10-én, 3 ó. 50 perckor reggel.
☾ Utolsó negyed 17-én, 7 óra 14 perckor este.
○ Ujhold 24-én, 10 óra 27 perckor délelőtt.
Naph. 1-jén 9 óra 57 p. Novemb. fogy a nap 1 óra 12 p.

December

Karácson hava. — Tél lő 31 nap.

A hó és hét napjai	Kath. és Protest. naptár	Görög naptár	Nap kelte ó. p.	Nap lem. ó. p.
48. Jelek lesznek az égen. Lukács XXI.				
1 V	F 1 Advent	19 A 24 Abd.	7 27	4 16
2 H	Aurelia	20 Gregor	29	16
3 K	Fer Xav.	21 B. a. sz.	30	16
4 Sz	Borbála	22 Philem.	31	9
5 Cs	Sabbas	23 Amphil	32	9
6 P	Miklós p.	24 Katalin	33	8
7 Sz	Ambrus	25 Kelem.	34	8
49. Midőn János fogságban vala. Máté XI.				
8 V	F 2 B. A. fg.	26 A 25 Alip.	7 36	4 8
9 H	Leokadia	27 Jak. ap.	37	8
10 K	Judítha	28 István	38	8
11 Sz	Damas.	29 Param	39	8
12 Cs	Maxent.	30 András	40	8
13 P	Lucza	1 O Decsemb.	40	8
14 Sz	Spiridion	2 Habak.	41	8
50. János tanubizonyságáról. János I.				
15 V	F 3 Advent	3 A 26 Sof.	7 42	4 8
16 H	Etelka	4 Borbála	43	8
17 K	Lázar	5 Sabbas	44	9
18 Sz	Kántor	6 Miklós	44	9
19 Cs	Nemesius	7 Ambrus	45	9
20 P	Amon	8 Patap.	46	10
21 Sz	Tamás	9 B. a. feg.	46	10
51. Tibér császár uralkodása 15 évében. Lukács III				
22 V	F 4 Advent	10 A 27 Men	7 47	4 10
23 H	Viktorin	11 Dániel	48	11
24 K	Ád. Éva	12 Spirid.	48	12
25 Sz	N. Karácson	13 Aurent.	49	12
26 Cs	István v.	14 Tyrsus	49	13
27 P	János ev.	15 Eleuther	49	14
28 Sz	Apr. Sz	16 Aggeus	49	15
52 József és Mária csodálkozának. Lukács II.				
29 V	F 5 Tam. p.	17 A 28 an.	7 49	4 16
30 H	Dávid	18 Sebast.	49	16
31 K	Sylvester	19 Bonifac	49	17

☽ Első n. 1-n, 5 ó. 54 p. délut. ☽ Holdt 9-én 9 ó. 6 p. e.
● Utolsó negyed 17-én, 4 óra 10 pererckor reggel.
○ Ujhold 23-án, 10 óra 40 perckor este.
☽ Első negyed 31-én, 3 óra 13 perckor délután.
Naphossza 1-én: 8 ó. 43 p. Dec. 23-ig a nap 20 p. f.

Bélyeg-illetékek.

I. FOKOZAT.

Váltókat, a kereskedőktől és kereskedőkre szóló pénzutalványokat, s végre az adóssági okmányokat illetőleg, melyek valamely nyilvános intézettől értékpapirokra vagy portékákra — de csak 3 hónapra adott vagy meghosszabbitott előlegezésekre vonatkoznak.

frttól	frtig	frt.	kr.	frttól	frtig	frt.	kr.
1	60	—	5	600	720	—	60
60	120	—	10	720	840	—	70
120	240	—	20	840	960	—	80
240	360	—	30	960	1080	—	90
360	480	—	40	1080	1200	1	—
480	600	—	50	1200	2400	2	—

2400 forinton felül minden 1200 frttól 1 frttal több illeték fizetendő, melynél az 1200 frton alóli maradékösszeg teljesnek tekintendő.

II. FOKOZAT.

Minden jogügyletet illetőleg, melyekért fokozat szerint tétetik le a járandóság, s melyek itt sem az I. sem a III. fokozatban felhozva nincsenek, milyenek p. o. nyugták, biztositó szerződések stb.

frttól	frtig	frt.	kr.	frttól	frtig	frt.	kr.
1	20	—	7	100	200	—	63
20	40	—	13	200	300	—	94
40	60	—	19	300	400	1	25
60	100	—	32	400	800	2	50

frttól	frtig	frt	kr.	frttól	frtig	frt.	kr.
800	1200	3	75	4000	4800	15	—
1200	1600	5	—	4800	5600	17	50
1600	2000	6	25	5600	6400	20	—
2000	2400	7	50	6400	7200	22	50
2400	3200	10	—	7200	8000	25	—
3200	4000	12	50				

8000 frton felül minden további 400 frttól 1 frt 25 krral több illeték fizetendő, melynél a 400 frton alóli maradék-összeg teljesnek tekintendő.

III. FOKOZAT.

Kölcsön-szerződéseket illetőleg, midőn a kötelezvények az általadóra szólnak, szolgálattételi szerződéseknél és részvénytársulatoknál, melyek több mint 10 évre alakulnak. Valamint a fiók-kereskedések, vagyon-betételeknél, a részvényes Comandit-társulatoknál, tiz évnél többre, a lotteriai nyereményeknél, ingó dolgok remény-vásárainál, életjáradéki szerződéseknél, midőn ingó jószágok adatnak át, ingósági adás s csere és szállitási szerződéseknél.

frttól	frtig	frt.	kr.	frttól	frtig	frt.	kr.
1	10	—	7	800	1000	6	25
10	20	—	13	1000	1200	7	50
20	30	—	19	1200	1600	10	—
30	50	—	32	1600	2000	12	50
50	100	—	63	2000	2400	15	—
100	150	—	94	2400	2800	17	50
150	200	1	25	2800	3200	20	—
200	400	2	50	3200	3600	22	50
400	600	3	75	3600	4000	25	—
600	800	5					

4000 frton felül minden további 200 frttól 1 frt 25 krral több illeték fizetendő.

Gyógyszerek árszabványa.

Taxa medicamentorum.

		kr
Absinthii herba scissa	40 gramm	4
Acetum	„	2
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	1
„ aromaticum	„	5
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	4
„ pyrolignosum rectificatum . .	„	4
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	2
† „ Scillae	„	4
Acidum aceticum concentratum . . .	5 gramm	4
„ aceticum dilutum	40 gramm	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	5
† Acidum arsenicosum subtiliter pulveratum	1 gramm	1
„ carbolicum	40 gramm	28
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	20
† „ chromicum	5 gramm	16
„ citricum	40 gramm	45
„ „ subtiliter pulveratum .	„	51
† „ hydrochloricum concentratum purum	„	14
† „ hydrochloricum concentratum crudum	„	4
„ hydrochloricum dilutum purum	„	8

		kr
† Acidum nitricum concentratum purum	40 gramm	14
† „ „ „ crudum	„	5
„ „ dilutum puum	„	8
„ phosphoricum	40 gramm	39
„ sulfuricum anglicanum	„	5
„ „ concentratum purum	„	5
„ „ dilutum purum	„	3
„ tannicum	5 gramm	16
50 grammon túl minden további Ultra grammata 50 singula	„	13
„ tartaricum	40 gramm	15
„ „ subtiliter pulveratum	„	20
+ Aconitinum	5 centigr.	16
† Aconiti tubera scissa	40 gramm	11
Aether aceticus	„	70
† „ crudus	„	8
† „ depuratus	„	19
Agaricus chirurgorum	„	29
† Aloë lucida	„	6
† „ „ subtiliter pulverata	„	11
Althaeae herba scissa	„	4
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	8
„ radix scissa	„	10
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	8
„ radix subtiliter pulverata	„	21
Alumen subtiliter pulveratum	„	7
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	6
Alumen ustum subtiliter pulveratum	„	8
Alumina hydrica	5 gramm	19
Ammonia	40 gramm	7
Ammoniacum pulveratum	„	24
Ammonium aceticum solutum	5 gramm	3
„ carbonicum	40 gramm	6

		kr
Ammonium chloratum depuratum	40 gramm	12
Amygdalae amarae	„	9
„ dulces	„	8
Amylum subtiliter pulveratum	„	6
Angelicae radix sciss	„	6
„ „ grosse pulverata	„	9
„ „ „ 200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	7
Angelicae radix subtiliter pulverata	„	17
Anisi stellati fructus ruditer tus.	„	15
„ „ „ pulverati	„	22
„ vulgaris fructus	„	5
„ „ „ pulverati	„	14
† Aqua Amygdalarum amararum concentrata	5 gramm	3
Aqua Aurantii florum	40 gramm	14
„ Calcis	200 gram	1
„ Chamomillae	40 gramm	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
„ Chlori	„	6
„ Cinnamomi simplex	„	7
„ „ spirituosa	„	12
„ destillata	„	1
„ „	400 gram	9
„ Foeniculi	40 gramm	5
„ Kreosoti	„	3
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	2
† „ Laurocerasi	„	14
„ Melissae	„	6
„ Meuthae crispae	„	6
„ „ piperitae	„	6
„ plumbica	„	3
„ Rosarum	„	4

		kr
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	40 gramm	3
Aqua vegeto-mineralis Goulardi	„	1
† Argentum nitricum crystallisatum	1 gramm	14
† „ „ cum kalio nitrico	„	8
† „ „ fusum	„	17
Arnicae flores scissi	40 gramm	6
„ folia scissa	„	4
„ radix scissa	„	13
Assa foetida	„	15
„ „ pulverata	„	27
† Atropinum sulfuricum	5 centigr.	17
Aurantii flavedo scissa	40 gramm	25
„ „ subtiliter pulverata	„	35
„ folia scissa	„	9
Axungia porci	„	6
Balsamum Copaivae	„	33
„ peruvianum	5 gramm	14
„ vitae Hoffmanni	40 gramm	25
† Belladonnae folia scissa	„	6
† „ „ grosse pulverata	„	8
† „ „ subtiliter pulverata	„	13
† „ radix scissa	„	6
† „ „ „ subtiliter pulverata	„	15
Benzoë	„	27
Bismuthum subnitricum	1 gramm	10
Butyrum recens	40 gramm	9
Calami rhyzoma scissum	„	4
„ „ grosse pulveratum	„	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
rhyzoma subtiliter pulveratum	„	14

		kr
Calcium carbonicum nativum subtiliter pulveratum	40 gramm	7
„ chloratum fusum	„	17
„ hypochlorosum	„	4
„ 200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	3
„ oxydatum pulveratum	„	5
„ 200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	4
„ oxysulfuratum	„	17
„ „ solutum	„	7
„ 200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	6
„ phosphoricum	5 gramm	25
Calumbae radix scissa	40 gramm	9
„ „ subtiliter pulverata	„	20
Camphora	„	17
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	15
† Cannabis indica scissa	5 gramm	4
† Cantharides subtiliter pulveratae	„	8
Capilli Veneris frondes scissae	40 gramm	7
Caragaheen scissum	„	9
Carbo ligni depuratus subtiliter pulveratus	„	6
Cardamomum	„	12
Carvi fructus	„	6
„ „ pulverati	„	15
Caryophilli	„	8
„ pulverati	„	17
Cascarillae cortex ruditer tusus	„	11
„ „ subtiliter pulveratus	„	16
Castoreum subtiliter pulveratum	5 centigr.	17
Centaurii herba scissa	40 gramm	9
Cera alba	„	24
„ flava	„	19

		kr
Ceratum cetacei	40 gramm	25
„ fuscum	„	16
Cetaceum	„	19
Chamomillae romanae flores	„	7
„ vulgaris flores	„	14
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	12
Chamomillae vulgaris grosse pulverati	„	15
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	13
Chamomillae vulgaris subtiliter pulverati	„	20
Chinae Calisayae cortex ruditer tusus	„	44
„ „ „ subtiliter pulveratus	„	59
„ cortex fuscus ruditer tusus	„	39
„ „ „ subtiliter pulveratus	„	54
Chinidinum sulfuricum	5 centigr.	2
Chininum	„	3
„ bisulfuricum	„	3
„ hydrochloricum	„	3
„ sulfuricum	„	2
† Chloralum hydricum	5 gramm	30
† Chloroformium	„	13
20 grammon túl minden további Ultra grammata 20 singula	„	10
Cinae flores	40 gramm	7
„ „ subtiliter pulverati	„	14
Cinchoninum sulfuricum	5 centigr.	1
Cinnamomi cortex ruditer tusus	40 gramm	15
„ „ subtiliter pulveratus	„	24
Citri flavedo scissa	„	27
„ „ subtiliter pulverata	„	37
Coffeïnum	5 centigr.	5
† Colchicinum	„	21

		kr
† Colchici semen	40 gramm	5
Collodium	„	35
„ flexile	„	41
Collyrium adstringens luteum	„	9
† Colocynthidum fructus scissi	„	48
† „ „ subtiliter pulverati	„	68
† Conii maculati herba scissa	„	4
† „ „ „ grosse pulverata	„	6
† „ „ „ subtiliter pulverata	„	11
Coriandri fructus	„	3
Crocus austriacus	1 gramm	22
„ „ subtiliter pulveratus	„	31
„ gallicus	„	10
„ „ subtiliter pulveratus	„	14
Cubebae fructus pulverati	40 gramm	22
Cuprum aluminatum	5 gramm	8
† „ sulfuricum	40 gramm	6
Decoctum Zittmanni fortius	400 gram	62
„ „	200 gram	54
„ „ Dosis integra	Egész adag	763
„ „ „ dimidia	Fél adag	412
„ „ mitius	400 gram	52
„ „ „	200 gram	46
„ „ „ Dosis integra	Egész adag	608
„ „ „ Dosis dimidia	Fél adag	332
Dextrinum subtiliter pulveratum	40 gramm	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
† Digitalinum depuratum	5 centigr.	73

		kr
† Digitalis folia scissa	40 gramm	7
† „ „ subtiliter pulverata	„	15
Dulcamarae caules scissi	„	3
Elaeosacchara	Az orvosi rendelvény szerint	
Electuarium aromaticum		
† „ „ cum opio	40 gramm	12
„ lenitivum	„	20
Emplastrum adhaesivum borussicum	„	21
„ „ linteo extensum	„	17
400 □ centimeterig minden	80 □ cm.	5
400 □ centimeteren túl minden	„	4
Emplastrum anglicanum	4 „	3
„ Cantharidum	40 gramm	47
„ „ perpetuum	5 gramm	10
„ Cerussae	40 gramm	16
„ Conii maculati	„	19
„ Diachylon compositum	„	16
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula		
Emplastrum Diachylon simplex	„	14
„ Hydrargyri	„	11
„ Melilotti	„	36
„ Minii adustum	„	15
„ Oxycroceum	„	17
„ ad rupturas	„	60
„ saponatum	„	16
Emulsio amygdalina		19
„ Oleosa	Az orvosi rendelvény szerint	
† Euphorbium subtiliter pulveratum	40 gramm	17
† Extractum Aconiti	5 gramm	40
† „ Aloës	„	9
† „ Belladonnae	„	38
„ Calumbae	„	45
† „ Cannabis indicae	„	73

		kr
Extractum Cascarillae	5 gramm	20
„ Centaurii	„	10
„ Chelidonii	„	45
„ Chinae fuscae	„	75
† „ Colocynthidum	„	86
† „ Conii maculati	„	38
„ Cubebarum	„	21
„ Filicis maris	„	30
„ Gentianae	„	5
„ Graminis	40 gramm	21
† „ Hyoscyami foliorum	5 gramm	35
† „ „ seminum	„	38
† „ Lactucae virosae	„	45
„ Liquiritiae radicis	„	10
„ malatis Ferri	„	5
† „ Nucis vomicae	1 gramm	12
† „ Opii aquosum	„	30
„ Quassiae	5 gramm	35
„ Ratanhae	„	33
„ Rhei	„	56
„ Scillae	„	10
„ Secalis cornuti	„	69
„ Taraxaci	40 gramm	19
„ Trifolii fibrini	5 gramm	7
„ Valerianae	„	15
Ferrum Hydrogenio reductum	„	60
„ lacticum	„	10
„ pulveratum	„	1
„ sesquichloratum crystallisatum	40 gramm	16
„ „ solutum	„	12
„ sulfuricum crystallisatum	„	6
Filicis maris rhyzoma scissum	„	5
„ „ „ subtiliter pulveratum	„	20
Foeniculi fructus	„	5

		kr
Fueniculi fructus grosse pulverati . .	40 gramm	9
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	8
Foeniculi fructus pulverati	„	13
Folia Sennae sine resina	„	46
Galbanum pulveratum	„	29
Gallae ruditer tusae	„	14
Gentianae radix scissa	„	5
„ „ grosse pulverata . .	„	7
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	6
Gentianae radix subtiliter pulverata .	„	13
Globuli martiales	„	23
Glycerinum	„	9
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	7
Graminis rhyzoma scissum	„	1
Guajacum subtiliter pulveratum . . .	„	31
Guarana pulverata	1 gramm	5
Gummi arabicum	40 gramm	19
„ „ subtiliter pulveratum	„	27
† Gutti subtiliter pulveratum	5 gramm	5
Hirudo	una	12
Hydrargyrum	40 gramm	51
† „ bichloratum ammoniatum	5 gramm	21
† „ „ corrosivum pulveratum	„	12
† „ bijodatum rubrum . . .	1 gramm	6
† „ chloratum mite subtilissime pulveratum .	5 gramm	12
† „ iodatum flavum	1 gramm	8
† „ oxydatum flavum	5 gramm	25
Hydromel infantum	40 gramm	14
† Hyoscyami folia scissa	„	4
† „ „ grosse pulverata .	„	7

		kr
Infusum laxativum	40 gramm	12
„ Rhei cum Natrio carbonico	„	19
Iodum	1 gramm	6
† Ipecacuanhae radix ruditer tusa . .	5 gramm	14
† „ „ subtiliter pulvereta . . .	„	15
Ireos florentinae rhyzoma subtiliter pulveratum	40 gramm	17
† **J**alapae tubera subtiliter pulverata	5 gramm	8
Juniperi fructus	40 gramm	1
„ „ ruditer tusi	„	5
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	4
Kalium aceticum solutum	„	23
„ bromatum	5 gramm	26
„ carbonicum crudum	40 gramm	6
„ „ depuratum . . .	„	46
„ „ „ solutum	„	17
„ chloricum	„	15
„ hydro-oxydatum	„	36
„ hydro-tartaricum subtiliter pulveratum . . .	„	16
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	14
Kalium hypermanganicum crystallisatum	5 gramm	23
„ iodatum	„	18
40 grammon túl minden további Ultra grammata 10 singula . .	„	16
Kalium natrio-tartaricum	40 gramm	15
„ „ „ subtiliter pulveratum .	„	21
„ nitricum subtiliter pulveratum	„	11
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	8

		kr
† Kalium stibio-tartaricum subtiliter pulveratum . . .	5 gramm	5
„ sulfuratum	„	8
„ „ pro balneo . . .	40 gramm	7
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	6
„ sulfuricum	„	5
„ „ grosse pulveratum	„	6
„ „ subtiliter pulverat.	„	8
„ tartaricum	„	38
Kamala	1 gramm	6
Kousso scissum	40 gramm	24
„ subtiliter pulveratum	„	37
Kreosotum	5 gramm	5
† Lactucarium austriacum	1 gramm	10
Lauri baccae grosse pulveratae . . .	40 gramm	5
„ „ subtiliter pulveratae .	„	11
Lavandulae flores	„	21
Lichen islandicus scissus	„	4
Linimentum ammoniatum	„	12
„ saponato-camphoratum .	„	13
Lini semen	„	3
„ „ grosse pulveratum . . .	„	9
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	8
400 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	7
Lini placentae grosse pulveratae . .	„	3
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	1
Liquiritiae radix scissa	„	4
„ radix decorticata subtiliter pulverata	„	17
Liquor acidus Halleri	„	9
† Lobelia inflata scissa	„	22

		kr
Lupulinum	1 gramm	2
Lycopodii semen	40 gramm	23
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	19
Macis	5 gramm	5
Magnesium carbonicum hydro-oxydatum subtiliter pulveratum	40 gramm	12
„ hydro-oxydatum	„	9
„ oxydatum	„	44
„ sulfuricum	„	4
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	3
Malvae flores	„	8
„ folia scissa	„	5
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula .	„	4
Manganum hyperoxydatum nativum subtiliter pulveratum . . .	„	9
Manna calabrina electa	„	16
„ canellata	„	50
Mannitum	5 gramm	15
Mastiche	40 gramm	80
„ subtiliter pulveratum . . .	„	86
Mel depuratum	„	8
„ rosatum	„	12
Meliloti herba florida scissa	„	5
Melissae folia scissa	„	9
Menthae crispae folia scissa	„	9
„ piperitae folia scissa . . .	„	9
† Morphinum	5 centigr.	5
„ hydrochloricum	„	5
Moschus	„	16
Mucilago gummi arabici	40 gramm	16
Myrrha	„	34
„ subtiliter pulverata	„	43

		kr
Natrium aceticum	5 gramm	4
„ boracicum subtiliter pulverat.	40 gramm	14
„ bromatum	5 gramm	26
„ carbonicum crystallisatum	40 gramm	3
„ „ dilapsum	„	8
„ hydrocarbonicum subtiliter pulveratum	„	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
„ iodatum	5 gramm	44
„ nitricum pulveratum	40 gramm	19
„ phosphoricum	„	16
„ silicicum solutum	„	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
„ sulfuricum crystallisatum	„	7
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	6
„ sulfuricum dilapsum	„	16
Nux moschata pulverata	„	28
† „ vomica grosse pulverata	„	11
† „ „ subtiliter pulverata	„	20
Oleum Amygdalarum dulcium	„	24
„ Anisi	5 gramm	13
„ Aurantii corticum	„	10
„ „ florum	1 gramm	38
„ Bergamottae	5 gramm	21
„ Cacao	40 gramm	32
„ cadinum	„	9
„ camphoratum	„	17
„ Carvi	5 gramm	10
„ Caryophyllorum	„	5
„ Cinnamomi	1 gramm	3
„ Citri	5 gramm	15
† „ Crotonis Tiglii	1 gramm	3

		kr
Oleum Foeniculi	5 gramm	6
„ Hyoscyami foliorum coctum	40 gramm	14
„ jecoris Aselli flavum	„	8
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	6
„ jecoris Aselli fuscum	„	8
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	6
„ Juniperi	5 gramm	3
„ Lauri	40 gramm	8
„ Lavandulae	5 gramm	10
„ Lini lotum	40 gramm	14
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	12
„ Macidis	5 gramm	30
„ Menthae crispae	1 gramm	8
„ „ piperitae	„	14
„ Nucis moschatae pressum	5 gramm	5
„ Olivarum	40 gramm	11
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	8
„ Ricini	„	28
„ Rosarum	1 gramm	86
„ „	1 csepp	4
„ Rosmarini	5 gramm	6
„ Sinapis aethereum	1 gramm	15
„ „	1 csepp	1
„ Terebinthinae rectificatum	40 gramm	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
„ Oleum Valerianae	1 gramm	10
Olibanum	40 gramm	9
„ subtiliter pulveratum	„	20
Ononidis radix scissa	„	3
† Opium subtiliter pulveratum	1 gramm	13
Origani herba scissa	40 gramm	4

		kr
Ovum gallinaceum	egy	5
Oxymel Scillae	40 gramm	13
„ simplex	„	12
Papaveris Rhoeados flores scissi	..	14
„ somniferi capsulae ruditer tusae	„	4
Pastilli e Natrio hydro-carbonico	2 darab	3
Petroleum rectificatum	40 gramm	11
Phellandrium	„	6
„ grosse pulveratum	„	9
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	7
Pilulae Ferri iodati	1 darab	3
„ laxantes	5 gramm	12
Pix liquida	40 gramm	3
† Plumbum aceticum	„	12
† „ „ basicum solutum	„	7
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
† Plumbum aceticum solutum	„	5
„ carbonicum subtiliter pulv.	„	12
„ hyperoxydatum rubrum subtiliter pulveratum	„	6
„ oxydatum subtiliter pulveratum	„	9
Potio magnesiae citricae effervesc. Üveggel együtt. Una cum lagena	400 gram	60
Potio Riweri	Orv. rendelv. szerint	
Pulpa Prunorum	40 gramm	19
„ Tamarindorum depurata	„	20
Pulvis aerophorus	1 adag	3
„ „	12 adag doboz-zal együtt	40
„ „	24 adag	80
„ „ Seidlitzensis	1 adag	8

		kr
Pulvis Seidlitzensis	12 adag doboz-zal együtt	100
5 „ Doveri	1 gramm	2
„ gummosus	40 gramm	17
Punicae granati cortex radicis ruditer tusus	„	23
„ granati cortex subtiliter pulveratus	„	27
Pyrethri radix scissa	„	8
Quassiae lignum scissum	„	5
„ „ subtiliter pulveratum	„	20
Quercus cortex scissus	„	4
„ „ ruditer tusus	„	6
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	5
Quercus cortex subtiliter pulveratus	„	15
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	12
Quercus semina tosta pulverata	„	8
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	7
Ratanhae radix scissa	„	14
„ „ subtiliter pulverata	„	36
† Resina Jalapae	1 gramm	16
„ Pini	40 gramm	3
Rhei radix	5 gramm	12
„ „ scissa	„	13
„ „ subtiliter pulverata	„	17
Roob Juniperi	40 gramm	24
„ Sambuci	„	15
Rosa damascena	„	17
„ „ subtiliter pulverata	„	41
Rosmarini folia	„	15

		kr
† Sabadillae fructus pulverati . . .	40 gramm	19
† Sabinae summitates scissae	„	9
„ „ pulveratae . .	„	17
Saccharum in toto	„	5
„ subtiliter pulveratum . .	„	9
„ lactis subtiliter pulverat.	„	22
Sal thermarum carolinarum	„	44
„ „ „ dilapsus .	„	80
Salep tubera grosse pulverata . . .	„	27
„ „ subtiliter pulverata . .	„	32
Salviae folia scissa	„	9
„ „ subtiliter pulverata . .	„	17
Sambuci flores	„	7
„ „ grosse pulverati . . .	„	9
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	8
Santonium	1 centigr.	1
Sapo kalinus	40 gramm	6
„ medicinalis	„	32
„ „ subtiliter pulveratus	„	41
„ Picis	„	39
„ Szegedinensis	„	5
„ „ subtiliter pulveratus	„	9
„ sulfuratus	„	44
„ venetus	„	6
„ „ subtiliter pulveratus .	„	14
Sarsaparillae radix scissa	„	27
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	23
† Scammonium subtiliter pulveratum	5 gramm	35
† Scillae bulbus siccatus subtiliter pulveratus	„	3
Sebum ovile	40 gramm	6
† Secale cornutum	5 gramm	3
† „ „ pulveratum	„	4
Senegae radix scissa	40 gramm	46

		kr
Sennae folia	40 gramm	23
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	21
„ folia scissa	„	28
„ „ subtiliter pulverata . .	„	38
Sinapis semen pulveratum	„	6
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	5
† Solutio arsenicalis Fowleri	5 gramm	4
Species Althaeae	40 gramm	5
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	4
Species amaricantes	„	11
„ aromaticae	„	12
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	9
Species aromaticae pro cataplasmate	„	16
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	13
Species emollientes	„	6
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	5
Species emollientes pro cataplasmate	„	9
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	8
Species laxantes St. Germain	„	30
Spiritus aetheris	„	13
„ aromaticus	„	13
„ camphoratus	„	8
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	6
Spiritus Cochleariae	„	9
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	8
Spiritus Ferri sesquichlorati aethereus	„	19
„ Lavandulae	„	16

		kr
Spiritus lavandulae		
200 grammon túl minden további	40 gramm	13
Spiritus salis ammoniaci anisatus . .	5 gramm	3
„ saponatus	40 gramm	9
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula .	„	7
Spiritus Sinapis	5 gramm	4
„ Vini concentratus 90% . . .	40 gramm	7
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula . .	„	6
Spiritus Vini dilutus 70%	„	6
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula . .	„	5
Spongia pressa	5 gramm	33
† Stibium chloratum	40 gramm	73
Stibium sulfuratum aurantiacum . .	5 gramm	25
„ „ nigrum grosse pulveratum	40 gramm	8
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula . .	„	6
Stibium sulfuratum nigrum subtiliter pulveratum . .	„	11
„ „ rubrum	5 centigr.	1
+ Stramonii folia scissa	40 gramm	4
† Strychninum	5 centigr.	3
† „ nitricum	„	3
Succus Citri	40 gramm	30
„ Liquiritiae depuratus liquidus	„	28
„ „ „ pulverat.	„	55
Sulfur crudum pulveratum	„	5
200 grammon túl minden további		
Ultra grammata 200 singula . .	„	4
Sulfur praecipitatum	„	57
„ sublimatum lotum	„	12
Syrupus acetositatis Citri	„	25
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . .	„	23

		kr
Syrupus Althaeae	40 gramm	9
„ amygdalinus	„	14
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	13
Syrupus Aurantiorum corticum . . .	„	11
„ Capillorum veneris	„	12
„ Cinnamomi	„	21
„ Diacodii	„	9
„ Ferri iodati	5 gramm	6
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	5
Syrupus mannatus	40 gramm	10
„ Mororum	„	12
„ Rhei	„	14
„ Ribium	„	12
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	11
Syrupus Rubi Idaei	„	12
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	11
Syrupus simplex	„	7
Tamarindi pulpa cruda	„	7
Taraxaci herba scissa	„	3
„ radix scissa	„	3
Terebinthina communis	„	3
Thea Pecco	„	5½
Tiliae flores scissi	„	7
Tinctura Absynthii composita	„	12
† „ Aconiti	5 gramm	4
„ amara	40 gramm	19
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	16
Tinctura Arnicae	„	11
40 grammon túl minden további		
Ultra grammata 40 singula . . .	„	9

		kr
Tinctura Aurantiorum corticum	40 gramm	16
† „ Belladonnae	5 gramm	4
„ Benzoës	40 gramm	15
† „ Cantharidum	5 gramm	3
„ Castorei	1 gramm	40
„ „	1 csepp	2
„ Chinae composita	40 gramm	19
„ Cinnamomi	„	14
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	12
† Tinctura Colocynthidum	5 gramm	4
† „ Digitalis	„	4
† „ Ipecacuanhae	„	6
† „ Iodi	„	6
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	5
† Tinctura Lobeliae	„	4
„ malatis Ferri	40 gramm	37
„ Myrrhae	„	15
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	14
† Tinctura Nucis vomicae	5 gramm	3
† „ Opii crocata	„	23
† „ „ simplex	„	8
„ Ratanhae	40 gramm	12
„ Rhei vinosa Dareili	„	50
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	46
Tinctura Spilanthi oleraceae composita	5 gramm	6
† „ Stramonii	„	3
„ Thujae	40 gramm	28
„ Valerianae	„	12
† „ Veratri viridis	5 gramm	8
Traumaticinum	„	19
Trifolii fibrini folia scissa	40 gramm	9

		kr
Unguentum aromaticum	40 gramm	19
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	16
† Unguentum Authenriethi	Az orvosi rendelvény szerint	
„ Cerussae	40 gramm	16
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	14
Unguentum emolliens	„	35
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	32
Unguentum Glycerini cum Amylo	„	20
„ „ „ Sapone	„	20
„ Hydrargyri	„	38
„ Juniperi	„	20
„ Plumbi acetici	„	20
40 grammon túl minden további Ultra gramata 40 singula	„	18
Unguentum rosatum	„	16
„ Sabadillae	„	22
„ simplex	„	16
„ sulfuratum	„	17
40 grammon túl minden további Ultra grammata 40 singula	„	16
Uvae ursi folia	„	4
Valerianae radix scissa	„	7
„ „ grosse pulverata	„	11
200 grammon túl minden további Ultra grammata 200 singula	„	8
Valerianae radix subtiliter pulverata	„	17
† Veratrinum	5 centigr.	3
† Veratri albi rhyzoma subtiliter pulveratum	40 gramm	17
Verbasci flores	„	21
† Vinum Colchici	5 gramm	6

		kr
Vinum Malaga	40 gramm	18
† „ stibiato-tartaricum	5 gramm	5
Zedoariae rhyzoma ruditer tusa . .	40 gramm	6
† Zincum aceticum	5 gramm	14
† „ chloratum	„	12
„ oxydatum	„	28
† „ sulfuricum	„	4
„ valerianicum	1 gramm	22
Zingiberis rhyzoma scissum	40 gramm	11

A vénykészitésnél

előforduló munkálatok árszabványa.

		kr
1	Minden egyes főzet, forrázat, főzetes forrázat és meleg oldat készitése a szüréssel együtt 400 gramm mennyiségű szüredékig	18
	Minden további 400 grammnyi mennyiségért	5
	Ha a főzet előállitása egy órán túl tart, minden további egy órai főzésért a 18 krajcáron felül még számitandó	10

Jegyzetek:

a) Meleg oldás csak ott számitható, hol legalább 5 gramm anyag 150 grammnyi folyadékban oldandó fel, ezen alúl hideg oldás számitandó. — Kivételt szenvednek: Kalium iodatum, Ammonium chloratum, Kalium nitricum és a ketted szénsavas sók, melyeknél csakis hidag oldás számitandó.

b) Ha az oldás, főzet, forrázat, vagy főzetes forrázatban történt, az ezekért járó 18 kr. munkadijon felül az oldásért számitandó 9

c) Főzethez, forrázathoz és főzetes forrázathoz, minden fükeverék, héj, gyökér, fü, virág, levél és mag apritott vagy összezuzott alakban használandó, még ha a vényen erre nézve tüzetes rendelkezés nem is történik.

d) Minden por alakjában rendelt szernél, mely meleg oldásokhoz vagy főzetekhez használtatik, csak a durva porra nézve kiszabott ár számitandó.

e) Ha ugyanazon meleg folyadékban több szer oldatik fel, az oldás csak egyszer számitandó.

f) Oly sók oldásánál, melyek az árszabványban jegec- és poralakban vannak felvéve, mindenkor a jegecesdett só ára számitandó.

		kr
2	A hideg felöntés, úgyszintén a közönséges hőmérsék mellett véghezviendő pállitásért 400 grammnyi mennyiségü szüredékért, szüréssel együtt	5
	Minden további 400 gramm mennyiségü szüredékért	2
3	Nagyobb fokú melegség felhasználásával véghezviendő pállitásért bármennyi szüredékért is, szüréssel együtt: 3 órai pállitásért	12
	6 „ „	20
	12 „ „	26
	24 „ „	34
4	Hideg oldásért	5
5	Oldhatatlan szernek folyadékban történendő eldörzsöléseért	5
6	Fehérnyével eszközölt deritésért, szüréssel együtt	22

		kr
	Jegyzet: Ha ezen derités főzet, forrázat, főzetes forrázat, vagy meleg oldásnál forúul elő, számitandó	14
7	Szürlézésért 400 gramm mennyiségig . .	5
	Minden további 400 gramm mennyiségért	3
8	Szürésért	3
9	Telitésért az anyagokon kivül	15
10	Fejet készitéseért, legyen az mag- olaj- balzsam, vagy gyantából előállitva, 400 gramm mennyiségig szüréssel együtt .	13
	Minden további 400 gramm mennyiségü szüredékért	5
11	Deritetlen savó készitéseért a tejjel és a megalváshoz szükségelt szerrel együtt 200 gramm szüredék mennyiségig	23
	Minden további 200 gramm szüredék mennyiségig	15
12	Minden osztatlan finom pornak keveréseért, tekintet nélkül arra, valjon a szer, melyből készült, kereszttel van-e jelezve, vagy sem, számitandó	10
13	Minden durva pornak és füvegyitéknek keveréseért	5
14	Elosztandó finom porok keveréseért és elosztásáért, tekintet nélkül a kereszttel való megjelölésre, tokkal, egyszerü papir boritékkal és használati utasitással együtt, minden adagért számitandó bezárólag 5 adagig	3
	5 adagon felül minden további adagért számitandó	2

Jegyzetek:

a) Ha „dentur tales doses“ rendeltetik, a számitás ugyanaz.

b) Viaszpapir-tokok felhasználása mellett, egy negyedrésszel több számitandó.

		kr
15	Durva porok, fü, gyökerek, vagy fü- és gyökér-elegynek elosztásáért minden egyes adagnál, papir és használati utasitással együtt számitandö	2
16	Fü-elegyeknek, vagy más egyszerü száraz szereknek, osztatlanul papirban való kiszolgáltatásáért, papir és használati utasitással együtt 300 grammnyi mennyiségig	3
	Nagyobb mennyiségeknél	5
17	Labdacsok, lepénykék, korongesák készitéseért, u. m. összeállitás, gyurás és alakitásáért, nagyságukra való tekintet nélkül, 10 gramm mennyiségig	20
	Ezen felül minden 5 gramm mennyiségért	5

Jegyzetek:

a) A labdacsok behintésére használt pormennyiség ára a labdacsanyag fölsúlya szerint számitandó.

b) Ha a behintendö por nincs külön megnevezve a vényen, mindenkor ziliz-por használandó és számitandó.

c) Egy vagy több szernek hideg oldásáért vagy eldörzsöléséért a labdacsok, lepénykék és korongesák készitésénél munkaár nem számitandó.

18	Egy nyeletnek, vagy mustárkovásznak s más ilynemüeknek készitéseért melegités nélkül számitandó	10
19	Tapasznak gyúrás és kisodrással való készitéseért olvasztás nélkül 150 gramm mennyiségig	10
	Ezen felül minden 50 gramm mennyiségért	2
20	Tapasznak gyúrás és kisodrással történt készitéséért olvasztással együtt 150 gramm mennyiségig	20
	Ezen felül minden 50 gramm mennyiségért	5

		kr
	Valamely szernek a tapaszhoz dörzsöléséért	5
21	Minden egyszerü vagy összetett tapasz kiszolgáltatásáért, viaszpapir, egyszerü papir boriték és használati utasitással együtt 150 gramm mennyiségig	3
	150 gramm felüli mennyiségért	5
22	Egyszerü vagy összetett tapaszoknak 80 □ centimeter vászon, vagy 40 □ centimeter bör, vagy 15 □ centimeter nagyságu selyemre való felkenéséért a vászon, bör vagy selyemmel együtt, a tapaszon és annak készitésén kivül	20
	Minden további 80 □ centimeter vászon, 40 □ centimeter bör, vagy 15 □ centimeter selyemre való felkenésért	10
23	A felkent tapasz kiszolgáltatásáért, viaszpapir, boriték és használati utasitással együtt 80 □ centimeter nagyságnál . .	4
	80 □ centimetertől 400 □ centimeterig .	6
	Ezentúl minden 400 □ centimeterért . . .	1
24	Kenőcsnek vagy kenetnek készitéséért 150 gramm mennyiségig olvasztás nélkül . .	10
	Ezen felül minden 50 gramm mennyiségért	2
25	Kenőcsnek vagy kenetnek keveréssel történt készitéséért olvasztással együtt 150 gramm mennyiségig	20
	Ezen felül minden 50 gramm mennyiségért	5
	Valamely szernek kenőcs vagy kenet elkészitésére megkivántató eldörzsöléséért számitandó	5
26	Egy végbél-kúpnak elkészitéséért olvasztással együtt-darabonként anyag nélkül . .	8
27	Valamely anyagnak összezúzásáért 150 gramm mennyiségig	3
	300 gramm mennyiségig	6
28	Ha valamely vény kiszolgáltatásánál az eddig felsorolt vénykészitési munkálatok közül egyik sem fordúl elő: akkor egy egyszeri mérésért semmit sem szabad felszámitani; ha azonban két vagy több mérés vagy csepp megszámlálás fordúl elő a vénykészitésnél, akkor az első két mérésért vagy csepp megszámlálásáért összesen	5
29	Minden további egyes mérésért vagy csepp megszámlálásáért pedig felszámitható . .	2
30	Egy tégelynek bekötéséért és használati utasitással való ellátásáért	3
31	Egy üvegnek dugóval, bekötéssel és használati utasitással való ellátásáért	3
	A gyógyszert magában foglaló papir, tok és edények bepecsételéséért	2
	Jegyzet: Nyilvános alapok rovására kiszolgáltatott gyógyszereknél bepecsételés csak az orvos külön megrendelésére számitandó.	
32	Ha a vények készitéséhez oly munka szükségeltetik, mely itt elősorolva és megállapitva nincsen, az a fentebbi elvek szerint számitandó, és ára a vényre feljegyzendő.	

A gyógyszerek kiszolgáltatásához szükségelt edények árszabványa.

	kr
Közönséges zöld üvegek.	
A legkisebbtől bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	4
50 grammtól bezárólag 100 grammig darabja	5
100 „ „ 200 „ „	6
200 „ „ 300 „ „	7

		kr
300 grammtól bezárólag 500 grammig darabja		8
500	„ „ 750 „ „	11
750	„ „ 1000 „ „	13
1000	„ „ 1500 „ „	15

Közönséges egyszerü fehér üvegek.

A legkisebbtől bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	5
50 grammtól bezárólag 100 grammig darabja	6
100 „ „ 200 „ „	8
200 „ „ 300 „ „	9
300 „ „ 500 „ „	11
500 „ „ 750 „ „	16
750 „ „ 1000 „ „	18
1000 „ „ 1500 „ „	23

Finom kettős fehér üvegek, hyalith, színezett, úgy szintén fadugasszal ellátott porüvegek, a közönséges egyszerü fehér üvegek árának felével magasabban számittatnak.

Üvegdugaszszal ellátott mindennemü üvegeknél a közönséges egyszerü fehér üvegek ára háromszorosan számittatik.

Közönséges tégelyek.

A legkisebbtől bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	4
50 grammtól bezárólag 150 grammig darabja	6
150 „ „ 300 „ „	8
300 „ „ 500 „ „	9
500 „ „ 750 „ „	16

Porcellán tégelyek.

A legkisebbtől bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	6
50 grammtól bezárólag 100 grammig darabja	10
100 „ „ 150 „ „	14
150 „ „ 300 „ „	18

	kr
300 grammtól bezárólag 500 grammig darabja	24

Ha ezen porcellán tégelyek fa- vagy plehfedővel vannak ellátva: akkor a porcellán tégelyek ára másfélszer számittatik.

Közönséges, szegély nélküli kemény papirdobozok használati utasitással együtt.

A legkisebbtől kezdve bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	5
50 grammtól bezárólag 100 grammig darabja	6
100 „ „ 150 „ „	7
150 „ „ 200 „ „	8

Minden további 100 gramm többletért 1 krajcár számittatik.

Finom, szegélylyel ellátott mázpapirral bevont dobozok használati utasitással együtt.

A legkisebbtől kezdve bezárólag 50 grammnyi beltartalomig darabja	6
50 grammtól bezárólag 100 grammig darabja	8
100 „ „ 150 „ „	10
150 „ „ 200 „ „	12
200 „ „ 250 „ „	16

Minden további 100 gramm többletért 2 krajcár számittatik.

Közönséges portolódák használati utasitással együtt.

1 portól bezárólag 5 porig darabja	5
5 „ „ 15 „ „	10
15 poron felül minden további 10 porért számittatik	6

Arany szegélylyel ellátott portolódáknál a közönséges portolódák kétszeres ára számittatik.

	kr
Színes portárcák.	
1 portól bezárólag 5 porig darabja	4
5 „ „ 15 „ „	8
15 poron felül minden további 10 porért még számitandó	4

Aranyos portárcáknál a közönséges portárcák kétszeres ára számittatik.

Jegyzetek:

a) Minden üveg és tégely nagyságának meghatározása az árszámitásánál a benne foglalt folyadék vagy kenőcs stb. általános súlya szolgál a fajsuly tekintetbe vétele nélkül zsinormértékül.

b) Száraz szereknek üveg, vagy dobozokbani kiszolgáltatásánál nem a szernek mennyisége, hanem az ehhez szükségelt edény vagy doboz ürfogata vétetik zsinormértékül az ármegszabásnál; nagysága azonban a vényre világosan feljegyzendő.

Belügyministeri rendelet.

Magyar királyi belügyminister.

24853. szám.

Valamennyi törvényhatóságnak.

Minthogy az 1875. évi oktober 29-én 53233. sz. a. kelt rendeletemmel közlött gyógyszerárszabvány megjelenése óta a chinakészitmények kereskedelmi ára annyira emelkedett, hogy a beszerzési költségek a megállapitott árteleleket nagy részt meg is haladják, és ezen árnak csökkenése rövid idö alatt nem várható: az általános magyarországi gyógyszerészegylet folyamodványa folytán, az említett készitmények eddigi árát e folyó év december végeig terjedő érvénynyel következőképen módositottam:

Chinae calisayae cortex ruditer tusus 40 gramm (40.0) 80 kr.

Chinae calisayae cortex subtiliter pulveratus 40 gramm 90 kr.

Chinae cortex fuscus ruditer tusus 40 gramm 45 kr.

Chinae cortex fuscus subtiliter pulveratus 40 gramm 64 kr.

Chininum	10	Centigramm	0,107	kr.
„ bisulfuricum . .	10	„	6	„
„ hydrochloricum.	10	„	7	„
„ sulfuricum . .	10	„	6	„
Extractum chinae fuscae .	5	gramm	(5.0) 80	„
Tinctura chinae composita	40	„	(40.0) 25	„

Erről a törvényhatóságot tudomás, és az orvosi s gyógyszerészi személyzetnek kellő értesitése végett tudositom.

Budapesten, 1877. évi junius hó 24-én.

Tisza s. k.

A másolat hiteleül

Szalay,
igazgató.

Tekintetes

Jármay Gusztáv úr,

a magyarországi gyógyszerész-egylet elnöke és budapesti gyógyszerésznek Budapesten.

24853. szám.

Tekintetes ur!

A china-készitmények eddigi árának folyó évi december vegeig terjedő ervényuyel történt módositása tárgyában, az összes törvényhatóságokhoz intézett rendeletem másolatát, Tekintetes urasságodnak folyó évi april 20-án hozzám intézett beadványa folytán, tudomás végett, azzal küldöm meg, hogy a fenkitett idő leteltével, a mennyiben részemről ujabbi ármegállapitás nem történnék, az 1875-ik évi gyógyszerárszabványban foglalt ártételek fognak hatályba lépni.

Budapesten, 1877-ik évi junius 24-én.

Tisza s. k.

1876. évi XIV. törvényeikk a közegészségügy rendezéséről.

(Szentesitést nyert 1876. évi aprilis hó 8-án; kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1876. évi április hó 8-án); életbe lépett 1877-dik évi január első napján.

I. RÉSZ.

Egészségügyi intezkedések.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A közegészségügy vezetése az állami igazgatás köréhez tartozik.

2. §. Mind az, mi a közegészség fentartására, javitására és a megromlottnak helyreállitására szolgál, hatósági felügyelet és intézkedés, a közegészség elleni kihágások (7. §.) pedig rendőri biráskodás tárgyát képezik.

3. §. A hatóság a felügyeletet panasz bevárása nélkül is időnként szemlék és vizsgálatok által gyakorolja.

4. §. A hatóságok felügyeleti és intézkedési hatáskörét, s erre nézve a felebbviteli fokozatokat jelen törvény II. része szabályozza;

a hatóságok rendőri biráskodására nézve pedig következő fokozatok állapittatnak meg:

Elsőfokulag biráskodik:

a) nagy és kis községekben a szolgabiró;

b) rendezett tanácsu városokban a polgármester, vagy a tanács által e célra kijelölt helyettes;

c) törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőri (kapitányi) hivatal, illetőleg annak e célra kijelölt tagja vagy tagjai;

d) Budapesten a kerületi elöljáróság e célra kijelölt tagja vagy tagjai;

e) a szász-székekben és vidékeken a Királyföld törvényes szervezéseig az illető felügyelő vagy helyettese, a városokban a rendőri hivatal erre kirendelt tagja vagy tagjai.

Másodfokulag:

az a) és b) alatti községek és városokra nézve az alispán, a c) és d) alatti városokra nézve a városi tanács; a szász-székekben és vidékeken a Királyföld törvényes szervezéseig a széki vagy vidéki tanacs, illetőleg tisztség.

Harmadfokulag:

a belügyminister.

5. §. Az első- és másodfoku rendőrbiróság egyenlő határozata csak akkor felebbezhető, ha a büntetés 100 forintot, illetőleg 20 napi fogságot felülhalad.

Egy évi időtartam alatt ugyanazon egyének által többször elkövetett azonos kihágásoknál a második és további elmarasztalás ellen — tekintet nélkül a büntetés mérvére — felebbezésnek csak a másodfoku rendőri birósághoz van helye.

Felebbezéssel élni a rendőri biráskodás eseteiben, midőn ez elkobzással köttetett össze, a határozat kimondásától számitott 24 óra alatt, ha elkobzás nem alkalmaztatott, három nap alatt; egyéb

közigazgatási intézkedéseknél a végzés kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt lehet.

6. §. A belügyminister felhatalmaztatik, hogy jelen törvény korlátai között a részletes szabályozásra megkivánható utasitásokat kiadhassa, addig is a jelenleg fennálló közegészségügyi szabályok és utasitások, a mennyiben jelen törvénynyel nem ellenkeznek, érvényben maradnak.

7. §. Jelen törvénynek, ugy az ennek alapján fentartott vagy kibocsátandó rendeleteknek vagy szabályzatoknak áthágásai, a mennyiben büntettet vagy vétséget nem képeznek, a fennálló, illetőleg az alkotandó s kellőleg kihirdetendő szabályrendeletek, vagy az eddigi gyakorlat szerint, ezek hiányában pedig 300 frtig terjedhető birsággal és nem fizethetés esetében 60 napra terjedhető fogsággal közigazgatási uton büntetendők.

A büntetés a kihágás mérvéhez arányositandó, s annak legmagasabb foka csak ismétlés esetében alkalmazható.

A birságpénzek azon község pénztárába folynak, hol a kihágás elkövettetett és közegészségügyi célokra fordítandók.

8. §. Az egészségre ártalmas tápszerek, italok és edények, valamint az egészségre káros vagy veszélyes oly anyagok, szerek és készitmények, melyeknek tartására az illető jogositva nincs, az előbbi §-ban emlitett büntetésen kivül rendőrileg elkobozhatók és megsemmisithetők. Mikor kell az elkobzásnak és megsemmisitésnek bekövetkeznie, azt részletesen az e tekintetben kiadandó szabályrendelet állapitja meg.

Ha ipari és tudományos célokra szánt anyag, szer, vagy készitmény előállitására s tartására az illetők fel vannak jogositva (habár ezek az egészségre ártalmasak is) de az előállitás vagy árulás és tartás körül az egészség megóvása tekintetéből hatóságilag megállapitott szabályok pontosan meg nem tartatnak: lefoglalásnak van helye.

A lefoglalás mindaddig tart, míg az óvszabályok szigoruan végre nem hajtatnak; ismétlés esetében elkobzásnak van helye.

II. FEJEZET.

Intézkedések a közegészség előmozditására és megőrzésére.

9. §. A belügyminister oly vidékeken, hol a halálozás — járvány nem létében — a rendes arányt tetemesen fölülmulja, s ennek elháritásáról az illető törvényhatóság sikerrel nem intézkednék: saját küldöttje által e körülmény okait kinyomoztatja és a szükséges intézkedések megtételét elrendeli.

A mennyiben pedig az ezen intézkedésekből eredő költségek egészben az illető községre vagy törvényhatóságra méltányosan nem lennének rovhatók: ezeknek az államkincstár által részben leendő viselése iránt a törvényhozó testületnek előterjesztést tesz.

10. §. A lakhelyek légkörének tisztán tartása tekintetéből, a hatóság az egészségre ártalmas posványok és mocsárok lecsapolását vagy kiszárítását, a közegészség igényeinek megfelelő csatornázás rendszerének behozatalát, vagy más e tekintetben célszerünek bizonyult intézkedés megtételét, ugy szintén növényzet ültetését elrendeli.

A mennyiben az ebből eredő költség egyes községek erejét fölülmulná, e részben előbb a törvényhatóság, és ha a költségeket fedezni ez sem birná, az állam segélyének elnyeréséért lépések tehetők.

A hatóság továbbá számos egyéneknek szükebb lakásokba összezsufolását megakadályozza: és intézkedik az utcák, terek, lakházak, iskolák, növeldék, gyárak, börtönök, vágóhidak tisztántartása, ugy szinten állati hullák és azok maradványainak eltakaritása iránt, szóval: mindannak eltávolitását, mi a légkört, talajt és vizet tisztátalanná teszi, (például a kender vagy len áztatók) s mindannak létesitését, mi a közegészségügyet előmozdithatja, kényszer utján is eszközölheti.

11. §. Lakházak épitésénél a közegészségi feltételek figyelembe veendők.

Az épitészeti szabályokat, uj épitkezéseket illetőleg, tekintettel a helyi viszonyokra s a közegészségi szempontokra, szabályrendelet utján az egészségügyi bizottmánynak meghallgatásával a törvényhatóság állapitja meg.

Ujonépült vagy átalakitott helyiségek lakhatása városokban, csak kielégitő egészségrendőri szemle után engedhető meg.

Közegészségileg veszélyessé vált lakhelyeknek azonnali kiürítése hatóságilag elrendelhető.

Jelen törvény életbelépte előtt fennállott lakhelyek, épületek és ezek földfeletti és alatti tartozékai, ha egészségügyi tekintetben kifogás alá esnek, a hatósági figyelmeztetés után legfeljebb egy év alatt, az egészségügyi szempontoknak megfelelőleg, a tulajdonos által átalakitandók, vagy ha ez célszerüleg eszközölhető nem lenne, használatuk eltiltandó, és ha az egészségre még akkor is káros befolyással lennének, kisajátitás utján végkép eltávolitandók.

12. §. A megelőzött §-ban emlitett esetben kisajátitás közegészségügyi tekintetből az egész ország területén alkalmazható.

A kisajátitási eljárásra az 1872. VIII. törv.-cikk 19., 20., 21. és 22. §§-ai alkalmazandók.

Ily kisajátitásoknál harmadfokulag a belügyminister határoz, az ipartelepek kisajátitását elrendelő határozatok elleni felfolyamodásokat pedig harmadfokulag a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister a belügyminister meghallgatásával dönti el.

13. §. A vágóhidakon és mészárszékekben elárulás végett levágandó állat egészségi szempontból előleges szemle ála veendő.

Ha ezen szemle által igazoltatnék az, hogy a közfogyasztásra szánt állatnak husa az egészségre ártalmas lenne, a levágatás a fentebbi célból meg nem engedhető.

Ezen szemlén kivül mindennemü nyilvánosan áruba bocsátott hus egészségi szempontból szintén vizsgálat tárgyát képezi.

Az ily alkalommal egészségellenesnek talált husra nézve a 8-ik §-ban foglalt eljárásnak van helye.

14. §. Ártalmas gyümölcsnek, gombáknak, valamint minden romlott, hamisitott vagy ártalmas anyagokkal kevert tápszereknek és italoknak árulása, nemkülönben az ezek előállitására és eltartására szolgáló, egészségre ártalmas edényeknek készitése és használata tilos.

15. §. A hatóság felügyel arra, valjon a fenálló iparüzletek nem gyakorolnak-e a közegészségre ártalmas befolyást?

Intézkedik továbbá a közegészségre káros és veszélyes befolyások elháritása s megakadályozása iránt oly iparüzletekre s foglalkozásokra nézve, melyek az 1872. évi ipartörvény alá nem esnek.

Végül intézkedik az iránt, hogy a nagyobb vállalatok és középitkezéseknél foglalkozó munkások, ott, hol a helyi viszonyoknál fogva önmaguk elhelyezésükről nem gondoskodhatnak, az illető vállalat vagy középitkezés terhére kellőleg elhelyeztessenek, és megbetegülésük esetén gyógykezeltessenek.

16. §. Magán és nyilvános szülházak, a lencsek és a dajkaságba adatni szokott kisdedek szigoru hatósági és orvosrendőri felügyelet alá helyezendők.

17. §. Gyógyszerészek mérgeket és méregtartalmu anyagokat csak is orvosi vényre szolgáltathatnak ki.

Méregtartalmu anyagoknak és gyógyszerféléknek kereskedők általi árulása külön szabályok által korlátoltatik.

18. §. A hatóság intézkedik, hogy a házi, ugy szintén a ragadozó állatok által előidézhető veszélyek ellen, célszerü óvrendszabályok alkalmaztassanak.

III. FEJEZET.

Intézkedés a gyermekek és iskolák iránt.

19. §. A gyermekek egészségi állapota hatósági felügyelet és intézkedés tárgyát képezi.

20. §. A ki a gyermekek ápolására s gondozására törvényszerüleg hivatva van, vagy azt magára vállalta, tartozik a hét évnél fiatalabb gyermeket megbetegedés esetén mielőbb orvosi segélyben részesittetni.

Ily gyógykezelésért a 48. §-ban emlitett dijszabály legkisebb mértékének csak fele követelhető.

21. §. A 20. §-ban foglalt kötelezettség elmulasztása ott, holy helyben vagy a közegészségi körben orvos van, 10 frtig terjedhető birsággal, esetleg két napi fogsággal büntetendő. E büntetés a kihágás mérvéhez arányositandó s annak legmagasb foka csak ismétlés esetében alkalmazandó.

22. § A gyógyköltség az illető kötelezettet terheli. Ha ez, vagy a gyermek vagyontalan, a községi (kör-) orvos által ingyen gyógyittatik, oly esetben pedig, midőn helyben a gyógykezelést községi vagy körorvos hiányában és a járási orvos akadályoztatása esetében, más, ingyen gyógyitásra nem kötelezett orvos végzi, vagy midőn a beteg gyer-

mek, községének határán kivül gyógykezeltetik, vagyontalanság esetében a költség a gyermeknek illetőségi községe által viselendő.

23. §. Minden halottkém tartozik az orvosi gyógykezelés hiányában meghalt 7 éven aluli gyermekekről a községnek, ez pedig a közegészségi ügyekben első foku hatóságnak jelentést tenni.

24. §. Az, ki saját lakásán valamely csecsemöt szoptatás avagy kisdedeket dajkálás végett akar elvállalni, tartozik e szándékát a község elöljárónak bejelenteni; ez — miután a dajka egészségi állapotát és azon helyiséget, melyben a csecsemő vagy kisdedek elhelyezése történnék, előzetes orvosi vizsgálat alapján kielégitönek találta, az engedélyt megadhatja, ellenkező esetben az engedélyt egyelőre megtagadja, s az ügyet a közegészségi tárgyakban első foku hatóságnak határozathozatal végett bejelenti.

25. §. Szoptatásra ugyanegy nö egy csecsemőnél többet nem vállalhat.

A dajkálásba adott csecsemöket a község elöljárósága jegyzékbe venni tartozik.

A dajkák bánásmódját, a kisdedek táplálását és hogylétét első sorban a hatósági és községi orvosok, a hol pedig községi orvos nem létezik, a községi elöljáróságnak e célra kirendelt tagja vagy tagjai, gyakori szemlék által folytonosan ellenőrzik s a tapasztaltakról hatóságuknak jelentést tesznek.

26. §. Altató vagy kábitó szereknek orvosi rendelet nélkül való alkalmazása, a mennyiben ez büntettet vagy vétséget nem képezne, minden egyes esetnél 5—20 frtnyi birsággal, esetleg 4 napig terjedhető fogsággal büntetendő.

27. §. A népiskolák közegészségi tekintetben a törvényhatóság felügyelete alá helyeztetnek, a felügyeletet a törvényhatóság a kebelében levő közigazgatási bizottság vezetése s ellenőrködése mellett tiszti orvosai s más tisztviselöi által gyakorolja.

28. §. Ragályos betegségben szenvedő tanulók a tanoda látogatásától mindaddig eltiltandók, mig orvosi bizonylat által ki nem mutatták, hogy tökéletesen meggyógyultak és általuk ragályozás nem történhetik.

29. §. A tanodában felmerült ragályos kóreseteről a tanoda elöljárósága, illetőleg a tanitó tartozik a hatóságot azonnal értesiteni.

30. §. Ha valahol oly ragályos vagy járványos kór esetei mutatkoznak, mely kór a tanulók egészségét nagy mérvben veszélyezteti: ez a közigazgatási hatóság által a belügyi- és közoktatási ministernek haladéktalanul bejelentendö, s egyszersmind a közönség tudomására is juttatandó.

31. §. Az ily hivatalos értesités után kötelezteinek a szülök és gyámok mindazon tanulókat a tanodától távol tartani, kik ragályos vagy járványos betegekkel érintkezésben voltak.

32. §. A tanodai elöljáróságnak jogában áll e körülményről magának személyes meggyözödést szerezni, valamint a ragály-gyanus tanulókat a tanodába csak kielégitő orvosi bizonylat alapján bocsátani.

33. §. Ha a ragályozás magában a tanodában történt, vagy ha a gyermekek és ifjak közt nagyszámu kóresetek fordulnak elö: a tanoda a betegülések tökéletes megszüntéig, a közigazgatási hatóság által bezáratható, miről azonban mindenkor a belügyi- és közoktatási minister értesitendő.

34. §. Ezen rendszabályok járvány alkalmával az összes felsőbb tanodákra is kiterjesztendök.

A tudományos és müegyetemek ily okbóli bezáratása azonban a törvényhatóság előterjesztése alapján a belügyminister által, a közoktatásügyi minister meghallgatásával, történhetik.

35. §. Az ezen rendszabályok ellen vétők, az eset sulyosságához képest 100 forintig, esetleg 20 napi fogságig terjedhető büntetéssel fenyitendők.

IV. FEJEZET.

Az állami fegyházakról és a börtönökről.

36. §. Állami fegyházakra a felügyelet közegészségi szempontból a belügyminister, az intézkedés pedig az igazságügyminister illeti.

Börtönökre nézve az ily felügyelet azon törvényhatóságot illeti, melynek területén az illető börtön van, a felügyeletet a törvényhatóság a közigazgatási bizottság vezetése s ellenőrködése mellett, tiszti orvosa által gyakorolja, az intézkedés azonban az illető kir. ügyészség, illetőleg az igazságügyminister köréhez tartozik.

37. §. Járvány kiütése esetén, az állami fegyház, valamint a börtön igazgatója erről a törvényhatóságban levő közigazgatási bizottságot azonnal értesiti, mely a tiszti főorvost, vagy annak akadályoztatása esetében más törvényhatósági orvost rögtön a helyszinére küldi.

38. §. A megkivántató orvosrendőri intézkedések az illető fegyház vagy börtön igazgatójával és orvosával egyetértőleg állapitandók meg és haladéktalanul foganatositandók, az esetről pedig, ugyszintén a tett intézkedésekről körülményes jelentés teendő a bel- és igazságügyministerhez.

Egyetértés létre nem jötte esetében a törvényhatósági főorvos véleménye dönt, és az intézkedések ennek alapján rögtön végrehajtandók; mi ellen a belügyministerhez felebbezésnek birtokon kivül van helye.

V. FEJEZET.

Segélynyujtás balesetek alkalmával.

39. §. Rögtöni balesetek, valamint gyanitható tetszhalál alkalmával a segélynyujtás mindenkinek, ki ehhez tettel vagy tanácscsal járulni képes, kötelességében áll.

40. §. Mindazok, kik foglalkozásuknál fogva gyakrabban jönnek azon helyzetbe, hogy balesetknél segédkezet nyujthatnak, mint pl. hajósok, halászok, mozdony- és vonatvezetők, bányászok, rendőrök stb., a tetszhalálból felélesztésnek s a segélynyujtásnak lényegesebb eszközlésében oktatandók.

41. §. A hatóság intézkedik, hogy

a) népesebb városokban mentőintézetek állittassanak, melyek a szükséges mentőeszközökkel és gyógyszerekkel ellátandók;

b) hogy a rögtöni balesetek által sujtottak megmentése és segélyezése iránt a lakosság népszerü oktatás által kellőleg felvilágositassék.

42. §. A 40. §-ban emlitett eljárásra nézve az oktatás az illető vállalat vagy hatóság által, a 41. §. eseteit illetőleg pedig a felnőttek oktatásával eszközlendő.

Mindezek és általában az egészségügy szempontjából főfigyelmet érdemlő szabályok a népiskolákban tanitandók.

Arra, hogy az ily oktatás megadatott-e, az egészségi ügyekben elsőfoku hatóság felügyelni tartozik.

VI. FEJEZET.

Orvosi gyakorlat.

43. §. Magyarországban orvosi gyakorlatra csak annak van jóga, ki az ország területén fennálló tudományos egyetemek által kiállitott orvosi oklevéllel van ellátva. Az ország területén eddig

gyakorlatra jogositott orvosok azonban szerzett jogaikban továbbra is meghagyatnak.

44. §. Külföldi egyetemeken okleveleket nyert orvosok gyógygyakorlata Magyarország területén, a mennyiben nemzetközi egyezmények másként nem intézkednek, csak szabályszerü honositás (nostrificatio) utján engedhető meg.

Hogy az Ő Felsége többi királyságai s országaiban fennálló egyetemek részéről kiadott oklevelek mennyiben esnek más szempont alá, és menynyiben tekintessenek Magyarországban érvényeseknek: az a kölcsönösség alapján a két kormány által állapittatik meg.

45. §. A külföldi egyetemeken nyert orvos-, sebész- vagy gyógyszerész-tudori cimnek használatát az országban a kormány esetenkint a fennebbi feltételek nélkül is, megengedheti, de ez az illető szakmának gyakorolhatására az ország területén jogosultságot nem ád.

46. §. Az ország területén gyakorlatra jogositott magan-orvos, barhol szabadon letelepedhetik; köteles azonban a gyakorlat megkezdése előtt oklevelét az illetékes közigazgatási hatóságnak beiktatás és kihirdetés végett bemutatni. A bemutatástól fogva mindaddig, mig gyakorlatának megszüntetését a hatóságnak be nem jelenti, a rögtöni veszélyben forgó betegeknek dijazás mellett első orvosi segélyt nyujtani tartozik.

Az orvosoknak járvány esetében alkalmazásáról jelen törvény 81. és 85. §-ai intézkednek.

47. §. A gyakorlatra jogositott orvos a gyógymód alkalmazásában nem korlátoltathatik, működésére nézve azonban az állam ellenőrkedése alatt áll, és az általa elkövetett mühibákért felelős.

48. §. A magánorvoslás dijazása kölcsönös megegyezéstől függ, hol ilyen létre nem jött, peres esetekben szakértők meghallgatásával a biróság határozza meg a dijat, melynek legkisebb mértéke az egész országra kihatólag, azonban tekintettel a városok és községek különböző vissonyaira, fokozatosan a belügyminister által állapittatik meg.

VII FEJEZET.

Szülésznői gyakorlat.

49. §. Mindazok, kik bármily jogon, jelen törvény kihirdetéseig szülésznői gyakorlatot folytattak, abban továbbra is meghagyatnak.

A jogcim nélkül tényleg bábáskodó nők tartoznak egy év alatt a jogosultságot az alább következő módok egyikén megszerezni.

50. §. Ezentul szülésznői gyakorlatra csak az bocsáttatik, ki az ország területén érvényes szülésznői oklevéllel vagy tiszti főorvosi képesitő okmánynyal van ellátva.

Rendes oklevél megszerzésére azok kötelezetnek, kik valamelyik egyetem vagy bábaképezdétől 75 kilométert meg nem haladó távolságra laknak, ezen távolságon túl lakók addig, mig elegendő számu bábaképezdék állittatnak fel az országban, a szülésznői gyakorlatra megkivántató jogosultságot a tiszti főorvosi képesitő okmány által is megszerezhetik.

Azonban az ily bába azon esetre, ha ugyanazon helységben egy okleveles szülésznő állandóan letelepedik, a gyakorlattól eltiltandó, ha csak magának 2 év lefolyása alatt rendes oklevelet nem szerzett.

51. §. Törvényhatósági szülésznői szolgálatra csak rendes oklevéllel ellátott bába alkalmazható.

Községi szülésznői állomás betöltésénél rendes oklevéllel ellátott bába előnyel bir.

VIII. FEJEZET.

Kuruzslás.

52. §. A jelen törvény VI. fejezetének szabályai szerint orvosi gyakorlatra nem jogositott egyéneknek betegeket keresetképen gyógykezelni és dijazás mellett gyógyszereket rendelni tilos.

53. §. Titkos összetételü gyógyszereknek használatra való készitése és árulása a belügyminister től erre kinyert, szakértői véleményen alapuló engedély nélkül mindenkinek tiltatik.

54. §. Gyógyszerek avagy betegségek elleni óvszerek készitésére, továbbá oly felfedezésekre, találmányokra vagy javitásokra, melyeknek alkalmazása közegészségi tekintetekből meg nem engedhető, szabadalom nem adatik.

55. §. Bizonyos betegségek ellen javaslatba hozott gyógymód, avagy gyógyszernek megvizsgálása, s az eredményhez képest alkalmázásának engedélyezése iránt szakértők meghallgatásával a belügyminister intézkedik.

IX. FEJEZET.

Kórházak és gyógyintézetek.

56. §. Köz- és magán-kórházak és gyógyintézetek az illető törvényhatóság meghallgatásával csak a belügyminister engedélyével állithatók fel.

57. §. Oly kórház vagy gyógyintézet, mely rendszeres igazgatással van ellátva és akként felszerelve, hogy a helyi, esetleg a vidéki szükségleteknek kielégitésén felül még megfelelő számu idegen illetőségü betegek befogadására is képes, közkórházi jelleggel felruházható.

58. §. Az ily jelleggel felruházott kórházak kötelessek minden jelentkező beteget, legyen az helybeli vagy idegen illetőségü, magyarhoni vagy külföldi, személykülönbség nélkül ápolás és gyógyitás végett, mig a fekhely nem hiányzik, befogadni.

59. §. Közkórházi jelleggel fel nem ruházott kórházak és gyógyintézetek csupán oly betegek felvételére köteleztetnek, kikre nézve berendeztettek és idegen betegek befogadására, a rögtöni életveszély eseteit kivéve, nem szorithatók.

60. §. Állami kórházak és gyógyintézetek közvetlenül a belügyminister felügyelete és főigazgatása alatt állanak

Ily kórházak és gyógyintézetek azonban — a fővárosban létezők kivételével — tisztasági, gazdálkodási s pénztári tekintetben a főispán által bármikor megvizsgálhatók.

Minden egyéb köz- és magán-kórház és gyógyintézet felett az illető törvényhatóság a közigazgagatási bizottság utján gyakorolja a közvetlen felügyeletet.

61. §. A napi ápolási dijat állami és közkórházakban és gyógyintézetekben — az utóbbiakat illetőleg a törvényhatóság meghallgatásával — a belügyminister állapitja meg.

Az ápolási dijak rendszerint csak a kórház folyó kiadásainak fedezésére fordithatók.

Magán-kórházak és gyógyintézetek ápolási dijaikat maguk szabják meg és a törvényhatóságnak bejelentik.

62. §. Minden köz- és magán-kórháznak és gyógyintézetnek megfelelő számu orvossal és ápolóval kell ellátva lenni.

63. §. Kórházi főorvosi minőségben csak oly orvostudorok alkalmazhatók, kik legalább két évi gyakorlatot képesek kimutatni.

A kórházi gyakorlatnak, a műtői képesitésnek, ugyszintén a kórodai tanársegédi szolgálatnak kimutatása, az illetőnek más pályázó felett előnyt biztosit.

Kórházi másodorvos minden orvostudor lehet, ki az ország területén érvényes oklevéllel bir.

64. §. Állami kórházakban és gyógyintézetekben az orvosi és tiszti személyzet a belügyminister által neveztetik ki.

65. §. Az állami kór- és gyógyintézetek igazgatói, elsődorvosai s egyéb állandóan alkalmazott tisztviselői államhivatalnokok, mint ilyenek nyugdij-képesek és az államhivatalnokok iránt fennálló általános szabályzatok alá esnek. Az állami intézetek másodorvosai nem állandóan, hanem rendesen csak két évre alkalmaztatnak.

66. §. Törvényhatóságok tulajdonához tartozó kórházakban a törvényhatósági egészségügyi bizottság meghallgatásával az igazgató főorvos a főispán által, a kórház gazdasági ügyeit vezető segéd-személyzet pedig az alispán, illetőleg polgármester által, végre az egyéb orvosi személyzet az igazgató főorvos meghallgatása mellett a főispán által neveztetik ki.

A gyógycélok elérésére meghatározott számban alkalmazott ápoló- és szolgaszemélyzetet, az igazgató főorvos fogadja fel és bocsátja el.

67. §. Ha magánegyén, társulat vagy testület közkórházat saját vezetése alatt tart fenn, az orvosi személyzetet maga nevezi ki, de a kinevezést a főispánnak bejelenteni tartozik, ki csakis a törvényszerü képesités hiánya, vagy erkölcsi indokok alapján tehet kifogást a kinevezés ellen, melyre nézve végérvényesen a belügyminister dönt.

Ha azonban az ily egyén, testület vagy társulat a közkórházat nem maga vezeti, előterjesztésére a kinevezést a főispán eszközli.

68. §. Községi kórházakban az orvosi személyzet a községi közegészségi bizottság véleményezése alapján az alispán által neveztetik ki.

69. §. A 66., 68. §-ok értelmében alkalmazott kórházi személyzet hivatala állandó; fegyelmi tekintetben ugyanazon eljárás alá esik, mely a törvényhatósági s községi egyéb tisztviselőkre nézve érvényben áll.

70. §. Állami, törvényhatósági és községi kórházaknál és gyógyintézeteknél az orvosi állomások nyilvános pályázat utján töltetnek be.

X. FEJEZET.

Téboly dai ügy.

71. §. Mindazon gyógyitható és gyógyithatlan elmebetegek, kik a közbiztonságra veszélyesek, gyógyitás illetőleg eltartás végett tébolydába helyezendők.

Ellenben nem közveszélyes, gyógyithatlan elmebetegek, továbbá ártalmatlan bárgyuk, buták és hülyék, vagyontalanságuk esetén, a mennyiben az őket eltartani köteles rokonok vagyonnal birnának, ezeknek terhére, különben pedig illetőségi községeik által tartandók el.

72. §. Arra, hogy valaki gyógyitás és ápolás végett tébolydába felvétethessék, közhivatalban levő orvostudornak, és a mennyiben kezelő orvosa már volt, ennek abbeli bizonyitványa, hogy az illető elmekórban szenved, szükséges.

73. §. Állami elmegyógyintézetekre nézve a megfigyelési rendszer léptetendő életbe.

E szerint az elmegyógyintézetekbe érkező minden beteg csak ideiglenesen vehető fel, s elmeállapota gondosan megfigyelendő.

Csak ha a megfigyelés utján azon meggyőződés szerezfetett, hogy az illető egyén kétségtelenül elmekórban szenved, vétetik fel véglegesen az intézet igazgatójának személyes felelőssége alatt.

Az intézeti igazgató tartozik a véglegesen felvett elmebetegről készitendő leletet és orvosi

véleményt a beteg illetékes bíróságának haladék nélkül megküldeni.

Magán tébolydákba és a kórházakban lévő tébolydai osztályokba az elmebetegek véglegesen csak akkor vétethetnek fel, ha az illetékes bíróság az elmebetegséget megállapitotta, mely célból az érkező betegek a bíróságnak azonnal bejelentendők.

74. §. Ha az iránt: valjon az elhelyezett egyén valóban elmebántalomban szenved-e? hozzátartozói részéről kétely merülne fel, szabadságukban áll azon időpontig, mig az illető beteg bíróilag elmekórosnak nem nyilvánittatott, annak elmeállapotát saját költségükön orvosi szakértők által külön megvizsgáltatni.

E szakértők azonban csakis az egyetemi orvos-tanári testület vagy az országos közegészségi tanács tagjai közül választhatók.

75. §. Elmebetegeknél személyes korlátozások és kényszereszközök csak szükség esetében a beteg és mások megóvására és csak orvosi rendelet folytán alkalmazhatók, a szükség elenyésztével azonban haladéktalanul megszüntetendők.

76. §. Felgyógyult, ugyszintén a megfigyelés folytán elmekórosnak nem bizonyult egyének azonnal elbocsátandók.

XI. FEJEZET.

Vasuti és hajózási egészségügy.

77. §. Mindazon intézkedéseket, melyek által az országban lévő összes vasutaknál és az országban közlekedő mindennemü hajóknál alkalmazott személyzet és munkások, továbbá ezen közlekedési intézetek tulajdonához tartozó gyárak és kőszénbányákban, ugyszintén a vasutak épitésénél dolgozó munkások, különösen pedig az utasok egészségének lehető biztositására megkivántatnak, az

illető vállalatok meghallgatásával, a ministerium szabja meg.

78. §. A vasuti és hajózási egészségügy az állam felügyelete alá helyeztetik.

E főfelügyelet különösen kiterjed a netáni szerencsétlenség folytán történendő tömeges sérülések alkalmával megkivántató gyógyszerek, sebészi kötések és egyéb orvosi készülékek és szerek készentartására; továbbá az ezen közlekedési intézetek számára kiadott egészségi szabályzatnak pontos megtartására; az orvosoknak kellő mérvben alkalmazására; a munkásoknak mind a forgalomban, mind az épülőben lévő vasutaknál kellő elhelyezésére, megbetegülések esetén ápolásuk biztositására; végül a járványok alkalmával megkivántató óvintézkedések mikénti foganatositására.

79. §. Ezen állami főfelügyelet teljesitése, nemkülönben a vasuti s hajózási egészségügynek részletes szabályozása a belügyi és közlekedési ministerekre bizatik.

XII. FEJEZET.

Járványok és ragályok.

80. §. Mihelyt valahol több egyén egyidejüleg ugyanazon betegségbe esik, vagy ha ragályos kórok esetei mutatkoznak, a községi elöljáróságnak kötelessége ezt a közegészségi ügyekben elsőfoku hatóságnak azonnal bejelenteni, ki erről a törvényhatóságot értesiti.

E bejelentés tételére nem csak az elöljáróság, de az orvosok, lelkészek és tanitók, általában pedig mindazok köteleztetnek, kik ily betegülési esetekről tudomással birnak.

81. §. A törvényhatóság a járványt constatálja, intézkedik a járvány elfojtása, illetőleg terjedésének meggátlása céljából a koronként fenn-

álló járványszabályzatban frglalt óv- és gyógyeljárás pontos foganatositása iránt.

Gondoskodik továbbá, a mennyiben a szükség ugy kivánja, a járvány folytán megbetegültek befogadására szolgáló kórházi helyiségek előállitásáról, a kellő orvosi segélynyujtásról, a megkivánható gyógyszerkészlet megszerzéséről, a szükséges ápolási személyzet előállitásáról és kitanitásáról, a betegeknek az egészségesektől való elkülönitése keresztülviteléről, a szükölködök lehető ellátásáról, a fertőtlenités foganatositásáról, a köztisztaság és a vásári rendőrség pontos kezeléséről, ugyszintén a járvány terjedését előmozditó hatányok lehető megszüntetéséről. Intézkedik végül a járvány állásáról és terjedéséről szóló statistikai adatok, ugy szintén a járvány keletkezésére, jellegére, lefolyására, tartamára stb. vonatkozó időszaki és zárjelentések előterjesztése iránt.

A törvényhatóságnak jogukban áll ily esetekben hasonszenvi kórházakat, illetőleg kóroszályokat is berendezni.

82. §. A családfő, iparos, gyáros vagy bányatulajdonos, ha családja, háznépe, segédei, tanoncai, illetőleg munkásai között, továbbá a növeldetulajdonos, ha növendékei között ragályos vagy járványos betegség ütött ki, tartozik a hatósági rendelkezés bekövetkezte előtt is, az illető betegeknek azonnal nyujtandó orvosi segélyről gondoskodni.

Ragályos járványoknál a szükséghez képest a kényszergyógyitás is elrendelhető.

83. §. Járványok miatt a szárazföldön netán szükséges veszteg- és határzár csupán a kormány felhatalmazása folytán rendelhető el ugy utasokra, valamint szállitmányokra nézve.

84. §. A mennyiben a hatósági, községi, kincstári s állandóan alkalmazott orvosok a járvány folytán megbetegültek gyógykezelésére elégségesek nem volnának, a hatóság megfelelő dijazás mellett járványorvosokat rendelhet ki.

A gyakorló orvos rendes működési területén a kirendelést elfogadni köteles; ezen kivül eső vidékre csak beleegyezésével rendelhető ki.

85. §. Minden hatósági s minden gyakorló magánorvos tartozik járvány idejében a hatóságtól a járványügyre nézve nyert rendeletet teljesiteni. Ezen rendeletek azonban a 47-ik §. rendelkezésével ellentétben nem állhatnak.

A járvány folytán megbetegültek részéről kért első orvosi segély megadását vissza nem utasithatja; valamint azon esetben, ha lakhelyén más orvos a gyakorlatot nem üzi, a további gyógykezelést is tartozik elvállalni.

86. §. Az állam vagy valamely nyilvános alap szolgálatában állandóan alkalmazott orvosok, seborvosok és betegápolók özvegyeinek és árváinak, kiknek férjeik, illetőleg atyjukra nézve kellőleg igazolva van, hogy halálukat a járvány ellen történt alkalmaztatásuk okozta, nyugdijazási ellátásra és nevelési pótlékra akkor is van igényük, ha az elhalt 10 évi szolgálati időt még be nem töltött volna.

87. §. Törvényhatósági, községi és magánorvosok, seborvosok és betegápolók özvegyei és árvái, kiknek férjeik, illetőleg atyjuk, a hatóság felhivása folytán járvány ellen alkalmaztattak, és kikről bebizonyult, hogy halálukat a járvány ellen történt alkalmaztatásuk okozta, szintén tarthatnak igényt nyugdijra, ellátásra és nevelési pótlékra, és pedig az orvosok és seborvosok özvegyei és árvái, a menynyiben férjeik, illetőleg atyjuk nagyobb fizetés élvezetében nem állottak, azon államtisztviselők özvegyeihez és árváihoz, kiknek férjeik, illetőleg atyjuk 1000 forintnyi fizetéses állomásban voltak; a betegápolók özvegyei s árvai pedig az állami intézetekben alkalmazott betegápolók özvegyeihez és árváihoz hasonló összegben.

Az ily nyugdij-ellátás és nevelési pótlék, a mennyiben a törvényhatóságnak nyugdijalapja nincs, szintén az államkincstárból fedeztetik.

88. §. Nyilvános pénzalap szolgálatában állott orvosok, seborvosok és betegápolók özvegyeinek és árváinak ily járandóságai, ha az elhunytnak halála saját szolgálata körében történt, az illető pénzalapból, ha pedig ezen kivüli alkalmazásban következett be, az államkincstárból fedezendők.

89. §. A hatóság intézkedik, hogy ragályos betegségeknek — hova a bujakór is számitandó — nagyobb terjedelemben történt felmerülte alkalmával, az azokban szenvedő egyének gyógykezelés alá vétessenek.

Oly bujasenyvesek, kiknek gyógykezelése vagyoni, állapotuk vagy házi viszonyaiknál fogva otthon nem eszközölhető, a legközelebbi polgári, sőt ilyenek hiányában katonai kórházba is szállithatók, hol teljes felgyógyulásukig visszatarthatók.

90. §. A mely vidék lakosai között a bujakór oly mérvben van elterjedve, hogy annak elfojtására a fennálló rendszeres hatósági óv- és gyógyintézkedések elégségeseknek többé nem mutatkoznak és kórház is távol esik, ott, lehetőleg a ragálylepte vidék központján, szükség-kórházak állitandók fel államköltségen.

Ily kórházak csakis a ragály tartamára szerelteinek fel és megszünte után azonnal feloszlattatnak.

91. §. A kéjelgési ügy, a mennyiben a közegészségre vonatkozik, rendeleti uton szabályoztatik.

XIII. FEJEZET.

Védhimlőoltás.

92. §. A védhimlőoltási ügy állami intézmény; a hatóság a fennálló szabályok szerint intézkedik arról, hogy a védhimlőoltás a kellő segédlet kirendelésével akadálytalanul teljesittessék.

93. §. A védhimlőoltás, esetleg a felnőttek ujra-oltása, évenként minden községben teljesitendő.

Szülők és gyámok, átalában mindazok, kik gyermekekről gondoskodni tartoznak, kötelesek ezeket éltüknek első évében, a mennyiben valóságos himlőt ki nem állottak volna, beoltatni. Mennyiben halasztható el egyesek beoltása, az az orvos megitélésétől függ.

94. §. A himlőoltás teljesitésére csak az van feljogositva, ki Magyarország területén érvényes orvosi oklevéllel bir

95. §. A himlőoltás teljesitése, s a himlőanyag szedése és megőrzése körül szükséges elővigyázat 1—10 forintig, esetleg 2 napi fogságig terjedhető büntetés terhe alatt pontosan megtartandó.

96. §. Ha a himlőoltás következtében az oltóorvos eljárása miatt a beoltott egészségére káros következmény vagy veszély háramlanék, az ügynek szakértői megállapitása után fenyitő eljárásnak van helye.

97. §. Az oltó-orvosok az oltásért, — a külön dijazottak kivételével, — jó sikerrel beoltott egyének után az államkincstárból dijat nyernek.

98. §. Az oltó-orvosok fuvarja az illető község részéről természetben kiállitandó, avagy megváltandó.

99. §. A belügyminister intézkedik, hogy a védhimlőüzletek fentartása s annak a közintézetek és hatósági orvosok között himlőmag-szakadás vagy elfajzás esetében dijtalanul leendő kiosztása megtörténjék.

XIV. FEJEZET.

Gyógyfürdők és ásványvizek.

100. §. Gyógyfürdőnek tekintetnek:

a) ásványfürdők, melyeknek egyes ásványforrásaikra nézve előzetesen teljesitett pontos vegyelemzés alapján szakértői vélemény által kimutattatik, mikép ásványvizük fontosabb kórok ellen hatályosan használható;

b) viz fürdők, melyek kellő mennyiségü tiszta és üde forrásvizzel birnak.

Minden gyógyfürdőnek az egészség és kényelem igényeinek megfelelő fürdő és lakházzal, fürdőszabályzattal, a fürdő-idény alatt állandó fürdőorvossal és gyógyszertárral kell eljátva lennie, szükséges továbbá, hogy a gyógyforrások a légköri kártékony befolyásoktól és mindennemü tisztátlanitástól megvédve legyenek; s végül, hogy gondoskodva legyen a betegeknek egészséges eledellel való ellátásáról, valamint nyugalmuk és kényelmük megóvásáról.

A fürdő-orvos kinevezése a főispánnak bejelentendő, ki csak a törvényszerü képesités hiánya, vagy erkölcsi indokok alapján tehet ez ellen kifogást, melyre nézve végérvényesen a belügyminister dönt.

101. §. A gyógyfürdői elnevezésre az engedélyt, ha okmányilag kimutattatik, mikép az előbbi §-ban emlitett kellékeknek meg van felelve, a törvényhatóság meghallgatásával a belügyminister adja meg.

Ily fürdőkben a hőmérséki és lebészeti viszonyok a fürdő-idény alatt pontosan feljegyzendők.

102. §. A gyógyfürdők emelése tekintetéből a ministerium az azokban megkivántató posta- és távirati állomások lehető felállitásáról, a hatóság pedig a gyógyfürdőkhöz vezető utak jókarban tartásáról gondoskodik.

103. §. Uj épitkezések gyógyfürdőkben husz évi adómentességet élveznek.

104. §. Mindennemü fürdőben, a fürdőházak, ugyszintén a lak- és mellékhelyiségek a közegészségi feltételeknek megfelelő karban tartandók. Ennek ismételt figyelmenkivülhagyása esetén a fürdő bezáratását, a törvényhatóság meghallgatása után, a belügyminister elrendelheti.

105. §. Gyógydijak beszedése s gyógyalapok létesitése hatóságilag engedélyezhető.

Az e cimen begyült összeg kizárólag csak a fürdő emelésére használandó fel.

106. §. A fürdők azon törvényhatóság felügyelete ala tartoznak, melynek területén vannak.

A törvényhatóság gondoskodik arról is, hogy a vagyontalanok a fürdők és gyógyforrások dijtalan használatában a lehetőség szerint részesittessenek.

107. §. Az ásványvizek töltése, tartása s a mesterséges ásványvizek elárusitása rendeleti uton szabályoztatik.

108. §. Mesterséges ásványvizek csak hatósági engedély mellett, vizsgát tett vegyész vagy gyógyszerésznek felügyelete s vezetése alatt készithetők.

A szabályok ismételt meg nem tartása esetén az engedély megvonatik.

XV. FEJEZET.

Eljárás a hullák körül, a temetkezésről és a temetőkről.

109. § Halál esetében megállapitandó:

a) vajjon a halál valósággal bekövetkezett-e?

b) vajjon a haláleset nem valamely bünös cselekveny eredménye-e?

Egyátalán minden megteendő, mit a közegészség megóvása követel.

110. §. A halál bekövetkeztét bizonyító szakszerü halottkémlés az egész országra nézve kötelezőleg elrendeltetik, s a hatóságilag kirendelt halottkémnek a halált bizonyító irásbeli nyilatkozata előtt senkit eltemetni nem szabad.

A halottkémlés részletes szabályozása rendeleti uton történik.

Az ez iránti szabályokban foglalt esetek kivételével, az eltemetés a halál bekövetkeztétől számitandó 48 óra letelte előtt tilos.

111. §. Orvosrendőri hullaboncolások eszközlendők:

a) talált hullákon;

b) járványos vagy ragályos betegségek megállapitása céljából;

c) midőn a hatóság azt köztekintetekből szükségesnek tartja.

112. §. Kórházakban és nyilvános gyógyintézetekben ápolt elhaltak hullái, ha azok közköltségen ápoltattak, vagy ha hozzátartozóik nem ellenzik, — tudományos boncvizsgálat alá vehetők.

113. §. Minden halottat a törvény által vagy a szabályrendeletileg kitüzött időben el kell temetni, s ez rendszerint azon község területén eszközlendő, melyben a halál bekövetkezett.

114. § Ha a hulla szabályszerü eltemetését az arra kötelezett rokonok, testületek vagy egyesek a kellő időben nem teljesitik, azt az illető költségére a községi elöljáróság tartozik teljesittetni.

Teljes szegénység esetében, s ha a temetésre-köteles rokonok, testületek vagy egyesek nincsenek, a temetési költségek is a szegény-ügyet első sorban kezelő község terhére esnek.

115. §. Ha a kellő időbeni eltemetést az erre hivatolt egyházi közeg gátolja, az szigoru felelőtre vonandó.

116. §. Minden község köteles egy, a helyi népesedési és egészségügyi igényeknek megfelelő, kellőleg berendezett községi temetőhelyet fentartani. E kötelesség alól csak az esetben engedtetik kivétel, ha a községben egy vagy több felekezeti oly temető létezik, melyekben a temetkezés szabadsága biztositva van.

117. §. A temetőhelyek felállitása, nagyobbitása, vagy bezáratása, továbbá a temetőknek a lakott házaktól való távolsága, fekvése, körülkeritése s fával beültetése, végre a sirok nagysága, mélysége s egymástoli távolsága, a különféle helyi viszonyok és a talaj minőségéhez képest — a jelen törvény keretén belül — rendeleti uton szabályoztatik.

118. §. Elhagyott temetők beépitése csak az utolsó temetkezéstől számitandó 30 év lefolyta után engedhető meg.

Sirok vagy sirboltok kinyitása, valamint hullák kiásatása, csak hatósági engedély folytán, az eljárásnál az egészségügyi szempontból szükséges, rendeleti uton kiadandó szabályok szigorú megtartása mellett történhetik.

119. §. Sirboltok a temetőkben csak hatósági engedély mellett állittathatnak fel. Az engedélynek magában kell foglalnia az épités körül megtartandó egészségügyi óvrendszabályokat, valamint az eljárás tüzetes leirását, melyet egészségügyi szempontból minden egyes temetkezésnél megtartani kell.

120. §. A városok és helységek bel- és külterületein épülő uj templomokban temetkezés, csak a 119. §-ban emlitett feltételek megtartásával engedhető meg.

A városok belterületein épülő uj templomok körül sirkertek nem állithatók fel.

121. §. A városok és helységekben már lé-

tező oly templomokban és azok körül levő sirkertekben, melyekben a temetkezés eddig tényleg szokásban volt, a temetkezés jövőre hatósági engedély mellett történhetik, mely csak az esetben adható meg, ha a temetkezés a közegészségi érdekek teljes megóvásával eszközölhető.

Ugyanez áll oly családi temetők vagy sirboltokra nézve, melyek a rendes temetőkön kivül, magánbirtokon szándékoltatnak felállittatni, vagy már tényleg léteznek.

122. §. A temetők és sirboltok körüli azon egészségrendőri intézkedések, melyek a helyi viszonyok által igényeltvék — a jelen törvény s annak alapján keletkezett kormányrendelet keretén belől — a községi, illetőleg köztörvényhatósági statutarius jog tárgyát képezik.

123. §. Hullák elszállitása csak hatósági engedély folytán, az e részben fennálló óvrendszabályok mellett történhetik. Oly hullákra nézve, melyek ő Felségének másik állama, a külföldi államokba vagy viszont onnét ide szállittatnak, az eljárás a jelenben fennálló s esetről-esetre kötendő egyezmények által szabályoztatik.

XVI. FEJEZET.

Gyógyszerészeti ügy.

124. §. A gyógyszerészet, mint közegészségi intézmény az állam felügyelete alatt áll.

E felügyeletet az állam következőkre nézve gyakorolja:

a) a gyógyszerészeti személyzet tudományos képzettségére;

b) az államilag meghatározott árszabályzat megtartására és a gyógyszertárak kezelésére;

c) a megkivántató helyiségek berendezésére s felszerelésére;

d) a gyógyszerészi rendszabályban meghatározott könyvek vitelének helyességére nézve.

125. §. A gyógyszerészek tartoznak a gyógyszerészet körül fennálló törvényeket és szabályokat pontosan megtartani.

A gyógyszertár tulajdonosa és kezelője, nem okleveles segédszemélyzetének a gyógyszerészet körébe vágó működéséért, ugyszintén a gyógyszerek jó minőségéért, tisztaságáért és helyes kiszolgáltatásáért a 7. §-ban kiszabott büntetés terhe alatt felelős.

Okleveles segédek saját működésükért első sorban maguk felelősek.

A gyógyszertár-tulajdonosoknak a kezelőkhöz való viszonya magán-szerződés utján állapittatik meg.

Valamely gyógyszertár helytelen, szabályellenes kezelése esetében a törvényhatóság a gyógyszertár részére kezelőt, illetőleg uj kezelőt rendel.

126. §. Gyógyszereknek a gyógyászati cél elérésére megkivántató adagokban való eladására, kizárólag okleveles gyógyszertár-tulajdonosok, vagy ezeknek meghatalmazott okleveles kezelői, ugyszintén a kézi-gyógyszertár tartására feljogositott orvos, az állatokra nézve pedig az állatorvosok vannak feljogositva.

Hasonszenvi orvosok a gyógyszerek ősanyagait és ősoldatait szintén a rendes gyógyszertárakból tartoznak hozatni és rendelni, de a gyógyszerek ugynevezett hasonszenvi higitásait és dörzseit díjtalanul maguk is kiszolgáltathatják a betegeknek. Ez esetben a gyógyszer nevét és higitási fokát a gyógyszert tartalmazó üvegre, edényre, vagy papirra feljegyezni tartoznak.

127. §. Hitelezni a gyógyszerész csak sürgős veszély esetében köteles, melynek igazolása a rendelő orvos által történik.

A gyógyszerészek által szabályszerüen vezetett és kellőleg bélyegzett üzleti könyvek, a többi

kereskedelmi könyvekhez hasonló bizonyitási erővel birnak.

128. §. A gyógyszertárak gyógyszerészi szakértők által állami engedély folytán felállitott közegészségi intézetek, s mint ilyenek az iparüzletek sorába nem tartoznak; mihez képest a gyógyszerészek az iparkamrai illetékek fizetésére nem kötelezhetnek.

129. §. Gyógyszertárt csak az kezelhet, ki az ország területén érvényes gyógyszerész-tudori vagy gyógyszerész-mesteri oklevéllel van felruházva.

Az oklevelek érvényessége a 43., 44. és 45. §§-ban foglalt határozmányok szerint állapittatik meg.

130. §. A reáljogu gyógyszertárak, valamint eddig, ugy ezentul is szabadon eladhatók, örökölhetők és hagyományozhatók: szóval magánjogi szerződések és a fennálló szabályoknak megfelelő átruházások tárgyiavá tehetők.

131. §. A gyógyszertár személyes üzleti joga a gyógyszertári jogositványnyal felruházottnak személyéhez van kötve. Ily jogositvány el nem adható s nem hagyományozható.

Az átruházást azonban szintén csak személyes joggal a 128. §. figyelembevételével a belügyminister engedélyezi.

Az engedély csak a törvényes kellék hiánya vagy bebizonyitott erkölcsi megbizhatlanság esetében tagadható meg.

132. §. A gyógyszerész elhunytával a személyes gyógyszerészeti jogositvány haszonélvezete az özvegyre száll. Ha az özvegy gyermekei kiskorusága alatt ujra férjhez megy, vagy elhal, a jogositvány haszonélvezete a gyermekek nagykoruságáig ezekre száll át.

Ugy az özvegy, mint kiskorú gyermekek gyámja (utóbbi a gyámhatóság meghallgatásával)

a 129. §-nak megfelelőleg okleveles kezelőt tartani köteles.

133. §. Reálgyógyszertári jog ezentul nem adományozható.

134. §. Uj gyógyszertár felállitását a törvényhatóság meghallgatása után a belügyminister engedélyezi.

Uj gyógyszertár felállitásáért folyamodhatik

a) valamely község;

b) okleveles gyógyszerész; — ez esetben az illető község véleménye meghallgatandó.

Az engedély csak akkor tagadható meg, ha tekintettel a népesség számára, az ott már fennálló gyógyszertárakra s a helyi viszonyokra, kellően kimutattatik, hogy az uj gyógyszertár elannyira felesleges, miszerint az ily uton megszaporodott gyógyszertárak fennállását veszélyeztetné.

Ha az *a*) pont esetében a gyógyszertár felállithatása kimondatott, az iránt, hogy a községben azon gyógyszertár felállitásának joga kinek engedélyeztessék, a törvényhatóság első tisztviselője által közzé teendő előleges pályázat után és az érdekelt község meghallgatásával, a közigazgatási bizottság határoz és ezt a belügyministernek feljelenti.

135. §. Fiók- és házi gyógyszertárak a szükséghez képest a törvényhatóságnak meghallgatásával a belügyminister által engedélyezhetők és a szükség elenyésztével vagy anyagyógyszertárnak ottani felállitásával megszüntetendők.

Ott a hol gyógyszertár nem létezik, az orvosok kézi gyógyszertár tartására a törvényhatóság első tisztviselője által feljogosithatók, kötelesek azonban az e részbeni szabályokhoz alkalmazkodni.

Minden ily végérvényesen megadott engedély a belügyministernek bejelentendő.

136. §. A gyógyszerek árát a magyar gyógyszerkönyvhez csatolt árszabályok által koronként a belügyminister szabályozza.

137. §. Mindennemü gyógyszertárnak felállitására, áthelyezésére, berendezésére, felszerelésére s vizsgálatára, ugy szintén a gyógyszerészek müködésére s eljárására vonatkozó részletes szabályok, jelen törvény keretében rendeleti uton bocsáttatnak ki.

138. §. A gyógyszertárak hivatalos vizsgálatáért a gyógyszerészektől semminemü dijak nem szedhetők.

II. RÉSZ.

Közegészségügyi szolgálat.

I. FEJEZET.

Közegészségügyi szolgálat a községeknél.

139. §. A község végrehajtja jelen törvénynek, a kormánynak és a törvényhatóságnak a közegészségre vonatkozó, a törvények értelmében kiadott rendeleteit.

140. §. Ezen kivül:

a) gondoskodik a községi vagyontalan és tébolydai ápolásra nem minősitett elmebetegek, továbbá: a vagyontalan hülyék, siketnémák, vakok, nyomorékok, lelencek és dajkaságba adottak orvosoltatásáról és eltartásáról;

b) gondoskodik a szükséges segély eléréséről betegülések és szüléseknél, valamint okleveles szülésznőknek szükség esetében községi költségen való képeztetéséről;

c) intézkedik a temetők és lehetőség szerint a halotti kamrák felállitása és felügyelete iránt;

d) gyakorolja választási jogát a törvények értelmében a községi egészségügyi személyzetet illetőleg.

E hatáskör minden községre, tehát olyanokra is kiterjed, melyek törvényhatóságot képeznek.

141. §. A község következő rendőri teendőket teljesit:

a) őrködik a köztisztaság, a hússzemle, az áruba bocsátott tápszerek és italok, a közhasználatra szánt ivő-viz tisztaságának és ártalmatlanságának, továbbá a kutak, medencék, viztartók és vizvezetékek kellő fentartása s elrontásának megakadályozása, ugy szintén a halottkémlet és átalában a helyi közegészségi teendők felett;

b) az e teendők szempontjából előforduló hiányokat, kihágásokat, a közegészségi ügyekben illetékes elsőfoku hatóságnak orvoslás, illetőleg megbüntetés végett bejelenti;

c) ily esetekben egyuttal lefoglalásokat tehet, és ott, a hol a törvény vagy az ennek alapján kiadott kormányrendeletek szerint elkobzásnak van helye, azt, ha az eset körülményei közegészségi szempontból igénylik, végre is hajthatja;

d) a község vagy közegészségi kör területén tartózkodó élet- vagy testi biztonságát és egészségét veszélyeztető eseteknél, különösen hirtelen-életveszélyeknél rögtön eljár.

E teendőket nagy és kis községekben a biró és községi (kör-) jegyző, rendezett tanácsu városokban a rendőrkapitány, törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitánysági közegek, Budapesten pedig a fővárosi rendőrség végzi.

142. §. Minden törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsesal ellátott város, a királyföldön, a törvényhatóságok székhelyeül szolgáló városok, továbbá minden község, mely 6,000 lakossal bir, orvost tartani köteles.

Azt, hogy 6,000 lakossal biró községek szomszéd apróbb községekkel orvos tartása tekintetében

egyesülhessenek, a helyi és vagyoni viszony tekintetbe vételével a törvényhatóság állapitja meg.

A törvényhatóság intézkedik továbbá, hogy az ezeken kivüli községek, a mennyiben községi orvossal még ellátva nem lennének, 6,000-től 10,000 lélekszámig, orvos-tartása tekintetében egy közegészségi körbe csoportositassanak.

Oly községekben, melyek bármi oknál fogva egészségi körbe beoszthatók nem lennének, a községi orvos teendöit a járásorvos végzi.

Ily községek azonban tartoznak a legközelebbi községi vagy járási fennálló vagy létesitendö kórház alapjának növeléséhez járulni.

E járulék fejében a község, lélekszám aránya szerint annyit fizet, mint a mennyivel a hozzá legközelebb eső, egészségügyi körbe beosztott község, lélekszám után orvostartás cimén terhelve van.

Járási kórház létesitése céljából, orvos tartására kötelezett több község, vagy több egészségi kör egyesithető.

143. §. Az 1871. XVIII. t.-c. alapján megválasztott községi orvosok, hivatalukat jelen törvény életbelépte után is, választásuk idejére, megtartják. Ennek leteltével uj választásnak van helye.

Már alkalmazásban volt községorvosok ujra megválaszthatók, ha az 1871. évi XVIII. t.-c. 74. §-ban körülirt minösitvénynyel nem birnak is.

Ezentúl községi orvosokul oly okleveles sebészek is megválaszthatók, kik három évi folytonos sebészi gyakorlatot képesek kimutatni.

Orvostudori oklevéllel biró pályázóknak előny biztosittatik.

Jelen törvény életbelépte után választott községi (kör) orvosok hivatala állandó.

Fegyelmi tekintetben irányukban ugyanazon törvények alkalmazandók, melyek más községi tisztviselökre nézve érvényesek.

144. §. A községi orvos elözetes pályázat alapján választatik.

A községi, valamint a közegészségi körök orvosainak fizetését az illető községek képviselötestületeinek, továbbá a kis és nagy községeket illetöleg, a járási tisztviselönek, — rendezett tanácsu városokat illetöleg pedig az alispánnak meghallgatásával és anyagi viszonyaikhoz képest, a törvényhatóság állapitja meg. Azt, hogy a körorvos melyik községben lakjék, annak fizetéséhez az egyesitett községek mily mérvben járuljanak és választására nézve mily arányban vegyenek részt, a képviselötestületek és a járási tisztviselö meghallgatása mellett eseteröl-esetre az alispán határozza meg; e határozat a törvényhatóság kebelében levö közigazgatási bizottsághoz felebbezhetö.

A fennebbi módon megállapitott lakhely csak kölcsönös ujabbi megállapodás után változtatható meg.

145. §. A községi és körorvos, községének, illetöleg községi körének helyi, közegészségi, orvosrendöri s orvostörvényszéki ügyeit végzi és pedig:

1. a község, illetöleg a szövetkezett vagy egyesitett községek szegényeit ingyen, a vagyonosokat pedig a dijazás iránt a községgel elölegesen kötött egyezség szerint orvosolja;

2. közegészségi és orvosrendöri szempontból felügyel a lelencekre és a dajkaságba adottakra, ugy szintén a községi ápolás alatt levö elmekórosokra, hülyékre, siketnémákra és nyomorékokra;

3. a himlöoltást, a mennyiben ezt dijtalanul teljesiteni nem tartoznék, az országosan kiszabott dij mellett végzi;

4. a halottkémlést, a mennyiben külön halottkém felállitva nem volna, szegényeknél ingyen, vagyonosoknál megszabott dij mellett teljesiti;

5. a község, illetöleg a községek egészségügyi mozzanatait és változásait figyelemmel kisér-

vén, a felmerülő káros hatányok elháritása iránt javaslatot tesz;

6. az orvosrendőri viszgláatokat és egyéb teendöket dijtalanul, az orvostörvényszéki munkálatokat pedig az illető bíróság felhivása folytán meghatározott dij mellett teljesiti;

7. az életmentési eljárasnál közreműködik;

8. eljár mindazon ügyekben, a melyeket egyik vagy másik törvény, illetőleg szabályrendelet reá biz;

9. évnegyedenként egészségügyi jelentést tesz és minden előforduló közegészségi ügyet, valamint az orvosrendöri és orvostörvényszéki vizsgálatot, azonnal és körülményesen illetékes elöljáróságának tudomására hozza.

Tisztán szaküggyekben a járási orvossal közvetlenül érintkezik.

146. §. Minden község, mely legalább 1500 lakost számlál, tartozik szülésznőt (51. §.) alkalmazni. Oly községek, melyek az emlitett lélekszámmal nem birnak, közsegi szülésznőt közösen alkalmazhatnak.

147. §. A községi szülésznőt a községi egészségügyi bizottmány kijelölése alapján a község választja, hivatala állandó.

Fegyelmi tekintetben irányában ugynnazon törvények alkalmazandók, melyek a községi tisztviselökre nézve érvényesek.

A község által fizetendö szülésznő évi járandóságát, a törvényhatóság jóváhagyásával a község állapitja meg.

148. §. A községi szülésznönek kötelességében áll, minden vagyontalan szülönönek dijtalanul, a vagyonosoknak pedig a községenként megszabott dij mellett segélyt nyujtani.

149. §. Oly községekben, melyek saját orvossal birnak, közegészségügyi bizoftság alakitandó.

Más községekben a bizottság feladatát a községi elöljáróság teljesiti.

A községi közegészségügyi bizottság tagjai: a község orvosa, állatorvosa, a gyógyszerész; továbbá a lelkészek, jegyzök és tanitók, azonkivül a községben lakó legalább 3 értelmes és szakkedvelő egyén, kiket a községi képviselötestület választ.

Elnökét a bizottság saját kebeléből választja.

150. §. A községi egészségügyi bizotsság véleményező és inditványozó testület, mely rendszerint csak az illető községnek tanácsával, illetőleg elöljáróságával és ennek utján az elsöfoku hatósággal érintkezik.

151. §. Veszélyes járvány idejében helyi járvány-bizottsággá alakul és a szükséges óvrendszabályok kivitelénél közreműködik.

Ily járványok idejében ez alkalomra oly községekben is, melyek egészségügyi bizottsággal nem birnak, járványbizottságok alakitandók.

152. §. A községi közegészségügyi bizottság hatáskörébez következök tartoznak:

a) véleményt ád a községtanács, illetőleg községi elöljáróság által hozzá intézett egészségügyi tárgyakban;

b) előterjesztést tesz a helyi közegészséget, a köztisztaságot, a himlőoltást, halottkémlést, húsvizsgálatot, tápszerek és italok vizsgálatát illető rendszabályok foganatositása, nemkülönben a vakok, tébolydai ápolásra nem minősitett elmebetegek, hülyék, siketnémák, nyomorékok, lelencek és dajkaságba adottak nyilvántartása, felügyelete és esetleg orvosoltatása körül észlelt hiányok iránt;

c) véleményez a községi és községkórházi orvos- és szülésznöi állomások betöltésénél.

II. FEJEZET.

Közegészségügyi szolgálat a törvényhatóságoknál.

153. §. A jelen törvény által a törvényhatóságokra ruházott teendőket, ugy szintén a belügyminister részéről a törvények alapján kiadott közegészségi szabályok és rendeleteknek foganatositását a megyei, városi, kerületi, széki és vidéki törvényhatóságok eszközlik.

154. §. A törvényhatóság és közegeinek hatásköre közegészségi ügyekben következőkép szabályoztatik:

A szolgabirónak és azzal ugyanazon hatáskörrel biró közegeknek mint közegészségi ügyekben elsőfoku hatóságnak teendői: (4. §.)

a) megfigyeli mindazon mozzanatokat, melyek a közegészségügyre befolyással birnak s tapasztalatai folytán — a mennyiben lehetséges — saját hatáskörében intézkedik; ha pedig a teendők hatáskörén túl esnek, azok iránt a felsőbb hatósághoz jelentéseket, illetőleg javaslatokat tesz;

b) felügyel az orvosrendőri szabályoknak hatósága területén való foganatositására, utcák, utak, terek, közgyülhelyek és a kéjelgési ügy körül; felügyel továbbá arra, hogy az egészségi szabályok megtartassanak tanintézetek, gyárak, iparüzletek, lakások, ürülékek, csatornák és emésztőgödrök, nemkülönben folyó-, álló- és ivóvizek, élelmi- és tápszerek, szeszes és más italok, a husszemle, főző- és más edények, a nyilvános fürdő-intézetek, valamint a vágóhidak és az állati hullák körül; az e részben tapasztalt hiányok elhárítása iránt intézkedik;

c) felügyel arra, hogy a szükséges segélyről betegülések és szüléseknél, ugy szintén hirtelen-életveszélyeknél hatósága területén mindenütt gondoskodva legyen és az e részben megkivántató oktatás megadassék;

d) nyilvántartja a hatósága területén létező lelenceket, siketnémákat, elmekórosokat, bárgyukat, dajkaságba adottakat, és azok tartása és ápolására, valamint a vagyontalan betegek gyógyitására felügyel, illetőleg a helyi viszonyokhoz képest eljár;

e) eljár a hatósága területén létező gyógyszertárak vizsgálata körül, (156, 162. §§.);

f) a köztekinteteknél fogva megkivántató orvosrendőri boncolatok teljesitését elrendeli, (111-ik §. *c*);

g) hullaszállitási engedélyt ád a község, illetőleg város egyik temetőjéből a másikba (157-ik §. *g*.) a járás egyik községéből a másikba és a törvényhatóság területén lévő más járásba szállitani szándékolt huliákra nézve;

h) mesterséges ásványvizek gyártásának engedélyezésére nézve véleményt ad;

i) sebészi műhelyek felállitását engedélyezi;

k) rendelkezik járása területén azon ügyekben, melyekre nézve az intézkedési jog jelen törvény első része által általánosságban a hatóságra ruháztatott, a mennyiben jelen törvény második részében erre más közeg nem jelöltetett ki;

l) eljár mindazon ügyekben, a melyek valamely törvény vagy szabályrendelet által reá bizatnak;

m) tartozik a községekben személyesen megjelenni, a helyi körülményekről és szükségletekről személyesen ismeretet szerezni, ennek alapján intézkedni s a foganatositást személyes meggyőződés utján ellenőrizni.

Intézkedései a törvényhatóság első tisztviselőjéhez felebbezhetők.

155. §. A szolgabirónak, mint elsőfoku hatóságnak szakközege a járási orvos, kinek véleménye rendszerint előzetesen meghallgatandó.

Választása a tiszti főorvoséhoz hasonló módon (161. §.) történik, fegyelmi tekintetben irányában ugyanazon törvények alkalmazandók, melyek más törvényhatósági tisztviselőkre nézve érvényesek.

A járási orvos tartozik járása területén lakni.

A járási orvos teendőit a fővárosban a kerületi orvosok, törvényhatósági joggal felruházott városokban a városi orvosok, rendezett tanácsu városokban pedig a községi orvosok teljesitik.

A fővárosi kerületi orvosok, valamint a törvényhatósági joggal felruházott városok tiszti orvosai egyuttal a községi orvos teendőit is végzik.

156. §. A járási orvos müködési köre következő:

a) minden közegészségügyi tárgy fölött őrködik és a tapasztalt hiányok elhárítása céljából az elsőfoku hatóságnak jelentést tesz, illetőleg tiszti köréhez szabott módon közreműködik;

b) ügyel a lakhelyek és épületek közegészségi feltételeire, az egészséget és életet veszélyeztető iparüzletek, gyárak berendezése, elhelyezése és terményeinek eladása körül szükséges óvrendszabályokat hoz javaslatba;

c) ügyel a hatósága területén létező egészségügyi és jótékony-, köz- és magán-intézetekre;

d) ügyel a nyilvános élelmezés egészségügyi feltételeire, névleg a tápszerek és italok minőségére;

e) ügyel a lelencek és dajkaságba adottak iránti rendszabályok végrehajtására;

f) ügyelme tárgyát képezik hatósága területének fürdőintézetei és gyógyvizei;

g) ügyel a vagyontalan betegek gyógyitásának eszközlésére;

h) himlőoltást teljesit és a himlőmagnak évenkénti fentartásáról gondoskodik;

i) a járványos és ragályos betegségeket az elsőfoku hatóságnak azonnal bejelenti és ennek kiküldetése folytán, sürgős esetekben pedig anélkül a helyszinén megjelen és a fennálló szabályok értelmében intézkedik;

j) vizsgálja közegészségügyi szempontból a népiskolákat;

k) teljesiti az orvosrendőr-vizsgálatokat és az orvos-törvényszéki boncolatokat, ez utóbbiakat a megszabott dijak mellett;

l) ügyel a halottkémlés kezelésére és a nemorvos-halottkémeket oktatja;

m) a járás területén létező gyógyszertárak vizsgálatánál (154., 162. §§.) s kirendeltetése esetén az ujoncozási bizottmányokban közreműködik,

n) ügyel a méreg- és gyógyanyagokkal való kereskedésre és kezelésre;

o) a letelepedő orvosokat a tiszti főorvosnak bejelenti;

p) némely községben (142. §.) a községi orvos teendőit végzi;

q) eljár mindazon ügyekben, melyeket valamely törvény vagy szabály reá biz, vagy a melyekre nézve a tiszti főorvos akadályoztatása esetén kirendeltetik;

r) működési területéről évnegyedenként egészségügyi jelentést tesz a törvényhatóság első tisztviselőjéhez az elsőfoku hatóság utján.

Tisztán szakügyekben a tiszti főorvossal közvetlenül érintkezik.

157. §. A törvényhatóság első tisztviselőjének teendői:

a) Felügyel arra, hogy a közegészségügyi szabályok a törvényhatóság egész területén az

alantas közegek által pontosan kezeltessenek és végrehajtassanak.

E végből koronként és esetről-esetre jelentéstételt rendel el, sőt a fennforgó körülményekhez képest vizsgálat és személyes meggyőződés szerzése végett időnként egyik vagy másik községben meg is jelenik;

b) intézkedik számos egyének szükebb lakásokban való összezsufolásának megakadályozása végett.

Budapesten erre nézve a fővárosi tanács az illetékes és ennek intézkedései ellen a felfolyamodás a közmunkák tanácsához s innét a határozatok eltérése esetében a belügyminiszterhez történik;

c) megállapitja a járvány létét, valamint annak megszüntét és ez ügyben, ugy szintén a tájkórok megelőzése és tovább terjedésének lehető megakadályozása iránt intézkedik;

d) intézkedik a tanintézetek, gyógyszertárak, községi és hatósági fogházak megvizsgálása iránt, egészségügyi tekintetből;

e) intézkedik a tanodák bezáratása iránt a 33—34. §-ok eseteiben;

f) felügyel a törvényhatóság területén létező egészségügyi-, jótékony-, köz- és magánintézetekre (60. §.);

g) engedélyezi a hullaszállitást más törvényhatóság területére, Budapesten ezenkivül a főváros egyik temetőjéből a másikba;

h) orvosoknak kézi gyógyszertárt engedélyez (135. §.) ugy szintén gyógyszertárak részére a 125. §. esetében kezelőt rendel;

i) kinevezi a községi kórházak orvosi személyzetét;

k) intézkedik a 144. §. értelmében a körorvosok lakása, fizetése és választása tárgyában s megállapitja a himlőoltási köröket (162. §.);

l) engedélyezi a fürdői gyógydijak szedését, intézkedik a gyógyfürdőknek szegények általi használhatása iránt (106. §.), s engedélyt ad a mesterséges ásványvizek készitésére;

m) eljár mindazon ügyekben, melyeket valamely törvény vagy szabályrendelet reá biz;

n) másodfokulag határoz az elsőfoku hatóság intézkedései ellen hozzá benyujtott felfolyamodások iránt.

Ezen, valamint saját intézkedései, a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetők.

158. §. A közigazgatási bizottság másodfoku határozatai a felek által a belügyminiszterhez csak akkor felebbezhetők, ha azok az elsőfoku határozatoktól eltérnek.

A közigazgatási bizottságnak harmadfokulag hozott határozatai ellen felebbezésnek a felek részéről helye nincs, a főispán azonban feljogosittatik, hogy a közigazgatási bizottság bármely határozatát, ha ezt az államérdek kivánja, a belügyminiszterhez felebbezhesse.

A főispán azonban feljogosittatik, hogy a közigazgatási bizottság bármely határozatára nézve, ha azt az állam érdeke kivánja, a belügyminiszterhez felterjesztést tehessen.

159. §. A törvényhatósági közgyülés hatásköre.

a) A közegészségi tárgyak iránt jelen törvény határai közöti és figyelemmel az 1870. évi XLII. törvénycikk 5., 6., 7. §-aiban, és az 1872. évi XXXVI. törvénycikk 6., 7. és 8. §-aiban foglalt határozatokra, szabályrendeleteket alkothat;

b) az illető közegek meghallgatásával intézkedik az egészségre ártalmas pösványok és mocsárok lecsapolása vagy kiszáritása, növényzet ültetése, a csatornázási vagy más idevágó rendszer behozatalának tárgyában;

c) gondoskodik az egészségi állapot hiányainak elhárítására szükséges rendkivüli módokról (9 §.);

d) kihirdeti a letelepülő orvosi személyzet és szülésznők okleveleit, az okirat hiányossága miatt az orvosi gyakorlat megtagadása, illetőleg betiltása iránt intézkedik;

e) a közegészségügyi köröket, nemkülönben a község (kör) orvosok fizetését megállapitja és a bábák járandóságát jóváhagyja. (142., 144., 147. §§.);

f) intézkedik, hogy a községekben oklevelet bábák alkalmazása lehetővé tétessék.

Intézkedései ellen a felebbezés az *e*) pont alatti esetek kivételével, melyekben felfolyamodásnak helye nincs, a belügyministerhez intézendő. A *b*) pontra vonatkozólag azonban Budapestre nézve az 1870. X. törvénycikk rendelkezései ezentul is fentartatnak.

160. §. A törvényhatóságok első tisztviselői, tanácsai és a közgyülések, közegészségi ügyekben, rendszerint szakértők előzetes meghallgatása után járnak el, mely célból a törvényhatóságnál tiszti főorvosok alkalmaztatnak s közegészségi bizottságok alakittatnak.

161. §. A tiszti főorvosok a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló 1870-ik évi XLII. törvénycikk 65., 66., 67. és 68. §-ai értelmében, azonban törvényhatósági egészségügyi bizottság előzetes meghallgatásával választatnak.

Fegyelmi tekintetben irányukban ugyanazon törvények alkalmazandók, melyek más törvényhatósági tisztviselőkre nézve érvényesek.

A törvényhatósági közigazgatási bizottságban a tiszti főorvos közegészségi ügyekre nézve előadóként müködik.

162. §. A tiszti főorvost ugyanazon felügyeleti hatáskör illeti a törvényhatóság egész területére nézve, mint a járási orvost a járás területét illetőleg, azonkivül

a) felügyel, hogy a himlőoltás a járási és községi orvosok által kellőleg foganatositassék, s a himlőmag évenkint fentartassék.

Inditványt tesz az alispánnak a himlőoltási körök beosztása iránt;

b) inditványba hozza a helyi járvány és ragályos kórok megelőzésére szolgáló intézkedéseket;

c) járványos és ragályos betegségek alkalmával lehetőleg személyesen a helyszinén megjelenvén, az elrendelendő óv- és gyógyintézkedések iránt javaslatot tesz, halasztás veszélyénél pedig saját felelőssége mellett a fennálló törvények és szabályok szerint intézkedik s erről egyuttal az alispánt (polgármestert) értesiti;

d) felügyel a hatósága területén levő összes orvosi és egészségügyi személyzetre;

e) a letelepedő orvosok és bábák okleveleit megvizsgálja, láttamozza, beiktatja és kihirdetés végett a törvényhatóságnak bejelenti; azoknak hiányossága esetére az eljárás iránt inditványt tesz; szülészettel foglalkozni óhajtó nőknek oktatást ád;

f) a kuruzslás s egészségre veszélyes szokások, babonák, előitéletek kiirtására javaslatokat tesz és sürgős esetekben azonnal is intézkedik;

g) ellenőrzi a vagyontalan betegek közköltségeni gyógykezelését orvosi szempontból;

h) vizsgálja törvényhatósága területén a tanintézetek, községi és hatósági fogházak, kórházak, köz- és magán-intézetek egészségi viszonyait, valamint a gyógyszertárakat (154., 156. §§.);

i) ujoncozási bizottmányokban kirendeltetése esetében közremüködik;

k) teljesiti az orvos rendőri vizsgálatokat és az orvos-törvényszéki boncolatokat, ez utóbbiakat a megszabott dij mellett;

l) havonkint egészségügyi jelentést tesz a közigazgatási bizottsághoz;

m) általában teljesit mindent, mit törvény vagy szabályrendelet hatásköréhez utasit.

163. §. Minden törvényhatóságban egészségügyi bizottság alakittatik, ennek tagjai:

a főorvosokon kivül minden natósági orvos és hatósági állat-orvos, a honvéd-zászlóalji főorvos, egy mérnök, egy épitész és egy gyógyszerész; többi tagjai a fentebbiekhez hasonló számban a törvényhatósági bizottság tagjaiból állanak.

Elnökét az egészségügyi bizottság az utóbb nevezett tagok közül maga választja.

A mérnököt, épitészt és gyógyszerészt a közigazgatási bizottság jelöli meg.

A törvényhatósági bizottság tagjai az egészségügyi bizottság tagjaivá a közgyülés által választatnak

E tagok a törvényhatósági bizottság háromévenkénti kiegészitése alkalmával visszalépnek, azonban, — ha a törvényhatósági bizottság tagjai maradtak — ujra megválaszthatók.

Budapesten az egészségügyi bizottság az 1872. évi XXXVI. törvénycikk értelmében alakitandó.

164. §. A törvényhatósági egészségügyi bizottság tanácskozó, véleményező és inditványozó testület, mely rendesen egyedül illető hatóságával érintkezik.

Veszélyes járványok alkalmával a törvényhatósági egészségügyi bizottság járvány-bizottsággá alakul, mely esetben az elnökséget az alispán, illetőleg polgármester avagy ezeknek helyettese veszi át; az ekként alakitott járvány-bizottság a szükséges óvrendszabályok elrendelésére, illetőleg kivitelére, valamint a belügyministeriummal és más hatósággal való közvetlen érintkezésre felhatalmaztatik.

Határozatai a ministeriumhoz csak birtokon kivül felebbezhetők.

Budapesten a járvány-bizottság támogatására a kerületi elöljárók elnöklete alatt külön helyi járvány-bizottságok alakithatók, melyeknek részletes teendői esetről-esetre a járvány minőségéhez és terjedelméhez képest, a törvényhatósági járvány-bizottság által határoztatnak meg.

III. FEJEZET.

Központ.

165. §. Az összes közegészségi ügyet a belügyminister vezeti és az ország közegészségi viszonyairól az országgyülésnek évenkint jelentést tesz.

166. §. A vezetése alatti ministerium közegészségi osztályában állandóan alkalmazott orvosok a többi államhivatalnokokkal egyenlő jogokban és elbánásban részesülnek.

167 §. A belügyminister felügyeletet gyakorol, intézkedik, felfolyamodások felett végső fokulag dönt, szabályrendeleteket bocsát ki és engedélyeket ád mindazon ügyekben, a melyeket jelen törvény mint hatásköréhez tartozókat jelöl ki.

168. §. A belügyminister bármely közegészségi ügyben és bárhová kormány-biztosokat küldhet oly célból, hogy a jelen törvény korlátain belöl kiadott utasitásainak érvényt szerezzen.

169. §. A közegészségi ügyek tudományos tárgyalása céljából egy véleményező s inditványozó testület állittatik fel, melyben minden ez irányban jelentékeny szakma képviselve legyen.

E testület cime:

„Országos közegészségi tanács."

E testület tagjai nem tisztviselők, a közegészségi ügyekre nézve csak véleményt adnak, de köz-

igazgatási ügyek elintézésére s végrehajtására hivatva nincsenek.

A minister közegészségi ügyekben egyéb szakértő és tudományos testületeket is meghallgathat.

170. §. Az országos közegészségi tanács feladata:

1. véleményezés a kormány által hozzá intézett tárgyakban;

2. a közegészség emelésére, fertőző, átörökölhető és járványos kórok meggátlására s általán az orvosi, állatgyógyászati, gyógyszerészeti, fürdészeti s orvostörvényszéki ügy javitására, illetőleg rendezésére vonatkozó rendszabályok inditványozása;

3. felülvéleményezés a hozzáutasitott orvostörvényszéki esetekben;

4. véleményezés orvosi mühibák felett;

5. véleményezés a kormány által állami közgyógyintézeteknél alkalmazandó orvosi személyek iránt;

6. gyógyszerkönyv és árszabály-tervezetének szerkesztése.

171. §. Az országos közegészségi tanács e törvény életbeléptetése után következőkép szerveztetik.

Az országos közegészségi tanácsot képezik:
egy elnök;
egy másodelnök;
egy jegyző;
és tizenkét rendes tag, továbbá rendkivüli tagok határozatlan számban.

Az egyes ministeriumok egészségügyi előadói a tanácskozásban mint rendes tagok vesznek részt.

Jegyzőt az országos közegészségi tanács maga választ.

Az országos közegészségi tanács kebelén kivül álló szakértők tárgyalásra szintén felkéretnek, és a minister beleegyezésével külön munkálatok kidolgozásával is megbizathatnak.

Az országos közegészségi tanács elnökét a tagok által történt hármas kijelölés alapján a belügyminister ellenjegyzése mellett ő Felsége, — a tanács másodelnökét és tagjait a belügyminister nevezi ki.

172. §. Az elnökök és jegyző működése hat évig tart. Ezen idő leteltével ujra kinevezhetők, illetőleg megválaszthatók.

A többi tizenkét rendes tag egy harmad része minden három év leteltével sorsolás utján kilép; a kilépők ujra kinevezhetők.

173. §. A tanács költségei a kormány javaslatára az állami költségvetés megállapitása alkalmával határoztatnak meg.

174. §. Az országos közegészségi tanács a belügyminister alatt áll s közvetlen ezzel, állategészségi és szabadalmi ügyekben a kereskedelmi ministerrel, orvostörvényszéki felülvélemények, valamint az orvosi mühibák véleményezése tárgyában pedig az illető királyi bíróságokkal érintkezik.

Az ügymenetet és a tanácskozás rendjét a tanács maga határozza meg s a belügyministerhez felterjeszti.

175. §. Jelen törvény életbeléptével az ellenkező törvények avagy szabályzatok érvényen kivül helyeztetnek.

176. §. Jelen törvény életbeléptetése idejének meghatározásával és végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

A közegészségügyi törvény életbeléptetése.

Magyar kir. belügyminister.

55501. sz.

Folyó évi julius 4-én 31024 szám alatt kelt körrendeletem 6-ik pontjához képest, megfelelő további intézkedés végett értesitem a törvényhatóságot, hogy a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. XIV. t. c., s ezzel kapcsolatban a folyó évi 31025 és 31026 számok alatt kelt körrendeletekkel a halottkémlés behozatalát, ugyszintén az egészségre ártalmas tápszerek és italok lefoglalását, elkobzását és megsemmisitését illetőleg kibocsátott intézkedések, 1877-ik évi január első napján lépnek életbe.

Budapesten 1876. évi december hó 6-án.

Tisza s. k.

A magyar gyógyszerkönyvbe föl nem vett egyes gyakrabban használt vegy- és gyógykészitmények tulajdonsága, fertőzményeik s utóbbiak rövid kimutatási módja.

Acetonum. Spiritus pyro-aceticus. Tiszta, szintelen, higfolyó, közönbös, levegőn erős hideg befolyása alatt elpárolgó, könnyen gyulékony, világitó lánggal koromképződés nélkül égő folyadék, átható égényszerü szag és maró kámforszerü izzel. Fajsúlya: 0·795—0·800. Forrpontja: 55·6—56°. Viz-, lang-, égény-, hangyhalvag-, zsiros és illó olajokkal minden arányban elegyithető, a mészenyhalvag, ecetsavas hamanyéleg és kalivizegy tömör vizoldataiban oldhatlan. — *Fertőzményei: viz, lang és faszesz.* A hivatalos ecetsavas hamanyfolyadék rázáskor mindhármat fölveszi. Ha az aceton e folyadék hasonlo térfogatához rázáskor 10%-nál többet szállit át, akkor azt nem lehet elég tisztának tekintenünk. A fölszivási, illetőleg elnyelési képesség a borlang, faszesz- vagy viztartalommal gyorsan növekszik. A viztartalom egyszersmind a fajsúlyt is fokozza. A vizsgálatra a fönnebb érintett folyadéknál alkalmasabb a *Liq. Kali hydr.* (1·332 fajsúlylyal); ez hasonlo térfogat acetonnal rázva, lang jelenlétekor az acetont sárgára festi.

A párlás melléktermények föllépő kozmás olaj szagja is azáltal ismerhető fel, hogy a vele fertőzött aceton vizhozzáadásra megzavarodik.

Aceta medicata. Növények kivonatai ecettel. Ezek a romlásnak annál inkább alá vannak vetve, minél kevésbbé tiszták s minél gyöngébb a készitésükhöz használt ecet. Levegön és fénybehatás alatt könnyen rozsda szint nyernek, megzavarodnak, üledéket eresztenek. Ily állapotban ez ecetek elöiratszerintieknek nem tekinthetök. Ekkor föleg a bódító növényekből elöállitott készitményeket határozottan el kell vetni. Fenntartásuknál a lég és fény befolyását lehetöleg kerülni kell.

Acetum pyrolignosum crudum. Acidum pyrolignosum seu pyroxylicum crudum. Acidum Ligni empyreumaticum. Többé kevésbé sötétbarna folyadék, kozmás és savanyu szaggal, mely ecetsavat, kreosotot, faszeszt és a fa száraz átpárlásának más terményeit tartalmazza. A netalán jelenlevö kátrányszerü üledéktöl szürlézés által kell megszabaditanunk. A savtartalom némely gyógyszertudós szerint a közönséges eceténck megfelelöleg 5%-ot teszen. Rendesen azonban nagyobb savmennyiséget találunk, mely 1·025—1·035 fajsúlynál 7—10%-ra emelkedik.

Acetum pyrolignosum rectificatum. Acidum pyrolignosum seu pyroxylicum rectificatum. Tiszta sárgás folyadék kevésbé erös szag és izzel; savtartalma csekélyebb (5—7%), mint az elöállitására használt faeceté. A savtartalommal emelkedö fajsúly 1·008—1·012 közt ingadoz.

Meleghen maradvány nélkül elszáll s baryt- és ezüstsókkal kén- és sósav jelenlétére utaló zavarodást nem szabad adnia. Az ezüstsókkal némi idö mulva (gyorsabban hevitesnél) a fémes ezüst fekete por alakjában kiválik. Huzamosbb idö mulva a lég kellö ki nem záratása mellett ismét sötétszinüvé válik s ekkor elöiratszerünek többé nem tekinthetö. Fenntartása jól elzárolt edényben történik.

Acidum benzoicum crystallisatum. Vékony, lágy, atlaszfényü, szín- és szagtalan lemezkék, vagy tüalakzatok. 200 r. hideg és 20 r. forró vizben tökéletesen oldékony; 120° C-nál szintelen olajjá olvad, mely kissé emeltebb hönél köhögésre ingerlö, könnyen gyulékony gözökben tökéletesen elillan. Fahéjsavat nem szabad tartalmaznia.

Fertözményei: Fahéjsav; felmangansavas vagy kétfestenysavas hamany és kénsavval hevitve, keserümandolaolaját képez; szagja által föismerhetö.

Hippursav. Hevitéskor fekete szint nyer; e mellett benzoesavat, benzoësavas könlegenyt és kéksavat fejleszt, sok likacsos szént hagy hátra. 120° fölött tömör kénsavval hevitve, kénessav fejlödése és a benzoësav föllengülése közben a folyadék megfeketedik, mig a tiszta benzoësav színeződés és bomlás nélkül feloldódik. Hideg vizben a hippursav nehezebben oldható, mint a benzoësav.

Zsirsav. Légenysavas ezüstéleg és ólomcukorral rögtön, mig a benzoësav csak könlegeny hozzáadására ad csapadékot.

A *kén-* és *sósav* vagy ezek sói baryt- és ezüstsók által jelezhetök.

A *cukor* hevitéskor magában vagy kénsavval megfeketedik s kevés hideg viz által könnyen kivonható.

A nem illékony anyagok hevitéskor visszamaradnak.

Fenntartása jól elzárolt edényekben történik.

Acidum benzoicum sublimatum. Flores benzoës. Fehér, idövel megsárguló, kissé áttünö, selyemfényü jegecek, kellemes benzoëszerü szaggal.

Tulajdonai, vegyi kémlése és fenntartása a fönebbi készitménynél emlitettekkel azonosak.

Acidum boracicum. Szintelen, gyöngyházfényü, pikkelyes, zsirtapintatu jegecek, melyek 20 r. hideg vizben és 5 r. borlangban oldékonyak,

s az utóbbi lángjának zöld színt kölcsönöznek. A curcumapapir bórsav által megbarnittatik. Hevitéskor vizveszteség alatt színtelen üveggé olvad meg, midőn a talán hozzagozott kén- és sósav elillanak.

Fertözményei: Kén-és sósav és *ezek készitéséből eredő sói.* A vegyi jelvényezés baryt- és ezüstsók által történik. Tökélytelen felolvadás viz, vagy erős langban, idegenszerű anyagok jelenlétére utal.

Acidum formicicum. Tiszta, szintelen, hőbefolyás alatt maradvány nélkül elpárolgó folyadék. Szagja maró, savanyu. (Ammoniak) közönbösitve a vaséleg oldatát vérpirosra festi; a felmangansavas hamanyra színtelenitőleg hat; a higanyhalvag hidegben lassan, hőbehatás alatt gyorsabban *halvacscsá*, míg a légsavas ezüstéleget fekete fémes ezüstté színiti. Fajsúlya tömörsége szerint 1·24-ig emelkedik.

Fertözményei: Idegen savak. Kén- és *sósav*; ezek baryt- és ezüstsókkal mutathatók ki; az *ecetsav* az által jelezhető, hogy az keserföld és óloméleggel langban könnyen oldékony sókat képez, míg a megfelelő hangyasavas só vagy épen nem, vagy csak kevéssé oldható. Vizsgálatnál tehát a savat keserfölddel vagy óloméleggel pállitjuk, majd gyönge hőnél szárazságig elpároljuk s a maradványt 90—95% borlanggal kezeljük. Ha az pállitás és szűrlézés után elpárláskor maradványt hagy hátra, akkor ecetsav van jelen, mely tömör kénsav hozzátételére hevités által szagjáról könnyen fölismerhető ecetégénynyé változik át.

Acidum gallicum. Finom, fehér, selyemfényű tűalakzatok. 100 r. hideg, 3 r. forró vizben, valamint borlangban könnyen oldékony, míg a feloldás égényben nehezen történik. A vaséleg oldatát fekete színnel oldja; az enyvoldatra pedig oldó hatással nincs, mi által a csersavtól elkülönithető, melylyel csekély mérvben fertöztetve lehet. Hevitéskor érenylemezen maradvány nélkül elég.

Acidum hydrocyanatum. Acidum hydrocyanicum. Acidum borussicum. Tiszta, színtelen, illékony folyadék, keserű-mandolaolajszerű, kissé csípős szaggal. Maró hamany s azután élegtartalmu vasélecsoldattal kezelve, sósavval eszközölt túltelitéskor, a berlini kék belterjesen kék csapadékát adja.

Az előiratszerű sav 100 súlyrésze a kicsapásra 12·6 rész légenysavas ezüstéleget igényel. Ha a megtörtént kicsapás után a felül létező folyadék légsavas ezüsttel még zavarodást ad, akkor a sav túlerős; gyönge ellenben, ha további kéksav hozzáadásra (más próbát véve) még zavarodás következik. Sósav jelenléte az eredményt értéktelenné teszi. Ily sav tartalmának meghatározásakor 100 részt 5—6 r. maró hamanynyal kezelünk, s ismert tartalmu ezüstoldatból addig öntünk hozzá, míg rázáskor többé el nem tünő csapadék kezd kifejlődni. 100 r. előiratszerű savhoz tehát 6·3 r. légsavas ezüstéleg szükséges.

Fertőzményei: Sósav; ez, ha a próbát kevés ammoniak hozzáadása után vizfürdőben szárazságig elpároljuk, mint *szalamiasó* marad vissza, midőn a cyanammonium vegyhomlik és elillan. Ha a légenysavval megsavanyitott s vizben fölvett maradvány ezüstsókkal csapadékot ad, akkor sósav van jelen. Az ezüstsókkal eszközölt kicsapás sósav jelenléte mellett forró, tömör légenysavban tökéletesen nem oldódik.

A *kénsav* barytsók által jelezhető.

A *könkéneget* az ólomsók barna vagy fekete színnel kicsapják.

A *hangyasav* főzéskor kevés higanyéleggel fémes higanyból álló szürke csapadékot ad.

A *higanycyanid* könkéneg által fekete színnel kicsapatik.

A *borkő* elpárlásnál visszamarad s hőbefolyás alatti magatartásából könnyen jelezhető.

Acidum phosphoricum siccum. Szintelen, üvegszerű, kemény darabok, éles szélű törfelületekkel; hevenyen készítve tökéletesen átlátszó és üvegfényű. A levegön lasanként, sürü, savanyú szörppé foly össze.

Az elpárlási hő foka szerint a sav inkább *pyro*, majd *metaphosphorsavvizegyből* áll. Viztartalma szerint 10—11% közt ingadoz. Keménysége a viztartalommal forditott viszonyban áll. A pyrophosphorsav könlégennyel kivitt közönbösités után a légenysavas ezüstéleget fehér szinben és földesen lecsapja, — míg a metaphosphorsavnál a csapadék fehér és gyantaszerü. A fehérnye csak a metaphosphorsav által csapatik le, más modosúlások által nem.

A sav vizsgálata mint az *acid. phosphoric.*-nál 10—12 r. vizbeni oldattal történik. A tüzálló anyagok, — mint kovaföld, mész és magnesia megengedhetök, mivel azokat csak érenyedények kizárólagos használata által lehetne kikerülnünk.

Acidum pyrogallicum. Fehér, gyöngyfényü vékony lemezkék, vagy tüalakzatok, keserü izzel. A lackmuszpapirt nem vörösitik meg; 150°-nál szintelen olajjá olvadnak, mely további hevitésnél nem igen gyúlékony szén hátrahagyása mellett legnagyobb részben bontatlanul elszáll, 2¼ r. vizben oldékony. Az oldat lugalok hozzáadására légbehatás alatt különböző, végre barnába átmenő színeződést nyer. Kevés hamany vörösbarna, túlfeketés violaszinü, majd barna szint ad. Kevés könlegennyel sárga, soknál vörösbarna szin támad, sok mészviz violaszinü, majd gyorsan bihorvörös, végre barna szint ad. Az enyvolvadék *pyrogallussav* által csapadékot nem ad. Lang és égényben a sav oldékony.

A vizsgálat történik viz, lang és égényben való feloldás, valamint égetés által. Ha a sav föllengitése erös hönél történt, akkor a készitmény

többé kevésbé, vagy helyenként sárga szinü s ez esetben csekélyebb értékü.

Fenntartása fekete üvegben történik.

Acidum succinicum. Acidum succinicum depuratum. Sal succini depuratum. Egészen tiszta állapotban szín- és szagnélküli jegecek, melyek hevitésnél felolvadnak s fehér, igen erös, köhögésre ingerlő gözök fejlödése mellett tökéletesen elillánnak, vagy csak kevéssé égékeny szenet hagynak hátra. A sav 24 r. hideg és 2 r. forró vizben oldékony s könlegenynyel kivitt közömbösités után vashalvag hozzáadására szegfü barna, sósavban tökéletesen oldékony csapadékot ad. A könlegenysóktól mentnek kell lennie.

Fertözményei: Idegen savak. Oxalsav és borkösav; ezek hidegben fölös mészvizzel csapatnak ki, míg ugyan e folyamat a *citromsavnál* hevités alatt eszközöltetik. A *kénsav* barytsókkal jelezhető. A bórsav hevitéskor visszamarad s a fölötte megyüjtött langot zöldre festi.

A könlegeny fölös hamannyal hevitve szagja és a sósavhoz való közelitéskor beálló ködképződés által árulja el magát. Csekély mennyiség jelenléte esetében a nedves lackmuszpapirt megkékithetjük, míg a próbacső szájadéka fölé helyzett curcumapapir barna szint nyer.

A fémes és más tüzálló fertözmények hevitéskor az érenylemezen maradnak vissza.

Acidum valerianicum. Tiszta, színtelen, olajszerü, melegben tökéletesen illékony és gyulatag folyadék; erös és tartós valerianaszaggal. Langgal és égénnyel vegyithető; a vizből feloldására 25—30 akkora súlyrészt igényel s annak erös, savanyu kémhatást kölcsönöz. Fajs. 0·950—0·960.

Fertözményei: Idegen savak. Vaj- és ecetsav; ezek fokozzák a vizbeni oldékonyságot. Ha a savat sodával közönbösitjük, azután az alkalmazott savmennyiség 10%-t hozzáadván az egészet párlásnak vetjük alá, akkor legelőször a jelenlevő vajsav

megy át; ha ellenben a kezelést a közönbösitésre szükséges sodamennyiség csak $^1/_{10}$-vel végezvén eszközöljük az átpárlást, akkor az ecetsav natronhoz kötve a maradványban leend, mely vashalvaggal vérpiros színezetet nyer. A vajsav vizzel vegyithető, szagja tömör állapotban ecetsavszerű, mig meghigitva az avas vajra emlékeztető. E kémlelés érzékenysége fokoztatik, ha a sav nagyobb mennyiségét hason térfogat vizzel rázzuk s csak az elkülönözött vizet (mely főleg ecet- és vajsavat tartalmaz feloldva) vizsgáljuk. A kén- és sósav baryt- és ezüstsók által jelezhetők.

Viz. Ha a savat hason mennyiség vizzel rázzuk, akkor az belőle súlya 25%-nak megfelelő mennyiséget fog fölvenni, hidegben annak egyrészét ismét tova adván. Ekkor az előiratszerintinél csekélyebb mennyiség vizben oldódik, s a bele vetett száraz mészenyhalvagdarabkát elfolyósitja. A lang a mészenyhalvagra és az oldékonyságra hasonló módon hat. 100 r. megfelelő minőségű sav közönbösitésére 119·16 r. jegeces sodat vagy 141·60 könlegenyt (0·960) igényel.

Aerugo. Viride aeris. Alos ecetsavas, viztartalmu *rézéleg*, változó összetétellel. Tömör, nehezen törékeny, kis jegecekkel vegyitett tömegzetet képez. Törése földes, levélszerü. Szine többé kevésbé kékeszöld. Vizben csak részleg, mig *higitott* savakban világoskék színezettel csaknem tökéletesen oldékony. Tömör kénsavval megnedvesitve ecetsavat fejleszt.

Fertőzményei: *gypsz*, *sülypát*, *agyag*; ezek a higitott ecetsavnani feloldáskor oldatlan maradnak.

Kréta vagy *ecetsavas mész*. Ez a megelőző oldatból fölös szénsavas könlegeny által csapható ki.

A *keserföld*; ha az előbbi, netalán jelenlevő mészcsapadéktól leszürlezett oldathoz vilsavas natront adunk, fehér jegeces csapadék alakjában válik ki.

A vilanysavas rézélegből támadható csapadék kékesfehér szinü s ammoniában kék színnel oldékony.

Aether cantharidatus. Tiszta, zöldesbarna folyadék. Megfelel a körisbogarak tömör égénykivonatának, a mennyiben a folyadék hason súlyu körisbogarak oldékony alkrészeit tartja oldott állapotban. A börre tehát hatályosan hat.

Fenntartása jól elzárolt üvegedényben történik.

Ambra grisea. Szürkeszinű darabok, a legkülönbözőbb világos és sötét fokozatokban, gyakran párhuzamos világosabb rétegzettel átszőve. Áttátszatlan, könnyü, tömegzetében gyakran halgerinceket tartalmazó. Az ámbra áll ománya szivós, közönséges hőmérsékné könnyen törékeny, azonban nehezen szétdörzsölhető. Forró vizben olajszerűen megolvad, erősebb hőnél fehér, gyulékony, világos, kormozó lánggal elégő, kellemetlen szagú gőzöket fejleszt s izzitáskor a hamunak csak csekély nyomát hagyja vissza. Az ambra szaga sajátszerü, nem épen kellemetlen s néha müvi hozzagok által módositott. Ize gyönge, keserü. Zsirosés illó olajokban könnyen és meglehetős tökélyesen oldékony, mig a feloldás langban sokkal nehezebben történik. Fajsúlya: 0·8—0·9.

Idegenszerü állati ürülék-anyagok, melyek az ambra meghamisitására fölhasználtatnak, hőben való magatartásuk által különözhetők el, a mennyiben olvadás nélkül szenülnek meg, vagy tetemes mennyiség hamut hagynak hátra. Müvi hozzagok a fajsúlyt növelik; igy a 0·900—0·910 fajsúlyu langban alámerülő ambra mindig gyanús. Vizsgálatra az ambrat először gyönge hőben megolvasztjuk (a bezárt lég kiüzésére) aztán nyugalomban kihütjük.

Ammoniacum solutum. Liquor ammonii carbonici. Ez az ammonium carbonicum 4 r. vizbeni tiszta, színtelen oldata 1·070—1·075 fajsúlylyal.

Ammoniacam carbonic. pyro-oleosum. Ammonium carbonicum pyro-oleosum. Sal volatile Cornu cervi. Sárga, erős könlegenyszagu por. Egyéb tulajdonai az ammonium carbonicumnak felelnek meg.

Ammoniacum carbonicum pyro-oleosum solutum Liquor Ammonii carbonici pyro-oleosi. Spiritus Cornu cervi rectificatus. A megelőző só tiszta, barnás oldata 5 r. vizben. Fajsúlya: 1·060—1·065—1·070. Egyéb tulajdonai mint főnebb.

Ammoniacum causticum solutum. Liquor Ammoniaci caustici. Spiritus Salis ammoniaci causticus. *Tiszta, színtelen, nem kozmás, tökéletesen illékony folyadék. Légenysavval túltelitve légsavas ezüstéleg által nem, vagy csak igen csekély mérvben zavarodik meg. Szénsavtól lehetőleg mentes legyen. Fajsúlya: 0·960 (0·958 0·962). Vizmentes könlegeny tartalma = 10%.*

Fenntartása üvegdugaszszal elzárolt edényekben történjék.

Ammoniacum hydrochloratum ferratum. Ammonium muriaticum ferruginosum seu martiatum. Flores salis ammoniaci martiales. Hydrochloras ammonicus c. Sesquichloreto Ferri. Narancsszínü, vizben tökéletesen és tisztán oldékony por; hamanylúggal könlegenykifejlesztése közben vörösbarna, ezüstsókkal fehér sajtszerü csapadékot ad.

A por egyenletes színt külöljön, ne legyen nedves. A vizoldatban jelenlevő rozsdabarna maradvány a készitésnél használt túlhevitésre utal. Az ily készitmény elvetendő. A vashalvagtartalom levegőn részben halvacscsá változik, midőn a szin halványabb leend.

A vizsgálat történik:

Kénsavra barytsókkal.

Légenysavra tömör kénsav- és vasgáliccal.

Idegen fémek-, főleg *ón-* és *rézre* könkéneggel; továbbá *horganyra* a vasélegnek fölös könlegeny által eszközölt kicsapása után kénammoniummal.

Az előiratszerü vastartalom 2·5%, pontosabban 2·57% vas, vagy 7·4, pontasabban 7·461% vashalvag. Ez kinyerhető, ha a készitményt fölös könlegenynyel kicsapjuk, a csapadékot kimossuk és izzitjuk. Az izzitott maradvány 100 r. vasszalamiából = 3·57, pontosabban 3·671 rész.

Fenntartása sötét jól elzárolt edényekben történik.

Ammoniacum hydroiodatum. Ammonium jodatum. Fehér, vizben és langban könnyen oldékony por, mely hamanylúggal könlegenyt fejleszt, s ezüstsókkal sárga, könlegeny- és sósavban csaknem oldhatlan csapadékot ad.

Levegőn könlegenyveszteség és az iblany szabaddá tétele által könnyen sárgás szint nyer. Könlegenynyel megnedvesitve és beszárasztva ismét könnyen fehérré lesz ugyan, azonban jodsavas könlegenyt tartalmazand. A sárgára változott készitményt tehát, hogy ismét használható legyen, vizben feloldjuk, az oldathoz csekély könlegényt és kénhydrogent adunk, aztán hevitjük. Végre a kivált kénből a fölös könkéneget kiűzvén, az egészet szűrlézzük és kiszáritjuk.

Vizsgálat: *Jodsav*: a nehány csöpp hígitott kénsavval kezelt vizoldatnak a kemnyepép kék szinezetet kölcsönöz.

Sósav: a légsavas ezüstéleggel eredményezett csapadék könlegenynyel rázatik, s a szűrlézett folyadék légenysavval túltelittetik. Fehér, sajtszerü csapadék, sósav jelenlétére utal.

Kénsav: Barytsók által jelezhető.

A nem illékony alkatrészek hevitésnél a porcellánon maradnak.

Fenntartása: kicsiny, fénymentes, jól zárolt palackokban történjék.

Ammoniacum solutum anisatum. Liquor Ammoniaci anisatus. Spiritus Salis ammoniaci anisatus. Tiszta, sárga színü, könlegeny, anisolaj és langszagú, — vizhozzáadásra tejszerüen megzavarodó folyadék.

A színeződes foka az anisolaj színétől függ, mely színtelen vagy sárgászinü s a vegyülék készitési ideje által meghatározott. Ez időnek megfelelőleg a készitmény majd színtelen, majd pedig sötét borsárga.

A pontos könlegenytartalom abból tűnik ki, hogy a folyadék 100 része közönbösitésre 16 r. — szabatosabban 16·163 r. 1·124 fajs. hivatalos sósavat igényel.

Pontos könlegeny- és langtartalom mellett a fajsúly = 0·870 (0·868—0·872), számitás szerint csak 0·861; a vegyitésnél tehát contractio történik.

A rendes folyadék 100 súlyrésze 27—28 súlyrész párolt vizzel zavarodás nélkül vegyithető, vagy ez esetben csak opalisálódás jelenkezik; 30 súlyr. vizzel azonban átlátszatlan, tejszerü elegy származik. Ha a könlegenytartalom és a fajsúly rendesek, az utosó próba azonban nem megegyező, akkor az anisolaj mennyiségi jeleniéte rendellenes. Kisérletnél a vizet kell a liquorhoz adnunk, nem pedig megforditva. A hőmérsék véglethatárai 10—16° C. közt ingadozzanak.

Fenntartása jól elzárolt edényekben történik.

Ammoniacum succinicum solutum. Liquor Ammoniaci succinici Liquor Cornu Cervi succinatus. Liquor Succin. ammon. *Tiszta, barnás, közönbös, hevitéskor a levegőn maradvány nélkül elillanó folyadék.* Szagja borostyánolajszerü. Hamanylúggal könlegenyt fejleszt és vashalvaggal tetemes szegfübarna csapadékot eredményez. Fajsúlya: 1·050—1·054. Kivált olajaktól mentnek kell lennie.

Vizsgálat: Idegen savak. A borostyánsavat vashalvag csekély fölöslege által kicsapjuk, szürlézzük (a szürledék vörös színezete ecetsavra utal.) Majd a szürletet könlegennyel túltelitjük, ismét szürlézzük és kénköneget adunk hozzá. A létrejövő zöldes szinezet vagy sötét csapadék valószinüséggel vasra mutat, melynek kicsapása könlegennyel nem illékony szerves savak, mint borkő-, citrom- és almasav által akadályoztatott. Az ecetsavat, fönnebbi kémhatásán kivül fölismerhetjük, csekély kénsavval kezelt próba átpárlása által. A sóskasav mészenyhalvag hozzáadására a higitott oldathoz, ecetsavban oldhatlan csapadékot ad.

A *kén-* és *sósav*, baryt- és czüstsók által vegyjelzendő a nehány csöpp légenysavval megsavanyitott folyadékban.

A fémek és nem illékony állományok hevitéskor az érenylemezen visszamaradnak. A tiszta készitmény csekély, de mégis egészben véve könnyen égékeny szenet hagy hátra. Jelentékenyebb szénmaradvány idegen szerves állományokat jelvényez. A borsavat a maradványban szintén föltalálhatjuk.

Fenntartása jól elzárolt edényekben történjék.

Amygdalinum. *4 at.* vizzel színtelen, gyöngyházfényü pikkelyeket alkot, míg *6 at.*-mal apró átlátszó hasábok fejlődnek ki. A vizmentes amygdalin a levegőtől mintegy *2 at.* vizet vonz magához. Vizben és forró langban könnyen, hideg langban igen nehezen, égényben éppen nem, tömény kénsavban biborvörös színnel oldékony. Hevitéskor előbb viztiszta, majd barna folyadékká olvad, mely *caramelszag* kifejlesztése mellett gazdag és könnyen égékeny szenet hagy hátra. Édes mandolából készült fejettel kezelve, szagjáról könnyen fölismerhető keserü mandolaolajat képez.

Vizsgálatnál tekintetben kell vennünk, a viz, hideg és forró langhozi magatartását, valamint az

egy magában való hevités viszonyait ssinte tekintethe kell vennünk.

A *cukor* hideg langgal kivonható, mire a jelzés az oldat elpárlása után megtörténhet.

Argentum foliatum. Igen vékony lemezkék, erős ezüstfénynyel; légenysavban könnyen és tökéletesen tiszta-, szintelen folyadékká oldódik, melyben a sósav fehér sajátszerü csapadékot ejt ki. Idegen fémektől lehetőleg mentesnek kell lennie.

Csak durva meghamisitásoknál lehetséges lényeges fertőzmény jelenléte, mivel az ezüst nyulékonysága az idegen fémek, névszerint az ólom és wismuth már csekély mennyisége s a réznek kevesebb mint 1%-a által már tetemesen szenved. Ha a légenysavban való feloldás tökéletes s könlegenynyel eszközölt túltelités által ismét tiszta, szintelen oldatot nyerünk, akkor az ezüst elegendőleg tiszta. Az utósó oldat kék színe rezet jelez, mig a fehér zavarodás ólom vagy wismuthra mutat.

Atropium. Szín és szagtalan, fénylő, kötegesen egybesitett tük vagy alaktalan por, fölötte visszataszitó fémes izzel. Kémhatása lúgalos. $1\frac{1}{2}$ r. hangyhalvagban, 30—35 r. égényben, 8—10 r. lang, ugyannennyi zsiros olajban; 58 r. forró és 400—500 r. hideg vizben oldékony. 90°-nyi hőnél olajszerüen megolvad; 140°-nál részleg bomlatlanul illékony, további hevitésnél világos kormozó lánggal elég, fekete, fényes, huzamos hevitésnél tökéletesen elégő szenet hagyván hátra. Tömör kénsav a maszlagalt hidegben színeződés nélkül feloldja, mig hőbehatás alatt az oldat vörös, majd kénessav kifejlődése mellett fekete szint nyer. A festénysavas hamany az atropin által csak higitott kénsav hozzáadása után reducáltatik és nyer zöld szinezetet. Az oldat befőzésekor benzoësav illan el, mire a kali a maradványból lúgalos kémhatásu s heringszagu propylamingőzöket fejleszt.

A tisztaság a fennérintett különböző oldószerek iránti magatartásból itélhető meg. Ugyan e célra használhatók föl e test kénsavhozi és egymagában való hevitésnél jelenkező viszonya. 200 - 250 r. vizben egy csöpp sósav segélyével eredményezett oldatban a szénsavas natronnak zavarodást vagy csapadékot eszközölni nem szabad, mivel belladonin vagy más növényalj jelenlétére mutatna.

Atropium valerianicum. Könnyü, fehér kruszták, vagy átlátszó erős fénytörésü, valeriánsavszagu, igen könnyen megolvadó, nedves légen szétfolyó, viz és langban könnyen, égényben nehezen oldékony jegecek. Tömör oldatából lúgal által kicsapatik.

Fenntartása 20° C-t meg nem haladó hőmérséknél jól elzárolt edényekben történjék.

Auripigmentum. Arsenicum sulphuratum flavum. Arsenicum citrinum. Természetben jegecesen merev, gyöngyfényü áttünő tömegzetet képez, jól kifejlődött dülényhasábok, citromsárga, zöldesbe játszó színnel ritkábban fordulnak elő. A föllengités által müvileg előállitott test tömör citrom-, narancssárgaszinü tömeget képez; hevitéskor barnavörösre színeződő port adván. Jelentékeny mirecssav-tartalmánál fogva e por szerfölött mérges. Könnyen oldékony, — a lég kizárása mellett bomlatlanül föllengíthető. Lúgalok- és könlegenyben feloldható. A természetes vagy nedves úton kicsapás által készitett termék vizben és sósavban csak kevéssé, mig a föllengitett kénessavtartalma miatt könnyen olvadékony. Terményünk rendkivüli színező erővel rendelkezik, ugy hogy annak néhány percentje a színezésre elegendő s a színezés foka az arsenessavtartalomtól nem függ. *Guibourt* szerint a föllengités által előállitott készitmény 100 részben csak 6 r. kénarsent és 94 r. arsenessavat tartalmaz.

Vizsgálatnál a tökélyes illékonyság, könlegenyben való oldékonyság és a vizbeni oldhatóság foka veendő figyelembe.

Auro-Natrium chloratum. Aurum muriaticum. Aurum muriaticum natronatum. Chloretum auri cum chloreto natrii. Sárga, levegőn megnedvesülő, vizben tökéletesen oldékony por, melynek fölötte híg oldata vasélecsók által kékes szint nyer, mire barna, porszerű csapadék képződik.

Vizsgálat: *Idegen fémek. Ezüst.* Ez vizben való feloldáskor mint chloresüst visszamarad. A *réz* és *más fémek*, melyek kénvegyületei kénammoniumban oldhatlanok, mint kénfémek oldatlan visszamaradnak, ha az oldatot fölös kénammoniummal kezeljük.

Az *aranyhalvacs*, mely az elpárlási hő magas fokánál keletkezik, vizzel való kezeléare aranyhalvaggá és fémes aranyná változik.

Aurum foliatum. Szerfölött finom, aranysárga, fémes, légsavban oldhatlan lemezkék, *melyeknek idegen fémeket nem szabad tartalmazniok.*

Mivel az arany nyujtatagsága, tehát az aranylemezek készitése idegen fémek által fölötte akadályoztatik, lényeges fertőzmények csak durva hamisitásoknál fordulnnk elő. Csekély ezüsttartalom mindig megengedhető; ha azonban a légenysav hevitésnél rezet is oly mértékben von ki, hogy a folyadék könlegenynyel való túltelitésnél kékes szint nyer, akkor az elég tisztának nem tekinthető.

Balsamum Tolutanum. Resina Tolutana. Opobalsamum siccum. Myroxyli variae species. Papilionaceae. Hevenyen lágy, terpetinszerű; a kereskedelemben azonban legtöbbnyire már beszáradva fordul elő s ekkor merev, hidegben törékeny, melegben ellágyuló és szivósan folyó, áttünő, sárga, egész vörösbarna szinü, szemcsés, vagy jegeces külemü test. Szagja igen

kellemes, a perubalzsaméhoz hasonló, azonban gyöngébb; ize édeses, zamatos, kissé égető. Langban könnyen, égényben kevésbé oldékony. Tömör kénsavban hevitéskor benzoë- vagy fahéjsav kifejlesztése közben violavörös szinnel feloldódik. A hozzávegyitett colophonium hidegben gyorsabban; gyönge hőnél kénsav által fekete szint kap, kénsav képződése mellett. Óvakodnunk kell azon művi terményektől, melyek lényeges alkatrészét a colophonium és terpetin képezik.

Baryta nitrica. Áttünő, fehér, kemény, légálló jégecek, melyek közép hömérséknél 13—14 r. vizben oldékonyak, kénsavval nehéz, fehér, oldhatlan csapadékot adnak.

Baryum chloratum. Baryta muriatica. Viztiszta, légálló lemezek vagy pikkelyek, melyek 2½ rész hideg vizben oldékonyak; kénsavval nehéz, fehér, oldhatlan, ezüstsókkal fehér, sajtszerü csapadékot adnak.

Benzinum. Benzol. Benzon. Tiszta, színtelen, hígfolyó, erős fénytörésü, 0°-nál jegecesen megmeredő; 5·5°-nál ismét megolvadó, 80—85°-nál forrásnak induló, gyülékony, és kormozó lánggal elégő folyadék. Fajsúlya: 0·850—0·890. Magából a benzoësavból készült benzin tisztázás után 0·885 fajsúlyt külölt.

A kereskedelemben különböző tisztasági fokban jönnek elő. Kell, hogy tiszta és színtelen legyen, papirra csöppentve közönséges hömérséknél maradvány nélkül elpárologjon s a tömör kénsavat csak gyöngén narancs, vagy barnásvörös színre, nem pedig barna vagy feketére színezze. A jobb minőségüeknek szaga nem kellemetlen, a keserű mandolaolajra, vagy hangyhalvagra emlékeztető, mig a silányabbak kellemetlen, kátrányszerű, sokáig fennmaradó szagot külölnek.

A kereskedelmi benzin forrpontja 100—110° egész 170—200° között váltakozik, az alacsonyabb forrpontu féleségek becsesebbek s a többiek

gyakran erős naphtalintartalmuak. A kautsukot mindnyájan tökéletesen feloldják.

A köszénkátrányból készült benzin az asphaltot feloldja, míg a barna szénből előállított nem.

Benzin név alatt a kereskedelemben legujabban a földolaj, vagy petroleum vagy photogenből átpárolt, könnyen gyulékony szénkönegek szerepelnek, melyek semmi benzint sem tartalmaznak. Fajsúlyuk csak 0·680—0·730. A kautsuk azokkal csak megduzzad, a nélkül, hogy felolvadna. Föltviz gyanánt nagyobb illékonyságuk miatt előnyben részesülnek.

Ha benzint és hasonló állományokat vagy illó olajokat papiron való elpárlás által nem illékony alkatrészekre, (gyanta, zsiros olaj) akarunk kémlelni, akkor legelőször magát a papirt kell oly állományokra vizsgálni, melyek az érintett folyadékban oldékonyak levén, elpárláskor folt vagy gyürü alakban visszamaradnak. Ez legjobban az által történik, hogy a papir egyik helyén nehány csöp égényt s egy másik helyén erős langot párolatunk el. A papir csak akkor használható, ha e vegyi közegek maradvány nélkül elpárolognak. A fehér takaró papir ez igénynek átalában megfelel, csakhogy ez kevésbé egyenletes és sima volta által a visszamaradó nyomokat kevésbe élesen tünteti föl, mint az enyves és simitott.

Bismuthum. Vöröses fehér, merev, porítható fém, nagy lemezü, jegeces szöveggel. Finom szemcséjü alkata tisztaságával növekszik; 250°-nál olvadékony, erősebb hőnél elillan. Légenysavban vörös gőzök fejlesztése mellett feloldódik. Ez oldat vizbe öntve erős, fehér zavarodást mutat.

A kereskedelmi wismuth közönséges fertőzményei: *réz, mireny* és *ólom*. Ezek jelzése úgy történik, mint a bism. hydr. nitricummal.

Bromum. Sötét barnavörös; levegőn gyorsan elpárolgó folyadék, erős-, visszataszitó-, fojtó szaggal. A szerves állományokat gyorsan elpusztitja. *Fajsúlya*: 2·98, 2·99. Porcellanra csöppentve a szabad levegőn maradvány nélkül elpárolog.

Fenntartása üvegdugaszszal jól elzárolt palackban vizréteg alatt és sötét helyen történik.

Brucinum. Fehér, jegeces por, vagy szintelen, átlátszó, négyoldalú hasábokat képező termény. Hevitéskor könnyen olvad és maradvány nélkül el-ég. 850 r. hideg, 500 r. forró vizben, továbbá lang- és hangyhalvagban könnyen, égényben nem oldható. Ize igen keserü. In substantia és tömör vizoldatban tiszta tömör kénsav által először rózsapapiros, majd barnavörös, végre sárga, tömör légenysav által azonnal sötétvörös szint nyer. Az utóbbi színezet még belterjesebb, mint a szunyal megfelelő szine; ónhalvacs hozzáadására e szin mély violába megy át.

Érenyhalvag-, könlegeny-, hamany- és csersav által a brucin kicsapatik.

Cadmium jodatum. Erössen fénylő, légálló, nagy hatoldalú táblák, melyek könnyen megolvadnak, vizben és langban könnyen oldékonyak; maró hamanynyal fehér, hamanyban nem, de könlegenyben oldékony; könkéneggel sárga, kénammoniumban oldhatlan, ezüstsókkal sárga, légenysav és könlegenyben oldhatlan csapadékot ad.

Vizsgálat: Az ólmot és horganyt úgy ismérezük mint a cadmiumnál.

A halvany a jóddal egyidejüleg ezüstsók által kicsapatik, a csapadék rázásakor könlegenynyel oldatba megy át, s a szürledékből légenysavval való túltelitéskor chlorezüst válik ki, fehér sajtszerü csapadék alakjában.

Cadmium sulfuricum. Színtelen, átlátszó jegecek, melyek a levegőn elpárolnak; gyönge hőnél jegecvizüket elvesztik, a nélkül, hogy megolvadnának; izzitásnál savveszteség által alos sóvá változnak át. Vizben könnyen oldékonyak; az oldat hamany, könlegeny és kénköneg iránti magatar-

tása megfelel a jodcadmiuméinak. Barytsókkal, nehéz, fehér, oldhatlan csapadékot ad.

A levegőn el nem porló só csekélyebb viztartalommal, $2\,\dot{C}d\ddot{S}+5\,\dot{H}$ forró oldatokból kijegeg.

Vizsgálat: Az *ólom* és *horganyt* úgy találjuk föl mint a cadmiumnál.

A *chlorcadmium* hígitott oldatban ezüstsók által jeleztetik

A *légsavas cadmiuméleg* a sót hygroscopicussá teszi. Jelzése kénsav és vasgálic által történik.

Calcaria phosphorica. Igen fehér-, finom-, szag- és íz nélküli-, górcső alatt jegecesen feltünő por, mely vizben nem, azonban hígitott só- és légenysavban, valamint szén- és ecetsavban igen könnyen és pezsgés nélkül feloldódik; ez utósó oldatból sóskasav által fehéren, légsavas oldatból ezüstsók által, könlegeny ovatos hozzátételére sárga szinnel kicsapatik. A könlegeny egymagában, vilanysavas mészből álló fehér csapadékot eredményez.

Vizsgálat: *Mireny*: A sósavval gyöngén megsavanyitott oldatból húzamos behatás mellett könkéneg által kicsapatik.

A *mészeny- és szikenyhalvag*, valamint a *vilsavas szikenyéleg* (melyek tökéletlen kimosásából erednek) szénsavment vizzel rázva oldatba megy át, s ebben ezüstsók által jelezhető.

A baryt- és strontiansók hígitott savban való oldatukból gypszviz által csapatnak ki.

Calcium chloratum. Calcaria muriatica. Chloretum Calcii. Fehér, igen hygroscopicus, vizben könnyen és tökéletesen oldékony por, melynek hígitott vizoldatában a sóskasav- és ezüstsók fehér csapadékot eszközölnek.

A hőben kiszáritott só 2-at. vizet tartalmaz. E só 2 r. vizben való oldatából álló Rademacherféle Liquor Calcii chlorati fajsúlya 1·237 legyen. A száraz só viztartalma e szerint könnyen megállapitható. Erősebb, 200°-t meghaladó hevitésnél a só összes vizrészét elveszíti. A tömör olvadékból lehütéskor só jegecedik ki, *e at.* jegecvizet tartalmazó viztiszta oszlopokban; már gyönge hőnél megolvad.

Vizsgálat. A *kesreny* és *anyagföld* szénsavmentes könlegeny által kicsapatik. A kesreny szalamiaoldat hozzátételére feloldódik, mig az agyagföld nem. A könlegeny által eszközölt barna csapadék *vasra* mutat. A folyadék kék színe rézt jelez.

A *kovasav.* Ez elporlás által oldhatlanná vált; a *kénsavas mész* vizben való feloldáskor szintén visszamarad.

Fenntartása gondosan elzárolt palackokban történik, melyeket a még meleg készitmény behelyzése előtt szintén esősen föl kell megelegítenünk.

Calcium sulphuratum. Calcaria sulphurata Sulphuretum Calcii. Fehér, szürke, vagy sárgásfehér, magában szagtalan, nedves levegővel érintkezve s hígitott savak hozzátételére könkéneget fejlesztő por, mely tökéletes feloldására 400—500 r. vizet igényel s a készitési mód szerint mészkéneg mellett több-kevesebb kénsavas meszet, szabad meszet és el nem égett szenet tartalmaz. A vizoldat sóskasav által könkéneg fejlesztése mellett fehér, ólomcukor által fekete csapadékot nyer.

Gazdag könkéneg-kifejlődés hígitott sósavval való túlöntéskor, s ebben való tökélyes oldékonyság döntenek a készitmény jósága fölött.

Fenntartása gondosan elzárolt palackokban történik.

Cantharidinum. Maró, szín és szagtalan, közönbös, 210°-nál megolvadó s erős fényes fükké föllengülő jegecek, melyek vizben nem, ke-

véssé hideg, könnyebben forró langban, égényben, zsíros és illó olajokban. legkönnyebben aceton- és hangyahalvagban oldatnak föl. Érenylemezen bevitve kevés égékeny szén hátrahagyása mellett fehér lánggal el-ég. Olajjal megnedvesitve a bőrön már csekély mennyiségben hólyagokat eredményez.

Carboneum sulphuratum. Alcohol sulphuris Tiszta, szintelen, erős fénytörésü, igen illékony folyadék, kellemetlen, kissé füszeres szaggal. Ize égető, csipös. Könnyen gyuléköny és kénessav képzése közben kék lánggal ég el. Fajsúlya: 1·270.

Húzamosb idő alatt légtartalmu edényekben viz alatt sárga szint nyer, s részben szén- és kénsavvá élenyül.

Vizsgálat: Papiron vagy üvegen gyorsan és maradvány nélkül el kell párologna. A *szabad kénsav*, mely a készitményt egyszersmind sárgára festi, visszamarad.

A *könkéneg* szagja által árulja el magát s a folyadék fölé tartott nedves ólomcukorpapirt megfeketiti.

Fenntartása jol zárolt edényekben hidegben történjék. A vizréteg alatt való fenntartás nem okvetlenül szükséges.

Carboneum trichloratum, pontosabban: Carboneum sesquichloratum. Szintelen, viztiszta, könnyen szétdörzsölékeny, 160°-nál megolvadó, 182°-nál forró és jegecesen föllengithető, azonban már közép hőmérsékénél levegőn elillanó, csaknem iznélküli jegecek, erős füszeres, kámforszerü szaggal. Vizben és vizes lúgalokban igen kevéssé, lang-, égény-, zsiros és illó olajokban könnyen oldékony. Szeszlángban sósav képződése mellett vörös lánggal ég el s a láng eltávolitásakor kialszik.

Fenntartása jól elzárolt edényekben történjék.

Carminum. Acidum carminicum. Igen gyönge sav, mely báborbarna, szétdörzsöléskor, szép helterjes vörös, górcső alatt átlátszó, csak kissé vagy épen semmi jegeces szöveget sem mutató állomány, mely viz- és langban minden arányban, mig égényben csak nehezen oldékony. Tömör só- és kénsav által bomlás nélkül fölvétetik, azonban már hígitott légenysav-, valamint 136°-on való túlhevités elroncsolja.

A *kereskedelmi carmin* vizben és langban, valamint hígitott só-, ecet- és kénsavban nem, vagy kevéssé oldékony; hígitott légsavban ellenben sárga színnel feloldódik. Ez oldatban kénsav hozzátétele által a nem ritkán jelenlevő ólomtartalom föltalálható. A lúgalok és könlegeny a kereskedelmi carmint szép piros színnel feloldják, a tömör kénsav ugyan ezt teszi, a nélkül, hogy azt vizzel való hígitáskor vagy könlegeny hozzátételére kiválasztaná. Gyöngén hevitve, utólagos izzitáskor fehér, égheteln maradványt hagy, melynek közveilen kimutatását a szerves állomány jelenléte akadályozza.

Chinoidenm. *Barna, igen keserü izü, vizben csak részleg, tökélyesen tisztázott borlangban könnyen feloldódik, hígitott savakban hasonlag. Levegön izzitva maradvány nélkül el-ég.*

A chinoidin keserü ize, csak langban és hígitott savakban való feloldáskor lép föl, kevésbé a puszta rágásnál.

Vizsgálat: A szétdörzsölt próbának vizzeli rázás és hevitéskor alig szinezett folyadékot kell adnia, mely szürlézve és elpároltatva csak igen jelentéktelen maradványt hagy vissza; különben idegen, vizben oldékony állományok, mint aloë, cukor, mézga, kivonatok, vagy sók vannak jelen.

A hígitott kénsav gyönge hevitésnél egészen tiszta oldatot adjon, mely több akkora térfogatnyi erős lang hozzátétele által sem szenved *mézga, kivonat*, vagy *sókra* utaló zavarodást; a kén-

savban oldhatlan, langban oldékony maradvány, *gyantát* jelezne.

A *rész* a savanyított olvadékból vas által kicsapható.

A *tűzálló testek* levegőn való izzításkor visszamaradnak. A chinoidin hőben könnyen gyulékony gőzök fejlesztése közben megolvad és sok megiehetősen nehéz égékeny szenet hagy hátra.

Chinium citricum. Színtelen, selyemfényü tűk, igen keserü izzel, 820 r. hideg és 30 r. forró vizben, továbbá 44 r. hideg és 3 r. forró langban oldékony. A kinalsók és citromsav jellegző visszhatásait mutatja. A kénsavas kinal módjára kémlendő.

Chinium ferro-citricum. 1 r. citromsavas kinal és 4 r. citromsavas vaséleg együttesen elpárolt oldatának maradványa, barnássárga, alaktalan, száraz, keserü és gyöngén tintaszerüen izlő álomány, mely forró vizben és langban könnyen, hideg vizben nehezen oldékony.

Chinium phosphoricum. Szintelen, gyöngyfényü tűk, melyek lang és forró vizben könnyen, hidegben kevéssé oldékonyak. Barytsókkal fehér, ezüstsókkal sárga csapadékot ad; mindkettő légenysavban könnyen felolvad. Egyébbaránt a kinalsók kémhatását mutatja s kémlése a kénsavas kinalé szerint történik.

Chinium tannicum. Sárgás fehér, laza, erős nagyitásnál jegecesen feltünő por, eleinte összehuzó, majd tartósan keserü izzel. Melegben megolvad és tökéletesen el-ég. Vizben nehezen, langban könnyen s tanninoldatban szintén oldékony. Higitott vashalvag által feketére festetik. Ha a kicsapás által nyert készitmény igen gyönge hönél meg nem szárittatik, akkor az könnyen tömöttebb szerkezetet és sötétebb szint nyer.

Chinium valerianicum. Fehér, gyöngyházfényü dülény táblák, vagy kicsapás által nyervé fehér por, mely górcső alatt részben amorph, részben szabad tükből áll. Szagja valeriansavszerü, ize igen keserü. Melegben igen könnyen megolvad, gyulékony, jelentékeny, nehezen égő szenet hagy hátra. 100 r. hideg és 40 r. forró vizben, valamint 6 r. hideg és egyenlő rész forró langban oldékony. A kinalsók kémhatásait mutatja.

Kénsavas és *sósavas kinalra* baryt- és ezüstsók által vizsgálandó.

Chlorum solutum. **Liquor Chlori. Aqua oxymuriatica. Aqu. Chlori.** *Tiszta, vastagabb rétegben tekintve sárgás zöld, a lackmuszpapirt azonnal elszintelenitő folyadék, melynek 100 része* 4 r. *kénsavas vasélecz-könlegeny olvadékának tökélyes közönbösitésére elegendő, ugy hogy a folyadék a föl-manganosavas kalit el nem szinteleniti. A halvanytartalomnak e szerint súlylag legkevesebb 0.366%-t kell kitennie.*

Vizsgálat: *Sósav.* Ez a lackmuszpapirt a halványitás előtt megvörösiti. Ha a halvanyvizet kevés tiszta, fémes higanynyal a halvanyszag tökéletes eltünéseig rázzuk, sósavtartalomnál az ekként eredményezett folyadék *a lackmust* megpirositja s az ezüstoldatot kicsapja. A sósav csaknem mindig jelenlevő csekély nyomai a halvanyviz használhatóságát ki nem zárják.

Szilárd alkatrészek: Ezek elpároláskor az üvegen vagy porcellanon visszamaradnak.

Fenntartása fénymentes, apró, mindig tele töltött, üvegdugaszszal jól elzárolt palackokban történjék.

Cinnabaris. Rostosan jegeces tömegzet, vagy szép piros, nehéz por. Vizben, sósavban és lúgalokban oldhatlan, tömör légenysavban hőbehatás alatt sem igen oldódik. Királyviz által könnyen folyadékká olvad, s ez utóbbiban az önhalvacs szürke fémes higanyból álló, mig a barytsók fehér csapadékot (kénsavas baryt) eredményeznek. Hevitéskor kék szinnel maradvány nélkül el-ég, kénessavat fejlesztvén ki.

Vizsgálat: Hevitéskor semmi, vagy a dörzsölés által präparalt zinnobernél csak jelentéktelen, a dörzsköből eredő maradványnak szabad maradnia. Több maradvány ólom-, vas- és chromból származhat.

Idegen fémek: *Ólom-, vas-, festenysavas óloméleg!* ha a próbát hígított tiszta légenysavval megjegitjük. oldatba megy, s ebből könlegenynyel való túltelités által kicsapható.

Codium. Codeinum. Színtelen tűk, vagy octaëderek, erős, lúgalos kémhatással; forró vizben olajszerűen megolvad; 80 r. hideg vizben oldékony. Érenylemezen hevitve gyulékony gőzök fejlesztése mellett eliszenül s további izzitásnál maradvány nélkül el-ég. Oldataiból gubacsföstvény igen, könlegeny ki nem csapja. A kén- és légenysav, valamint a vashalvag nem hatnak reá színezőleg.

Coniinum. Színtelen, vagy gyöngén sárgás, olajszerű, könnyen gyulékony folyadék, átható, visszataszitó szaggal. Ize igen csipős, tartamos. Borlang-, égény- és olajokkal vegyithető. 100 r. hideg vizben, 100 r. hideg vizzel lúgalos kémhatású folyadékká olvad, mely hevités által megzavarodik; vizgőzökkel és egymagában is átpárolható. Fajsúlya 0·88—0·89.

Vizsgálat: A vizből a coniin által közönséges hőmérséknél $^1/_3$, erős hidegben egyenlő mennyiség vétetik föl. A viz ez által higfolyóbbá lesz s hevitésnél megzavarodik.

Az olajok igen hígitott sósavban való feloldás által kiválasztatnak.

A *könlegeny* a sósavas oldatból érenyhalvag által kicsapatik. A coniinérenyhalvag langban oldékony. Légtartalmu edényekben való húzamos fenntartásnál a coniin könlegeny szabaddá tétele mellett vegybomlik, miért is annak nyomai megengedhetők. A készitmény ekkor megsárgul, majd barna és sűrűn folyó lesz. Azonban a bomlatlan coniin is ködöt ereszt a sósav hozzá közelitésekor, épen ugy mint az ammoniaknál.

Fenntartása kicsiny, üvegdugaszszal leggondosabban elzárolt és sötét helyen tartandó palackokban történik.

Creta alba praeparata. Fehér, könnyen gomolyokká egybesülő, alaktalan, vizben oldhatlan por, mely hígitott sósavban erős szénsavfejlődés mellett tökéletesen folyadékká oldódik, mely tiszta könlegeny által nem, szénsavas által és szabad kénsav által fehér színnel kicsapatik. Könkéneg által változást nem szenved.

Cuprum aceticum. Aerugo crystallisata. Flores Viridis aeris. Acetas cupricus cum Aqua. Kékes, vagy sötétzöld, átlátszatlan, többnyire zöld porral bevont, 14 r. hideg és 5 r. forró vizben, valamint langban oldékony jegecek, melyek könlegenynyel sötétkék oldatot adnak és kénsavval leöntve ecetsavat fejlesztenek.

Vizben és langban szükség esetén egy csöpp ecetsav hozzátételével tökéletesen és tisztán feloldódik; barytsók által az oldat meg nem zavarodik. Egyébiránt ugy kémlendő, mint az aerugo.

Cuprum bichloratum. Zöld s a levegőn szétfolyó por; kevés vizben smaragdzöld, sokban halványkék színben oldódik. Lang- és égényben szintén oldatag. Könlegeny által belterjes kék szinezetet nyer; ezüstsók által igen hígitott oldatban is fehér, sajtszerű pelyhek alakjában kicsapatik.

Viszgálat: A *kén-* és *légenysav* chlorbaryum és tömör kénsav, valamint vasgálic által fedezhető föl.

A *lúgalok* a fölös könkéneggel kicsapott és szürlézett oldat elpárlásakor visszamaradnak.

Cuprum oxydatum. Fekete, vagy barnafekete, igen nehezen oldékony, savakban zöld vagy kék színnel, *könlegenyben* sötétkékkel oldékony, vizben oldhatlan por.

Alos és szénsavas sótól, lúgalos sóktól és idegen fémektől mentesnek kell lennie, s ez irányu vizsgálata a *Cuprumhydrico-carbonicum*-ának felel meg.

Cuprum sulfuricum venale. Külemét és magatartását illetőleg a megelőzőhöz hasonló, többnyire azonban vas- és horganygálicral, valamint *kesreny-* és *lúgalsokkal* ferlőzött. A kereskedelemben igen különböző tisztasági fokban fordul elő.

Ferrum aceticum solutum. Liquor ferri acetici. Tiszta, vörösbarna folyadék, mely főleg hevitéskor ecetszagot fejleszt, s erős higitás után vérlúgsó által kékre festetik. Fajsúlya 1·134—1·138; vastartalma=8%. Az előiratszerű vastartalmat legbiztosabban meghatározhatjuk akként, hogy a lemért próbát érénytégelyben kevés légsav hozzáadása mellett besüritjük és izzitjuk; 11·428 r. izzitott vaséleg 8 r. fémes vasnak felel meg. E mennyiségnek tehát a rendes folyadék 100 részéből kell resultálnia.

A *savtartalom*, pontos vastartalom és az ezzel összefüggő fajsúly mellett nem lehet igen csekély, azonban a savfölösleg előfordulhat. Mivel azonban az ecetsavtartalom közvetlen meghatározása körülményes, kémlésre a könkéneg iránti magatartást használhatjuk föl. Az alos vagy közönbös vaséleegoldatok, tehát azok, melyek 3 atom savra 1 vagy több atom alt tartalmaznak, könkéneg által feketén kicsapatnak. Szabad ecetsav akadályozza a vaskéneg kicsapását, azonban a kén kiválása által világos színü kicsapódmány támad. A hivatalos oldatnak tehát fölös könkéneges viz által tökélyesen és tiszta fekete színben kell kicsapatnia. E kicsapásnak azonban még akkor is föl kell lépni, ha előzetesen az oldat 100 részéhez 20—25 r. 1·038 fs. ecetsavat adtunk. Ha a csapadék egyik vagy másik esetben nem tiszta fekete, hanem inkább barna vagy világos színü, akkor a

megengedhetőnél nagyobb mennyiség ecetsav van jelen.

Idegen fémek és *lúgalok* oldatban maradnak, ha a vizzel higitott próbát fölös légköneg által kicsapjuk. A szürledék elpárlásánál gyönge hőnél visszahagyott maradvány az érintettekre mutat.

Az *idegen sók* csekély mennyiségének jelenléte, főleg olyanoké, melyek ali része lúgal, a készitményt hajlamositja a megzavarodás és vaséleg-vizegy kiválasztására. Ugyanezt eszközli a meleg, mig a fény e készitményt részben élecssóra reducálja.

Fenntartása jól elzárolt palackban fény- és hőmentesen történjék.

Ferrum carbonicum saccharatum. Szürkebarna, vizben csak részleg, higitott savakban pezsgés közben oldékony por, édes, gyöngén vasas izzel. Savakkal eszközölt oldata a vörös- és sárga vérlúgsó által kékre festetik.

Kémlése: *A szénsavas vaséleestartalom* F e Ü Schacht: „*Supplement zur Pharmacopoë*“ műve szerint 33⅓%-t tegyen. E készitmény vastartalma következőleg határoztatik meg. A cukrot bizonyos lemért mennyiségből kimossuk s a légsavval megnedvesitett maradványt izzitjuk. Az ekkor képződött vaséleg 20·69 része 30; — 23 része 33⅓ rész szénsavas vaséleesnek felel meg.

A hiányos kimosásból származó *szénsavas* és *kénsavas szikenyéleg* vizzel rázva oldatba megy át, s ebből sulyanyhalvag által kicsapható.

Fenntartása jól elzárolt, a fénynek cé.szerüen kitett edényekben történjék.

Ferrum jodatum saccharatum. Sárgás, vagy szürkefehér, vizvonzó, 7 r. vizben oldékony por, melynek oldata vörös vérlúgsó által sötétkék szinezetet nyer, s kemnyepéppel egy csöpp halvanyviz hozzáadása után violakék szinezetet nyer; ha ez utóbbi már halvanyviz hozzáadása nélkül föllép, akkor szabad iblany van jelen, mely élenyfölvétel folytán minden nem egész hevenyen

előállított készitményben csekély mennyiségben jelen van. A nedvessé és sötétté változott, vizben nem tökélyesen oldékony készitmény elvetendő.

Ferrum valerianicum. Sötét, téglavörös, alaktalan, valeriánsavszagu és izü por, mely forró viz által vaséleg kiválasztása s a sav feloldása mellett szétbomlik. A hígitott sósavas oldat vérlúgsóval sötétkék csapadékot eszközöl.

Kali bichromicum. Kali chromicum rubrum seu acidum. Nagy, piros, fénylő jegecekből álló por, savi kémhatással; 10 r. vizben oldékony, sósavval hevitve halvanyfejlesztés alatt (gyorsabban kevés lang egyidejü hozzáadásakor, chlorégény fejlesztése mellett) sötétzöld folyadékot ad.

Fertőzményei: *Kénsavas hamany*. Kimutatásánál az oldatot borkősavval és sósavval hevitjük, miáltal a festenysav élénk szénsavkifejlödés alatt festenyéleggé reducáltatik, mely a jelenlevő savakban zöld szinnel oldva marad; a sulanyhalvag által támadó fehér csapadék a kénsav jelenlétére utal.

A citromsárga szinü *egyszerü festenysavas hamany* az érintett fertözménynek még gyakrabban ki van téve, mivel a kénsavas hamanynyal isomorph.

Kali chloricum. Kali muriaticum oxygenatum seu oxymuriaticum depuratum. Chloras kalicus depuratus. Szintelen, fényes, átlátszó, légálló, többnyire levélzetes, vagy lemezalakú s csak lassú fejlödésnél oszlopszerü jegecek, melyek oldata sósavval hevitve, halvanyt fejleszt s borkősavval jegeces csapadékot ad. A só feloldódik 17 r. hideg és 3 r. forró vizben.

A *chlorkalium* légsavas ezüstéleg által sajtszerü fehér szinnel kicsapatik. Igen csekély, e kémszerrel csak gyönge opalizálást eszközlő tartalom a gyógyszerkönyv szerint megengedhető.

Salétrom. A próbát üvegcsőben egy ideig izzásig hevitjük; a tiszta chlorsavas hamany közönbös chlorkaliumot hagy vissza, mely a szabad kali csak fölötte csekély nyomát tartalmazza; a salétrom igen erős, lúgalos kémhatású maradványt ad.

Kali hydricum fusum. Kali causticum fusum. Hydras Kalicus fusus. Lapis causticus Chirurgorum. Fehér, igen kemény, kissé áttünő, levegőn megnedvesülő s a bőrt föletető rudacsok, melyek vizoldata borkősavval eszközölt túltelitéskor, csak csekély pezsgés alatt fehér, jegeces csapadékot nyujt.

A *szénsavas hamany* nagyobb mennyiségben jelen lévén, a rudacsoknak bágyadt fehér külemet kölcsönöz, megkárositja tartékonyságát s savak hozzátételére erősen fölpezseg. Egészleges hiányát nem lehet követelni.

Kénsavas hamany és *chlorkalium* a légsavval túltelitett oldatban baryt- és ezüstsók által vegyismézhető. Csak csekély mennyiségben szabad jelen lenniök.

Az *agyagföld* a közönbösitett oldatból könlegeny által kicsapatva, fölös hamanyban ismét feloldódik.

A *szikeny* a forraszcsői lángot sárgára festi.

Fémek a savanyitott vagy lúgalos oldatból könkéneg által jelezhetők.

A *vaséleg* és *szerves állományok* szinezőleg hatnak.

A *kovasav* csekély mennyiségének jelenlétét meg kell engednünk.

Fenntartása gondosan elzárolt edényben történjék.

Kalium bromatum. Fehér, fényes jegecek, köbös főalakkal; 4 r. hideg vizben 200 r. 90%-os langban oldékony. A halvanyviz bizonyos mennyiségének hozzáadására az oldat büzenykiválás folytán, mely égénynyel és hangyhalvaggal rázva, ezekbe megy át, aranysárga szinezetet nyer.

A kennyepép ez oldat által nem nyer kék szint. Borkősavval a vizes oldat fehér, jegeces csapadékot ad.

Tisztasága leggyorsabban légsavas ezüstéleggel eszközölt szétbontás által tünik ki. Egyenértéki viszony szerint hozzáadva, a sárgásfehér csapadék elkülönzése után oldat keletkezik, mely hamanybüzeg vagy ezüstsó által kicsapást nem szenved, hanem szerfölött opalizáló lesz. Ha az oldatot a hamanybüzeg még kicsapja, akkor valószinüséggel hamanyiblag, mig az ezüstoldattali kicsapáskor chlorkalium van jelen. 100 r. tiszta bromkalium a tökélyes kicsapásra 142·85 r. — 100 r. hamanyiblag csak 102·41 r. — 100 r. chlorkalium ellenben 228·18 r. légsavas ezüstéleget igényel. Az *iblanytartalom* kennyepéppel való kékités által halvanyviz előzetes hozzáadása után, valamint a jodezüstnek könlegenyben való oldhatlansága által tünik ki. A halvanytartalmat fölfedezhetjük, ha a sót kevés vörös festenysavas hamanynyal összedörzsöljük, kis görebbe tesszük, hevitjük (kissé fölös tömény kénsavval); minden esetben erősen füstölgő vörös folyadékot nyerünk; ha ez fölös könlegeny által szintelenné válik, akkor tiszta büzenyből áll, ha azonban sárga szint ölt fel, a só halvanyt tartalmaz s az átpárlat tehát festenysavas chromhalvagot, könlegeny hozzátételére sárga föstenysavas ammoniakot, föstenysavas chroméleget es salmiákot ad.

Magnesia phosphorica. Igen fehér, jegeces por, vagy jegectük, melyek a levegőn elporladnak. 100°-nál 8 atom vizet s erősebb hőnél további 6 atomot s izzitásnál végre utósó vizatomját elveszíti s pyrophosphorsavas sóvá alakul át, mely savakban oldhatatlan. 322 r. hideg vizben lassan feloldódik, s a képződött oldat hevitéskor a só részleges kiválása által megzavarodik. Vilsavas könlegenynyel az oldat jegeces csapadékot ad. Hígitott savakban a só könnyen oldékony. Kéntartalomra

só vagy légsavas oldatban barytsók által kémlendő. A vilsavas mészenyéleg, vizbeni oldhatlansága által tünik ki.

Morphium aceticum. Fehér, gyöngén ecetsavszagu, vizben (szükségléthez képest néhány csöpp ecetsav hozzáadásakor) könnyen oldékony por, mely érenylemezen hevitve maradvany nélkül elég. Egyebekben a morphium kémhatását mutatja s vizgálata is hasonlag történik.

Morphium valerianicum. Jól kifejlődött, zsirtényü, erős valeriánsavszagu jegecek, melyek kémhatása és vizsgálati módszere a szunyalénak felel meg.

Narcotium. Narcotinum. Szin-, szag- és iznélküli gyöngyfényü tük és dülényoszlopok, melyek 170°-nál viaszszerüen megolvadnak. Hideg vizben nem, forróban csak kisse oldékony; 100 r. hideg langban és 120 r. égénybeu s kevesebb mint 3 r. hangyhalvagban feloldódik s az ekként támadó oldat gyöngén ali kémhatásu, mely a növényszineket meg nem változtatja.

A narcotin a szunyaltól égénybeu való nagyobb oldékonysága, a lúgalos kémhatás hiánya, csersav és ketted-szénsavas lúgalokkal eszközölhető kicsapás, s könlegenynyel való rögtöni kiejthetés által különbözik. További jelvények a maró lúganyokbani oldhatlanság; közönbös magatartas vasélegoldat irányaban, sósavval továbbá nem jegecülékeny, hanem legtömörebb állapotban csak szörpszerü egyesületet képez. Ecetsavas oldatból kötetlen állapotban kijegecedik; légenysav által csak sárgás és nem vörös, tömör kénsav által igen kevés légenysav hozzádása mellett szép vérpiros szint nyer, mig több légenysav által elszintelenül. Sokkal kevésbé mérgező mint a szunyal.

Erősebb hevitésnél bibor, barna, végre fekete szint nyer; vastag barna füstöt terjeszt, élénk szikraképződés mellett meggyulad s laza, fényes, tökélyesen égékeny szenet hagy hátra.

Nicotium. Nicotinum. Szintelen, vagy sárgás, olajszerű, egészen illékony és gyuladó; 240°-nál forró, azonban bomlás nélkül át nem párolható folyadék, kellemetlen, szuró, dohányszerű szaggal. E test vizben alámerül, benne, valamint lang és égényben könnyen oldékony. Kémhatása alí; kénsavval csak jelentéktelen jegeceket ad s ezáltal (t. i. kénsav által) langos oldata meg nem zavarodik; ellenkező esetben könlegenynyel eszközölt hamisitásra gondolhatunk. A látára szükitőleg hat.

Pepsinum. Barnás sárga, mézgaszerű, fényes, áttünő, kissé hygroscopicus lemezkék, melyek vizben könnyen és tökéletesen oldékonyak; izök savanyu, kémhatásuk savi; tömör oldatban lang által kicsapható. Az ásványsavak tökélytelenül, hamanyvasceyanür nem, vagy csak bizonyos idő mulva berlini kék képzése mellett csapja ki.

A vizoldatot észrevehető zavarodás nélkül főzésig lehet hevitenünk. Az emésznye a főzés által megalvasztott fehérnyét több óra alatt feloldja. Érenylemezen hevitve e test álatti szag fejlesztése mellett csak kevéssé duzzad meg s sötétszürke, vagy fekete, sósavval nem pezsgő, rendkivüli nehezen elégő maradványt hagy.

A kemnyetartalmú francia emésznyét az előzött helyett, mely a kereskedelemben *Pepsinum germanicum, Viennense,* vagy purum Lammatsch név alatt fordúl elő, nem szabad kiszolgáltatni. Az elkülönzés iblany kémhatás által igen könnyü.

Fenntartása jól elzárolt edényben történik.

Picrotoxinum. Cocculinum Anamirta. Cocculus Wight et Arnott. Menispermeae. Fehér jegeces tük, vagy átlátszó lemezek, melyek légállók, közönbösek, szagtalanok, igen keserűek, mérgesek; 150 r. hideg vizben, 250 hideg égényben és 3 r. 95% forró langban oldékonyak. E testet higitott savak változatlanul fölveszik; csersav által kicsapás nem történik. Vizes lugalokban könnyen feloldódik s savakkal közönbösitvev áltozatlanul leválasztatik. A tömör légköneg, főleg hőbefolyás alatt, a picrotoxint naranccsszinü folyadékká bontja szét, melyből a savak barna port csapnak le. A kettedchromsavas hamanyéleg a vizoldatot szép zöldre festi. A hideg tömör kénsav e testet színeződés nélkül, vagy sárga szinnel feloldja s hevitéskor szenülés következik be. Hideg légsav zöldessárga oldatot eszközöl s hevitéskor oxalsav fejlődik ki.

Piperinum. Szintelen, üvegfényü, 4 oldalu oszlopok, melyek tiszta állapotban íztelenek, ellenkezőleg csipős izüek; 100°-nál halvanysárga átlátszó olajjá olvadnak, erősebb hőnél gyulékonyak, midőn könnyen égő szenet hagynak hátra. A kémhatás közönbös; vizben az oldékonyság hevitéskor érvényre lép; savak, vagy lúgalok hozzáadásakor a feloldás nehezen, mig langban könnyen megtörténik.

Kénsav e testet hidegben sötét vörösbarna szinnel feloldja, mely viz hozzáadására elenyészik. A légenysav zöldessárga, naranccsszinü, majd vörös- és sárgaszinnel eszközli a feloldást s viz hozzáadásakor piszkossárga pelyhek csapódnak le. Huzamosabb behatásnál, vagy tömör légenysav által a piperin elroncsoltatik.

Salicinum. Finom, hasábos, fénylő, szin és szagtalan jegecek, igen keserü izzel. 14 r. hideg és 2 r. forró vizben, továbbá 30 r. hideg és 3 r. forró langban oldékonyak. Égény és hangyhalvagban oldhatlanok. Hevitéskor a salicin szétbomlik s maradvány nélkül elégő szenet hagy hátra. Hideg tömör kénsavval e test szép biborpiros oldatot szolgáltat, melyből viz hozzáadására sötétvörös, vizben és langban oldhatlan por, a *rutilin* válik ki, mely savak által vérvörös s lugalok által sötét viola szinezetet nyer.

Zincum cyanatum. Zincum cyanatum sine Ferro. Zincum hydrocyanicum. Hófehér, alaktalan, iz- és szagtalan por, mely vizben és

langban nem, azonban sósavban igenis és pedig kéksav-fejlesztése közben feloldódik, s ekkor a horganyhalvag tulajdonait külöli. Maró és szénsavas légkönegben maradvány nélkül feloldódik. Hoszszantartó kimosásnál kéksav fejlesztése mellett alossá lesz s száraz állapotbani huzamos feuntartásnál, főleg a fény befolyása alatt cyanhorganyammonium képzése közben részleg vegybomlik s ekkor erős könlégszagot, édeses, azutan fémessé változó izt mutat. Ily állapotban ki nem szolgáltatható.

Kémelése egyébiránt sósavval eszközlt tökéletes szétbontás után történik.

Zincum Ferro-cyanatum. Zincum cyanatum cum Ferro. Zincum zooticum. Fehér, iz- és szagtalan, viz-, borlang-, maró es szénsavas légkönegben oldhatlan, hivatalos sósavban fözéskor kéksav-fejlesztés és berlini kék leválasztása mellett csak nehezen oldatag por. Porcelláncsészében hevitve kéksav és könlégszagot fejleszt, s izzitás után vöröses barna hamumaradványt hagy hátra, mely pállitásnál könlégben részleg feloldódik és szürletet ad, mely könkéneg által tiszta fehér színben lecsapatik. Ha a hamumaradvány, mint rendesen, erös lúgalos kémbatást mutat, akkor a készitmény vérlugsót tartalmaz, mely mindannyiszor jelen van, ha e só kicsapásra fölösiegben alkalmaztatott.

Zincum jodatum. Szintelen, a levegőn széttolyó, hevitéskor könnyen oldékony s a lég kizárása mellett bomlás nélkül föllengithető, lég hozzájárulása mellett azonban horganyéleg és iblanyra bomló jegecek, melyek oldata a kemnyefőzetet egy csöp halvanyviz bozzáadásakor belterjesen kék szinre festi; ezüstoldat által sárga szinnel kicsapatik, s könkéneg irányában a horganyhalvag magatartását külöli.

Könnyen *alos sót* képez, s ekkor vízben való feloldáskor a fölös horganyéleg oldatlannl visszamarad.

A tiszta só szétbontására, 100 részéhez 106·5 r. légsavas ezüstéleget igényel; sokkal több szükséges azonban *büzeny* vagy *halvany* jelenléte mellett, mivel 100 r. horganybüzeg 151 r. — 100 r. horganyhalvag 250 r. ezüstsalétromot igényelnek a szétbontásra.

Zincum lacticum. Szintelen oszlopok, vagy jegeckruszták, melyek 58 r. hideg és 6 r. forró vizben feloldódnak, mig borlangban a feloldás meg nem történik. Az oldat (vizes) könkéneggel tiszta fehér csapadékot ad. Kémelése *idegen alokra* szükség esetén sósavvali megsavanyitás után ugy történik, mint az ecetsavas horganyélegnél, mig az *idegen savak, cukor* és tejcukorra vonatkozó kémlési modor a tejsavas vasélecs hasonirányú vegyi buvárlatának felel meg.

rium. Euphrasia officinalis. Gratiola officinalis. Hyosciamus niger. Hypericum perforatum. Hyssopus officinalis. Lactuca scariola. Lactucavi rosa. Lavandula spica. Levisticum officinale. Lilium Candidum. Linaria vulgaris. Marrubium album. Melilottus officin. Mentha crispa et piperita. Mentha Pulegium. Oenanthe Phellandrium. Origanum. Majoranna. Ruta graveolens. Saponaria officinalis. Satureja hortensis. Solanum Dulcamara. Tanacetum vulgare. Tilia europaea. Triticum repens. Verbascum Thapsus. Verbascum phlomoides.

Augusztus-hó:

Althea officinalis. Artemisia Absynthium et vulgaris. Foeniculum vulgare. Gratiola officinalis. Humulus Lupulus. Inula Helenium. Melilottus officinalis. Origanum Majorana. Pimpinella Saxifraga. Satureja hortensis. Solidago Virga aurea. Teucrium Marum.

September s October-hó:

Colchicum Autumnale.

Gyüjtési idény.

Január s Febrár-hó:

Ligna varia Rad. Hellebori nigri. Viscum quercin.

Mártius-hó:

Cortex Frangulae. Hyppocastani Mezerei. Pruni padi. Quercus. Salicis. Ulmi. Frondes Sabinae. Taxi. Gemmae populi. Radix Altheae (2 éves). Angelicae (2 éves). Ari. Arnicae. Bardanae (2 éves). Calami arom. Caricis Aren. Consolidae major. Cynoglossi. Enulae. Filicis. Graminis. Imperatoriae. Lapathi. Levistici. Ononidis. Paeoniae. Petroselini. Polypodii. Taraxaci. Tormentillae. Valerianae Stipites Dulcamarae.

April-hó:

Cortex Quercus. Salicis. Flores Acaciae. Farfarae. Violarum. Folia Uvae ursi. Gemmae populi. Herba arboris vitae. Hepaticae. Pulmonariae. Pulsatillae. Taraxaci c. rad. Lichen Islandicus. Radix Arnicae. Bardanae. Calami. Caryophyllatae. Cichorei. Consolidae. Enulae. Graminis. Levistici. Ononidis. Poeoniae. Petroselini. Pimpinellae. Saponariae. Tormentillae.

Május-hó:

Flores Convallariae. Lamii albi. Liliorum. Persicorum. Primulae veris. Rorismarini. Violarum. Folia Ilicis aquifolii. Pulmonariae. Herba Brancae Ursinae. Chaerophylli sylv. Chelidonii major. Cochleariae. Conii maculat. Farfarae. Fragariae vescae. Fumariae. Hederae terrestr. Jaceae. Malvae. Millefolii. Pulmonariae. Rutae. Sabinae. Salviae. Tanaceti. Taxi baccati. Trifolii. Radix acteae spic. Belladonnae. Caricis. Turiones Pini.

Junius-hó:

(Cantharides.) Flores Altheae. Arnicae. Boraginis. Calendulae. Chamomill. roman. et vulgar. Cyani. Malvae vulg. Rhoeados. Rosarum. Sambuci. Tiliae. Folia Aurantior. Cichorei. Juglandis. Laurocerasi. Uvae Ursi. (Formicae.) Fragae. Herba Absinthii. Aconiti. Arnicae. Belladonnae. Boraginis. Cannabis. Capillor veneris. Centaurii minor. Clematitis. Cochlearie. Digitalis. Farfarae. Fumariae. Gratiolae. Hyosciami. Hyssopi. Lapathi acut. Ledi palustr. Malvae. Marrubii albi. Matricariae. Melissae. Menth crisp. et piper. Mercurialis. Millefolii. Polygalae amarae. Rhois toxicodendri. Rosmarin. Rutae. Salviae. Saponariae. Scabiosae. Scordii. Serpylli. Stramonii. Thymi. Veronicae. Violae Tricoloris. Sem. Colchici.

Julius-hó:

Baccae Ribium. Rubiidaei. Mirtyllorum. Capita

Papaveris. Flores Aurantiorum. Carthami. Chamomillae roman. Hyperici. Lavendulae. Liliorum. Malvae arbor. Tiliae. Verbasci. Folia Lauro-Cerasi. Juglandis regiae. Fructus Juglandis immat. Cerasor. nigror. Herba Absyuthii. Altheae. Capillor. Veneris. Cardui bened. Centaurii minor. Chenopodii ambrosioid. Cichorei. Euphrasiae. Galeopsidis. granoiflora. Hyperici. Lactucae viros Linariae. Marrubii alb. Majoraneae. Melilotti C. flor. Menthi. crisp. et piper. Nicotianae. Origani vulg. Pulegii. Saturejae. Scordii. Scabiosae. Tanaceti. Verbasci. Nuc. Jugl. immat. Nuclei Cerasor. Rad. Salep. Secale Cornut.

Augusztus-hó:

Baccae Mororum. Myrtiliorum. Rubiidaei. Sambuci. Flores Altheae. Lavandulae. Malvae arbor. Melilotti. Folia Laurocerasi. Fruct. Cynosbati. Hyppocastani. Glandes Quercus. Herba Absynthii. Artemisiae. Gratiolae. Melilotti. Lactucarium. Radix Arnicae. Colchici. Semen Cannabis. Conii maculat. Hyosciami. Lini. Lycopodii. Melonum. Phellandrii. Papaveris albi.

September s October-hó:

Baccae Berberidis. Ebuli. Juniperi. Sambuci. Spinae Cervinae. Cortex nucum jugland. Crocus. Lupulinum. Poma Acidula. Putamina nucum jugland. Radix Altheae, Apii. Petroselin. Artemisiae. Ari, Asparagi. Bryoniae. Calami arom. Consolidae maj. Enulae. Filicis. Graminis. Gratiolae. Imperatoriae. Iridis florentin. Lapathi acut. Liquirit. Rubiae tinctor. Saponariae. Taraxaci. Semen Cydoniorum. Petroselini. Synapis nigr. Stramonii. Stipites Dulcamarae.

Hévmérő-osztályzatok

Réaumur-, Celsius- és Fahrenheit-től.

Úgy viszonylanak egymáshoz, mint 4:5:9.

Az osztályzat fokjelölésének áttétele a következő minták szerint a legegyszerűbb módon történik:

Réaumur-fokok Fahrenheit-fokokra:

$$F^\circ = \frac{R \times 9}{4} + 32.$$

Réaumur-fokok Celsius-fokokra:

$$C^\circ = \frac{R^\circ \times 5}{4}$$

Celsius-fokok Réaumur-fokokra:

$$R^\circ = \frac{C^\circ \times 4}{5}$$

Celsius-fokok Fahrenheit-fokokra:

$$F^\circ = \frac{C^\circ \times 9}{5} + 32.$$

Fahrenheit-fokok Réaumur-fokokra:

$$R^\circ = \frac{(F^\circ - 32) \times 4}{9}$$

Fahrenheit-fokok Celsius-fokokra:

$$C^\circ = \frac{(F^\circ - 32) \times 5}{9}$$

Egy példa e mintázatot jobban érthetővé teszi. — Ha tudni akarjuk, 60 Réaumurfok hány Fahrenheit-fokot tesz ki; az itteni összehasonlításban Fahrenheit az x, tehát a fenebbi mintázat szerint a következő egyenlet áll elő:

$$x = \frac{60 \times 9}{4} + 32$$

s így nyerjük: $x = 167$, tehát 60° Reaumur = 167° Fahrenheit.

Jegyzet:

Réaumur	— fagypont =	0°	— forrpont =	80°
Celsius	— „ =	0°	— „ =	100°
Fahrenheit	— „ =	32°	— „ =	212°

Tábla

az osztr.-magyar orvosi sulynak a méter-sulyal való összehasonlitására.

a) Méter-suly.

1 Kilogramm (1000 Grm) = 1.7856 o.-magy. f. v. 57,11 féloh.
1 Hectogramm (100 Grm) = 0.1785 „ „ 5,71 „
1 Decagramm (10 Grm) = 0.0178 „ „ 0,57 „
1 Gramm = 13.71388 osztr.-magyar szemer
1 Decigramm (0.1 Grm.) = 1.37 osztr.-magy. szemer
1 Centigramm (0.01 Grm.) = 1.13 „ „
1 Milligramm (0.001 Grm.) = 0.01 „ „

b) Osztrák-magyar orvosi suly.

1 font (12 obony) = 420.044 Gramm
1 obon (8 nehezék) = 35.001 „
1 fél obon (4 nehezék) = 17.500 Gramm
1 nehezék (3 terecs) = 4.375 Gramm
1 terecs (20 szemer) = 1.458 „
1 szemer = 0.0729188 Gramm.

Tábla

az osztr.-magyar és a méter hossz- és folyadék mértékek összehasonlitására.

1 Litre (1000 köbcentimeter) 0.7063 osztr.-magy. pint
1 Decilitre (100) „ 0.0706 „ „
1 Centilitre (10) „ 0.0070 „ „
1 Millilitre (1) „ 0.0007 „ „
1 Decalitre (10 Litre) „ 7068 „ „
1 Hectolitre (100 „) „ 70.682 „ „
1 Kilolitre (1000 „) „ 706.822 „ „
1 osztrák-magyar pint 1.41478 Litre.
1 Meter 3.1637 o.-m. láb.
1 Decimeter 0.463 o.-m. láb.
1 Centimeter 0.3796 o.-m. hüvelyk.
1 Millimeter 0.4555 „ „
1 o.-magy. messzely 0.3537 Litre.
1 láb 0.316 Meter.
2 hüvelyk 0.026 Meter.
2 vonal 0.00219 Meter.

a régi orvosi sulyoknak a metrikus sulyokkali

összehasonlitó táblája.

a belügyminiszterium által 1875. májushó 13-án 23,717. sz. a. kiadott szabályrendeletben foglalt tábla nyomán összeállitva.

1/8—1/16 Gran	1 Centigramm
1/4—1/3 „	2 „
1/2 „	4 „
2/3—3/4 „	5 „
1 „	7 „
1 1/4 „	9 „
1 1/3 „	10 „
1 1/2 „	11 „
1 3/4 „	13 „
2 „	15 „
3 „	20 „
4 „	30 „
5 „	37 „
6 „	40 „
7 „	50 „
8 „	60 „
9 „	65 „
10 „	70 „
11 „	77 „
12—13 „	90 „
14 „	100 „
15 „	107 „
16 „	115 „
18 „	130 „
20 „	150 „
24 „	180 „
30 „	200 „

36	Gran	240	Centigramm
40	„	300	„
1	Drachma	4	Gramm
1½	„	6	„
2	„	9	„
3	„	13	„
4	„	18	„
4½	„	20	„
6	„	27	„
8	„	35	„
½	Uncia	18	„
1	„	35	„
2	„	70	„
3	„	100	„
4	„	150	„
5	„	170	„
6	„	200	„
8	„	300	„
10	„	370	„
12	„	400	„
18	„	600	„
24	„	800	„

1 evőkanál folyadék 15 gramm.
1 evőkanál szörp 25 gramm.
1 kávéskanál folyadék 3 gramm.
1 kávéskanál szörp 5 gramm.
10 csöpp vizfolyadék 50 centigramm.
10 csöpp szeszes folyadék 40 centigramm.

Mérgek és ellenmérgek.

Mérgesen és maróan ható szerek, s a fő- és helyettesitő ellenszerek.

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
Acidum hydrocyan. Kalium cyanat. Aqua Amygdal. „ Lauroceras	Aqua chlorata. Solutio Calcariae hypochlorosae (4 gramm Calcaria chlorata 180 gr. Aqu. és gtt. 10 Acid. hydrochl.) Liquor Ammon. caust. dil. (15—20 csepp nyákkal.) Ezen szerek részben belsőleg adagoltatnak, részben pedig belölök a chlor és ammon, elővigyázattal beleheltetik, — esetleg utána mérsékelt adagokban mákony és szunyal adagolható.	Hideg burogatások a fejre Hideg öntözések, Izgató üritő csörék.
Acida. Acid. hydrochlor „ nitric. „ sulfuric. „ phosphoric.	Lac Magnesiae Aqua Calcis.	Kréta. Lombfa hamujának lúgja. Sappanviz. Nyákos olaj. ital.

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
Acidavegetabilia Acid.sulfur.conc.	Fejérnye oldat v. olaj égetett magnesiával.	Tej. Hideg öntözések Levezető bőrizgatók.
Acidum carbonicum. Carboneum oxydatum. (Szénéleg-lég)	Szabad levegő, valamint Ammonium carbon. pyro-oleos. és más hasonló anyag szagoló szer gyanánt Elenygáz.	Hideg öntözések és mosások. Izgató bedörzsölések. Meleg lábfürdők
Alcalia caustica et oarbonica. Kali, natron. Ammon.	Acidum tartaric. Acid. acetic. dilutum. Succus Citri.	Ecet. Emulsionas olesosae. Hid. borogatások Öntözések a hátgerinc mentében
Alcohol, Aether. Chloroformium.	Emeticum. Szabad lég. Hideg borogatások a fejre.	Hideg viz ital. Selterviz. Pulv. aerophorus
Antimonalia. Tartarus stibiat.	Acidum tannicum.	Cserenyt tartalmazó főzetek. Pulv. aerophor. Nyákos italok mákonynyal. Langymeleg viz olvasztott vajjal

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
Argenti praeparata et salia.	Natrium chloratum. Konyhasó	Fehérnye-tartalmu és nyákos italok.
Arsenicalia. Arsenicum alb.	Antitodum Arsenici. Kezdetben félóránkint, később óránkint egy evő kanállal. Lac Magnesiae.	Nyákos italok Fehérnye Aqu. Calcis. Tej.
Auri praeparata	Acidum tannicum Lac magnesiae	Fehérnye-tartalmu italok
Barytae praeparata	Natrum sulfuricum. Magn. sulf.	Nyákos italok Fahamu.
Bismuthi praeparata.	Acidum tannicum	Natrum bicarbonicum.
Bromum et Bromi praeparata.	Lac Magnesiae Hig kemnye-pép	Lisztpép.
Calcaria usta.	Syrupus Sacchari Natrum sulfuricum. Natrum bicarbonicum. Oleum Olivarum	Ecet. Zziros olajok. Nyákos italok.

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
Chlorum gasiforme	Borszesz belehelése vagy Spiritus aethereus nitrosus, vagy kénhydrogen-viz szaglása	Higitott borszesz ivása és szaglása Olfactorium Hageri
Chromates **Acidum chromicum**	Syrupus Sacchari és Ferrum pulverisatum keveréke Magnesia carbonica Natrum bicarbonicum	Nyákos italok Cukros viz Tej
Cupri praeparata	9 rész Ferrum pulver., s 4 rész Sulfur. sublim. lotum keveréke Fehérnye oldata cukros vizben Ferro-Kalium cyanatum flavum	Lac Magnesiae s Sacharum lactis Fehénye vizzel higitva
Hydrargyri praeparata	Fehérnye 7 rész Ferrum pulverat. és 4 rész. Sulfur. subl. lotum. vagy vaspor és levélozüst mészszeli keveréke	Lisztpép

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
Jodum	Hig kennyepép.	Lisztpép.
Jodi praeparata.	Lac Magnesiae.	
Kreosot.	Fehérnye oldat.	Nyákos italok.
Oxalium	Mészviz. Kréta	
Phosphorus..	Emeticum Terpentinolaj-fejet tojás sárgával Lac Magnesiae egyenlő mennyiségü Aqua chloratá-vai keverve. Solutio Calcariae hypochlorosae decanthatione parata (8 gramm Calc. hypochl. 400 grm. Aqu. és 10 csep Acidum hydrochloricum.) Lac Magnesiae.	Nyákos italok Viz krétával. Lisztpép. Hidegviz. Terpentin olaj, theás kanalanként vizzel és tojás sárgájával összerázva(1—2 óránként.)
Plumbi praeparata. Lithargyrum.	Emeticum Zincum sulfuricum-hói. Magnesia sulfu-	Konyhasó. Glaubersó. Sulfur praecipitatum.

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
	rica vizzel, vagy fehérnye-tartalmu vizzel. Viz, higitott kénsavval.	Csereny - tartalmu forrázat. Fehérnye-tartalmu vlz. Tej.
Stanni praeparata	Natrum bicarbonicum Lac magnesiae. Acidum tannic.	Fehérnye. Tej.
Venena animalia Kolbász-méreg Sajt „ Hal „ Cantharides	Emeticum és purgans Fekete kávé Tannin Liquor Ammon. carbonici. Camfor, Opiummal. Zziros olajok meliözendök.	Bor. Növénysavak. Csörék. Nadályok a homlok táján.
Trichina spiralis	Quassia. Chinin. Extr. Colocynthidis Cuprum oxyd. Rademach.	Keserü növényanyagok fözete.
Venena vegetabilia Acria, narcotica et acria narcot.	Emeticum Zinc. sulfuricumból. Acid tannicum. „ citricum.	Opium mérgezésnél: hideg öntözések, érvágás, hashajtók.

Mérgesen v. maróan ható anyag	Ellenszer	Helyettesitő ellenszer
	Succus Citri Aqua chlorata Solutio Calcariae hypochlorosae Fekete kávé Izgató bedörzsölések maró ammonium- és mustár-szeszszel (Spirit. Sinap. aeth.)	Aqua Amygdal. amarar. (Belladonna, Hyosciamus és Digitalis mérgezéseknél Opium és Morphium erősebb adagokb.) Csereny - tartalmu italok Hideg borogatások a fejre Hideg öntözgetések Hashajtó csöre
Nux vomica. Alcaloides	Emeticum. Acid. tannicum. Opium és Morphin mérsékelt adagokban; nem pedig citromsav, kávé. Acidum tannicum (de nem csekély adagban)	
Zinci praeparata	Acidum tannicum Lac Magnesiae	Cserenytartalmu italok, fehérnye Natrum bicarbonicum.

Jegyzet.

A legtöbb esetben első feladatunk a méreg eltávolitása a gyomorból, vagy hánytató keverék, vagy pedig a nyelde izgatása által

Lac Magnesiae. 2 rész Magnesia usta és 10 rész Aqua destillata keveréke, melyhez egyszeri gyenge felfözés után 12 rész Saccha um pulveratum és 4 rész Aqua florum Aurantii teendök. Szükség esetében kielégitö 1 rész Magnesia usta és 6 rész Aqu. dastill. keveréke is.

A m. kir. belügyminiszterium egészségügyi osztálya.

GRÓSZ LIPÓT, a m. kir. belügyminisztérium oszt. tanácsosa, az egészségügyi osztály főnöke, orvos sebésztudor, szülész-mester, a magyar királyi és a stájerhoni természet-tudományi és a magyar földtani intézet levelező tagja.

HARTL ALAJOS, kir. tanácsos, orvostudor, szülészmester, belügyminiszt. titkár, a pesti kényszerdogház s fiók-kórház v. főorvosa, a m. kir. természettudományi s a kir. budapesti orvosegylet rendes, a magyar orvosi könyvkiadó társulat alapító tagja.

VOLENSZKY FRIGYES, orvostudor, belügyminiszt. fogalmazó.

Az országos közegészségi tanács tagjai.

KOVÁTS SEBESTYÉN, tr. elnök, Rupp János egyetemi ny. r. tanár alelnök, Grósz Lajos tr. egyet. m. t. jegyző. Jendrassik Ö. tr. egyetemi ny. r. tanár, Korányi Frigyes tr. egyetemi ny. r. tanár, Kovács József tr. egyetemi ny. r. tanár, Lumniczer S. egyetemi tanár, Moskovits M. tudor, Patrubány Gergely tr. városi tiszti főorvos, Poór Imre tr. egyetemi tanár, Schwarzer Fer. tr. egyetemi tanár, Than K. egyetemi ny. r. tanár. — Az egyes minisztériumok részéről a tanácskozásokbani részvétellel megbizattak: Grósz Lipót tr. osztálytanácsos a belügyminisztériumnál, Markusovsky Lajos tr. osztálytanácsos az oktatásügyi minisztériumnál, Novák Ant. tr. honvéd főorvos és Tormay Béla tr. az állat gyógyintézet igazgatója. — A közegészségi tanács rendkivüli tagjai: Ambró J. tr. az országos bábaképezde igazgatója Pozsonyban, Balogh Kálmán ny. r. tanár a budapesti egyetemen, Chyzer Cornél tr. Zemplénmegye főorvosa, Járnay G. az ált. m. gyógyszerészegylet elnöke, Jurányi Lajos tr egyetemi tanár, Kain Albert gyakorló orvos Debreczenben, Kátai Gábor tr. Jász Kun-Szolnok-megye főorvosa, Késmárky Tódor tr. tanár, Knöpfler Vilmos tr. gyakorló orvos Maros Vásárhelyen, Kun Tamás tr. törvényszéki orvos Miskolczon, Lengyel András tr. Lukács J. tr. N.-Váradon, Maizner J. tr. tanár a kolozsvári egyetemen, Margó Tivadar tr. tanár a budapesti egyetemen, Nagy József tr. Nógrádmegye főorvosa. Pollák H. tr. gyakorló orvos Budapesten, Popper J. tr. a miskolczi kórház főorvosa, Rozsay J. tr. kórházi főorvos Budapesten, Sass Istv. tr. Baranya megye főorvosa, Veszelovszky K. tr. Árvavárallján.

Az állami és megyei számlák felülvizsgálói.

A belügyhöz tartoznak közkórházak, közigazgatási, állami, mezőgazdászati, pénzügyi közegek és szegény-alap rovására kiszolgált gyógyszerek számlái. Felülvizsgáló számtiszt: Szénássy László, Dubasovits J., Venturini L., Feilhauer A.

Az igazságügyhöz tartoznak: az országos fegyintézetek, kir. törvényszékek raijai, börtönőrei és az állami fegyencek részére kiszolgált gyógyszerek és a törvényszéki vegyelemzések számlái.

Felülvizsgáló számtisztek: Pekker Károly és Trstyánszky Károly.

A gyógyszerész-hallgatók tanárai a budapesti m. k. tud. egyetemen.

Állattan tanára: MARGÓ TIVADAR, ss. m. m. bölcsészeti és orvos sebész tudor, szülész mester; az állat- és összehasonlító bonctan ny. r. tanára és az állattani intézet és gyüjtemények előljárója, a magyar tud. akademia, a budapesti kir. orvosegylet és a magyar kir. természettudományi társulat tagja.

Ásványtan tanára: SZABÓ JÓZSEF, ss. m. m. bölcsészettudor, az ásványtan ny. r. tanára, a budai kir. bányabíróság elnöke, a magy. kir. természettudnmányi és a magyar földtani társulat tagja, a cs. kir. földtani intézet levelezője Bécsben, az „Academie nationale, agricole, manufacture et industrielle" külföldi tiszteletbeli alelnöke Párisban.

Gyógyszertan tanára: BALOGH KÁLMÁN, orvostudor, a m. kir. természettudományi társulat, a budapesti kir orvosegylet tagja.

Füvészet tanára: Dr. JURÁNYI LAJOS, a füvészet ny. rend tanára, a füvészkert igazgatója, a term. tud. t. r. tagja stb

Gyógyszerészeti törvények id. tanára Balogh Kálmán orv tr. stb.

Természettan tanára JEDLIK ÁNYOS, sz. Benedek rendü pannonhalmi áldozár, bölcsészettudor, az elemi és gyakorlati természettan nyilv. rend. tanára, a természettani gyüjteménytár elöljárója, s magyar tudományos akademia rendes tagja, a bölcsészeti kar idösbje.

Vegytan tanára: THAN KÁROLY, vegytudor, kir. tanácsos, a vegytan ny. r. tanára, a m. k. természettudományi társulat alelnöke, a magyar tud. akademia levelező tagja, a budapesti kir. orvosegylet bizottmányi tagja.

Elemző vegytan tanára dr. LENGYEL BÉLA ny. r. tanár.

Törvényszéki vegytan magántanára: FELLETAR EMIL vegytudor,

Dr. HIDEGH KÁLMÁN magántanár.

A gyógyszerész-hallgatók tanárai a kolozsvári m. kir. tud. egyetemen.

Vegytan tanára dr. FLEISCHER ANTAL ny. r. tanár.

Álattan tanára: dr. ENTZ GÉZA ny. r. tanár.

Ásványtan tanára: KOCH ANTAL ny. r. tanár.

Növénytan tanára: dr. KANITZ ÁGOST ny. r. tanár.

Gyógyszer-ismc tanára: dr. AJTAI SÁNDOR.

Jegyzet. A kolozsvári m. kir. tudomány egyetemen minden törvényes és szokásos szabály, mely a pesti egyetemre nézve fennáll, szinte alkalmazásban van.

Magyarország és a hozzá kapcsolt részek gyógyszertárai s azok tulajdonasainak névsora

az általános magyarországi gyógyszerész-egylet kerületei és járásai szerint fölosztva.*)

Az Ált. magyarországi gyógyszerész-egyletnek központi igazgatósága Budapesten: Jármay Gusztáv elnök, Kiss Károly alelnök. Rohrbach Antal titkár, Formágyi Ferenc pénztárnok; továbbá dr. Müller Bernát, Fauzer Antal, Frumm István, Molnár János, Sztupa György, Vlassek Ede s a járások igazgatói.

I. KERÜLET.

1. Járás.

Magában foglalja Budapestet és Pestmegyének északi részét.

Igazgató: Eiszdorfer Gusztáv budapesti, aligazgató: Szerényi Vincze, ujpesti gyógyszerész.

*) Minthogy országos egyletünk járásai a megyék ujabb beosztása szerint még nem módositattak, ennélfogva a járásokat a jövő évre is az eddigi beosztás szerint vettük föl.

Budapest és Pestmegyének északi része.

Budapest: Baier Arnót. Fauzer Antal, Formágyi F., Járnay Gusztáv, Jezovits Mihály, Kiss Károly, Matta L. özv. bérlő Egressy Rezső, dr. Müller Bernát, özv. Schernhofferné K. kez., Mikitovits A., ifj. dr. Wagner D. bérlő Paksi J., Szkalla Antal, Sztupa György, Török Jozsef, id. dr. Wagner D., Ditrrich Kár., Molnár János, dr. Landan J., Urbann József, Fáczányi Ármin, Scheich Károly Frumm István, Telkesy János, Swarzmayer J., Tóth J., Irgalmas szerzet, Vlassek Ede, Eiszdorfer G., Zboray Bertalan, Galló Soma bérlő Zsiga Zzigm. Zboray Béla.

Szent-Endre Jakab István. — Vörösvár Tordy József. — Soroksár Nagy Kálmán. — Vác Irgalmas rend, Reichenhaller A. — D.-Vecse Beszédes Gyula. — Péczel Aichmann J. — Újpest Szerényi Vincze.

Aszód Kornitzky Béla. — Gödöllő Bartl A. — Monor Fellöldy Kálmán. — Zsámbék Gröffner Gyula. — Jápió-Bieske Baksay Béla. — Tápió-Szele Kormuth Attilla. — Promontor Kresinzky M. — Buda-Örs Nickl O. — Jászberény Teschler E., Merkl J. — J.-Árokszállás Major Endre. — J.-Apáthi Netzasek K. — Jász-Ladány Szemnetz F. — Jász-Kis-Ér Mertz József. — Dömsöd Fözy L.

2-ik járás.

Magában foglalja Pestmegyének déli részét és a Kis-Kunságot.

Igazgató: Katona Zsigmond kecskeméti aligazgató: Novák Rudolf halasi gyógyszerész.

Alb.-Irsa Tolnay Károly. — N.-Körös Medvecky J., Jarköy K. — K.-Körös Lábos Ferencz. — A.-Dabas Metelka Fer. — Abony Lukács A. — Kalocsa Linkovits Fer., tul.. bérlő Horváth K. — Duna-pataj Lukácsy József. — Czegléd Persay Sándor. — Izsák Szilárdfy Károly. — Kécske Végh L. — Solt Márki István. — Lacháza Straub A. — K.-K.-Szt.-Miklós Toth Zsigmond. — Szabad-Szállás Martinovits P.

Halas Novák R. — Majsa Torjai Pál. — Félegyháza öz. Hoffer Antalné. Bernyátsky B. — Dorosma Knauf K. — Ráckeve Drasovváky Fr. — Kecskemét Katona Zz., Machleid Alajos, Molnár János.

3-ik járás.

Magában foglalja Hevesmegyét és a Nagy-Kunságot.

Igazgató: Köllner László egri, aligazgató Boleman István kisujszállási gyógyszerész.

Hevesmegye.

Pétervásár Orondy Antal. — Heves Máder Miksa. — Hatvan Sperlágh József. — Pásztó Martinovits J. — Tisza-Füred özv. Maar E.-né, kezelő Thomka J. — Gyöngyös Vozáry Tamás, Mersitz János, Káposztásy Ferencz. — Szolnok Horanszky I., Boár Gy. — Mezötur Somogyi J. özv. bérlő Spett V. Borbás István.-T.-Sz.-Miklós Végh Gyála. — Tisza-Földvár ifj. Szél L. — Déva-Ványa Pacek Géza. — Eger Schuttág János, Köllner Lőrinez, Irgalmas szerz. — Verpelét Lenhárdt F.

Nagy-Kunság.

Madaras Jung Károly. — Karcag Báthory Bert. — Kunhegyes Virefeld Mór. — Kisujszállás Boleman István. — Turkevi Komáromy Gy. — Sz.-Márton Bárány Antalné, bérlő Dely Zsigmond.

4-ik járás.

Magában foglalja Bács-Bodrogh megyét.

Igazgató: Kosztyik János, ó-kanizsai, aligazgatók Millassevits János zombori és Grossinger Károly ujvidéki gyógyszerészek.

Bács-bodrogh-megye

Ujvidék Grossinger K. ifj. Plavsic Gábor. Maximovits Mi. — Baja Pollermann Bert. Boszek J. Sárkány Lázár. — Zombor Galle Emil. Hrchuss J. Szabadka Szigethy József. Jóo Károly. Brenner F. Gálfy György. — Ó-Kanizsa Kosztyik J. és fia E. — Zenta Heiszler Ferenc. — Ada Pavlovits Emil. — Ó-Becse Károlyi Kálm. — Szt.-Tamás Laky Nándor. — Temerin Mayer Mihály. — Futak Zvik Zsigmond. — Palánka Harlikovits K. — Petrovác Adányi Imre. — Bács Dominits S. — Torzsa Oltoványi J. — Verbász Ferency J. — Kula Heine Nándor, bérlő Hoffbauer Vilmos. — Cservenka Schumacher Henrik. — Ó-Szivac Harlikovits J. Apatin Rátay Tivadar. — Hódság Gritzman K. — Stanisits Fésüs István. — Kernyája Joó K — Jankovác Madzinyi János. — Almás Martinovits B. — Bezdán Hegyesi Ferenc. — Topolya Radány Bert. Ó-Moravica Kiss Sándor. — Bajmok Nagy Lajos. — Szeghegy Décsi Antal. — Titel özv. Zahn Ferencné, kezelő Mesznik Márt. — Zsablya Gvozsgyák J. — Csurug Furó László. — Moholy Szigethy József.

II. KERÜLET.

1. járás.

Magában foglalja Pozsony- és Nyitramegyét.
Igazgató: Lucich Géza, aligazgató: Heinrici Frigyes pozsonyi gyógyszerészek.

Pozsony-megye.

Pozsony Lucich Géza, Mencer Lipót, Imry János, Heinrici Frigyes, Pisztory Bódog, Solc Rezső, Érdy István, Kollányi Sev. irgalmas rend. — Somorja Kaszter Sándor. — Szempe Fleischer A. — Stomfa Zvilling Károly. — Duna-Szerdah. Jelenik László. — Malacka Friedrich János. — Galantha Bertalan Pálné, kez. Bertalan P. — Szered ifj. Karl József, kezelő Steiner J. — Nagy-Szombat Pantocsek R., Pauer Korn. — Bazin Meizl Ferenc. — Modor Pauer Gottfried. — Szent-György Neumann K.

Nyitramegye.

Nyitra Tombor Korn., Kovács Józs. — Miava Németh Károly. — Verbó Raksányi Antal. — Pöstyén Orsony János. — Vág-Ujhely Keller Emil. — Galgóc Bariss Vilmos. — Sellye Zeller János. — Érsekujvár Korláth Ferenc. — N.-Tapolcsán Csippék J. Sasvár Mike Antal özv. — Privigye Barsi Gusztáv. — Nagy-Surány Huszár Ferencz. — Szenic Utsnay Ant. — Holics Mühlbauer J. F. — Szakolcza irg. sz.

2-ik járás.

Magában foglalja Trencsén, Turócz, Árva, Liptó, Zólyom és Gömör megyét.
Igazgató: Göllner Frigyes besztercze-bányai gyógyszerész.

Trencsénmegye.

Trencsén Simon Béla. — Illava Bossányi János — Puchó Zimmermann R. — Bittse Tombor L. — Csasza Bencsáth Nánd. — Zsolna Tombor Vict. — Rajecz Hladny Mór. — Bán özv. Bartovits J.-né, bérlő Krzisch Ign.

Turóczmegye.

Mosóc Topercer N. — Szt.-Mártón Topercer Lajos. — Ruttka Ruttkay Theofil. — Znio-Várallya Kraszn.-Draskóczy M. — Szucsán Burda János.

Árvamegye.

Namesztó Medvecky J., bérlő Seidler Józs. — Trszténa Jeszenszky N. — Alsó-Kubin Králik Alajos. — Thurdossin Kovalik Antal.

Liptómegye.

Liptó-Szt.-Miklós Balló Lajos, Mikó Józs. —

Rózsahegy Hammerschmidt I. — Német-Lipcse Szmatek Virgil. — Hrádek Lányi Adolf.

Zólyommegye.

Breznobánya özv. Zörnlaib örök. — Zólyom-Lipcse özv. Burian S.-né. — Beszterczebánya Burda Károly, Göllner Frigyes. — Zólyom Stech Lajos. — Korpona Eisert P.

Gömörmegye.

Rozsnyó: Dr. Pósch J. özv., kezelő Pintér P., Maleter A. — Röcze Alexy Sándor. — Putnok Fekete Nándor. — Jólsva Jusztkó P. — Dobsina Tirscher és fia. — Tornallya Liptay József. — Rimaszombat Hamaliár K., Liszka József. — Tiszolcz Szmik Lajos. — Csetnek Urszinyi M.

3-ik járás.

Magában foglalja Bars, Hont, Nógrád és Borsodmegyét.

Igazgató: Boleman Ede lévai, aligazgató: Margótsy János, selmeczi gyógyszerész.

Barsmegye.

Léva: Boleman Ede, Medvecky S. — Körmöcz Förster Imre. — Szent-Kereszt Csipék János. — Aranyos-Marót Simonidesz Pál. — Oszlány Pasteiner Jenő. — Verebély özv. Berencsy G., kezelő Kosztya J. — Zeliz özv. Steyrer A., kezelő Marossy J.

Hontmegye.

Selmec: Margócsy János, Sztankay F. — Szélakna Barsy Rudolf. — Ipolyságh Berkó István. — Báth Zsilkay Ignácz. — N.-Maros Kovarcsik K. — Ujbánya Cservinka Mór.

Nógrádmegye.

Balassa-Gyarmat: Feisztl József, Havas Gy. — Losonez Geduly Albert ör. Pokorny Ede, bérlő Plichta Lajos. — Fülek özv. Kálmán K.-né. —

Szécsény Pokorny Pál, özv. — Szirák Kompanik J. — Salgó-Tarján Rubint Károly.

Borsodmegye.

Miskolcz: Majer Rezső, Dr. Szabó I., Dr. Szabó Gy., Dr. Hertz Mór, Ujházy Kálmán. — Szt.-Péter Thuranszky I. özvegye. — Onod Valkó Gyula. — Mező-Kövesd Fridély Ödön. — Szendrő Hoffory J. özv., kezelő Csiszár. — Diós-Győr Wimmert K. — Oszd Medvecky F. — Mező-Csáth Kéler István. — Szilvás Feyér József. — Mező-Keresztes Prágay Lajos. — Edelény Hörk Pál.

4-ik járás.

Magában foglalja Sáros, Szepes, Abauj és Torna megyét.

Igazgató Wandraschek Károly, aligazgató Mégay Gusztáv kassai gyógyszerész.

Sárosmegye.

Eperjes Schmidt Károly, Isépy Gyula, Makovicky J. — Bártfa Bolla Gusztáv, Topercer A. — Kis-Szeben Szénert János.

Szepesmegye.

Löcse Tirscher Gyula. Szabó S. — Késmárk Genersich K., Scherfel Korn. — Igló Tirscher Gusztáv, Kalmár B. — Béla Stephani János. — Podolin Faix József. — Lubló özv. Bavácsyné, bérlő Ignatievits A. — Szepes-Olaszi Szopkó Altr. — Szepes-Szomb. Gréb János. — Szepes-Váralja irgalmasok, Tirtsch István. — Felka Scherfel Aurel. — Szomolnok Fremda József. — Ófalu Iszkray György. — Gölnicbánya Csathó József. — Wagendrüssel Honthy S.

Abaujmegye.

Kassa: Hegedüs Lajos, Koretko Antal, Mégay Gusztáv, Wandraschek K. — Arany-Idka Ternyanszky J. — Alsó Metzenzeff Szkurkay József. —

Szepsi Trsztyánszky J. — Szikszó Somogyi Mih. — Forró Remcsák Ede. — Ab.-Szántó Meissels Ad. Gönc Schvarz Ignácz. — Bőöd N. N.

Tornamegye.

Torna Kracsay István.

III. KERÜLET.

1. járás.

Magában foglalja Zemplén, Ungh és Beregh megyét.

Igazgató: Buzath Cajetan beregszászi, aligazgató: Telendy Antal unghvári gyógyszerész.

Zemplénmegye.

S.-A.-Ujhely: Gallik Géza, Pintér Ferenc. — Tokaj Dr. Juhász Pál, özv. Krőcer A.-né. — Tarcal Babcsák János. — Szerencs Kohányi J. — Mád Molnár János. — Tállya özv. Kiss G.-né. — Sáros-Patak Dr. Rik G. — Tolcsva Frits Lajos. — N.-Mihály Cibur Bert. — Varannó Csiszár István. — Gálszécs Valkó Nándor. — K.-Helmec Baksay B. özv. — Homonna Speck István. — Sztropko Fabry Dániel. — Tőke-Terebes Kubacsek Alb.

Unghmegye.

Unghvár: Telendy Antal, Bene Lajos, Lám Sándor. — Szerednye Ruzsák Kálmán. — N.-Berezna Roth Ferdinánd. — Szobránc Csere János. — Nagy-Kapos Porhajos F. — Csap Novák Ferenc.

Bereghmegye.

Beregszász Buzáth Cajetan. — Vásáros Namény özv. Herritz F., kezelő Oláh Gyula. — Munkács Traxler Fer., Gottier Lipót. — Alsó-Verecke Lápossy S. — Bilke Keresztes S. — Tarpa Kalmánchelyi F. — M.-Kászony Sznistsák M.

2-ik járás.

Magában foglalja Ugocsa, Mármaros, Kraszna és Közép-Szolnok megyét.

Igazgató: Kovács Mihály, aligazgató: Marossán Albert.

Ugocsamegye.

Halmi Fényhalmi A. — Tisza-Ujlak Rojkó Viktor. — Nagy-Szőllös Kovács Mihály.

Marmarosmegye.

Sziget: Marossán A., Buzáth Márton, Héder Lajos. — Técső: Agoston Gyula. — Huszt Schmidt K., Theodorovits J. — Kőrösmező Buzáth M. — Bahó Hanka Lajos. — Bocskó özv. Keszler P.-né. — Visó Geitner G. özv. — Ökörmező Tamássy Andor.

Krasznamegye.

Szilágy-Somlyó Szalgháry József, Józsa Gy. — Kraszna Laitner Zsig.

Közép-Szolnokmegye.

Zilah: Unger Gusztáv, Weisz Sámuel. — Tasnád Dulka Elek. — Szilágy-Cseh Félegyházy D. — Zzibó Bagosy K. I.

3-ik járás.

Magában foglalja Szathmár és Szabolcs megyét.

Igazgató: Dr. Lengyel Márton szathmári, aligazgató: Somogyi Rezső kisvárdai gyógyszerész.

Szathmármegye.

Nagy-Bánya Hanzolovits J., Szendy J. és fia. — Felső-Bánya Csausz István. — Szinyérvárallya Gerber Ödön. — Krassó Bartok Sándor. — Sárközujlak Balázsy György. — Szathmár Dr. Lengyel

M. Böszörményi J., Bossin József, Irgalmasok. — Nagy-Károly Füleki Pál, Jeliuek Ignácz, Koricsánszky L., bérlő Sötér J. — Felsőfalu Anderkó Gy. — Csenger Mauks István. — Máté-Szalka Almer Imre. — Fehér-Gyarmat Balika Károly. — Erdőd Daláry Endre. — Endréd Zsoldos Lajos. — Kis-Naményi Jörös Ignác.

Szabolcsmegye.

Nagy-Kálló Hvezda Károly. — Nyiregyháza Bydeskuty B., Korányi Imre. Tirschler Gy. — Kis-Várda Somogyi Rezső. — Mándok özv. Tompos J.-né, bérlő Türk Ágoston. — Nyir-Bakta Remcsák Gyula. — Báthor Wozáry Rezső. — Bogdány Kelemen Szilárd. — Gáva Csabai Uj-Mihály. — Tisza-Lök Szerecsen özv. — Szent-Mihály Lukács Ferenc. Polgár Mauksinszky A. — Balkány Saitz Sándor. — Ujfehértó Thron Antal. — Balmaz-Ujváros Liszkay Ferenc. — Nádudvar Valkó János — Püspök-Ladány Hagen Sándor. — Földes Kranzli Ferenc.

4-ik járás.

Magában foglalja Bihaamegyét.

Igazgató: Tamássy Károly debreceni, aligazgató: Trajánovits Ágoston sarkadi gőgyszerész.

Biharmegye.

Debrecen: Tamássy Károly, Muraközy K., Mihalovits István, Göltl Nándor, Dr. Rotschnek V., Vecsey Victor, Szilágyi P. M., Örvényi Otto. — Nagy-Várad Bercsinszky K. özv., Molnár József, Milassin A., Ember Manó, Nyiry György, irgalmas rend. — Sarkad Trajánovits A. — N.-Szalonta Wölfel Sándor, Podhracky F. — N.-Bajom Zlocky Mihály — N.-Léta Véber Sándor. — Diószeg Kovács József. — Ér-Mihályfalva Mátray István. — Élesd Kocsis József. — Kis-Mária Cirbesz özv. — Mező-Keresztes Plavecky S. — B.-Ujfalu özv. Sárréty

J., kezelő Sárréthy J. — Derecske Belicay Fer. — Tenke Liszka J. — Belényes Orley Károly — Székelyhid Penkert Mihály. — Margitta Horváth István.

IV. KERÜLET.

1. járás.

Magában foglalja Temes és Krassó megyét.

Igazgató: Pecher J. temesvári gyógyszerész, aligazgató: Karácson Sándor temesgyarmati gyógyszerész.

Temesmegye.

Temesvár: Faykiss József, Tárcay J. Jahner Károly, Járomisz Mih. id. Pap J., Hönig Ferenc, Irgalmasok. — Werschetz Hercog S. árvái, Moldovány S. — Csákova Doby László. — Detta Braunmüller J. — Rékás Bonomi Károly. — Gyarmatha Karácsony S. — Mercifalva Loog László — Vinga Veres Ferenc. — Uj-Arad Ternájgo Cäsar. — Lippa Bánn József. — Buziás Liebáld Oszkár. — Hidegkut Reimhole Gy. — Fehértemplom Quiriny Al., Pokorny János. — Kubin Emanuel N. — Karlsdorf Járos Gusztáv.

Krassómegye.

Lugos Szvoboda F., Fényhalmi L. örök. bérlő Dermár P. — Facsét Otter Hugó. — Bogsán Péterffy Eteika. — Resica Brada Ede özvegye. — Oravica Knoblauch A. — Steierlak Gassenheimer K.

2-ik járás

Magában foglalja Torontálmegyét.

Igazgató: Pacsu Döme n.-kikindai gyógyszerész, aligazgató: Maly János N.-szentmiklósi gyógyszerész.

Torontálmegye.

Nagy-Kikinda Pacsu Döme, Neuhold Károly. — Mokrin Pichler József. — Melence N. N.-Bánát-Komlós tul. Augusztini özv., bérlő Collner Vince.

— Csenej Ruttner István. — N.-Szt.-Miklós Mály János. — Csanád Dobocky István. — Perjámos Reimholtz F. — Lovrin Telbisz Benedek. — Bilét Plech János. — Uj-Pécs Belics Miklós. — Módos Jezovits Zsiga. — Párdány Grandjean Fer. — Beodra Vogel Dániel. — Török-Becse Bizek Ferenc. — Béga-Szt.-György N. N. — Zichifalva Rozsa L, özv., kezelő Mihalovits. — Török-Kanizsa N. N. — Csatád Rutkay József. — Hajfeld Tártzay István. — Német-Czérna Hrzsiha Károly. — Perlasz Gürtler Károly. — Francfeld Stand István. — Antalfalva Toldy Sándor.

3-ik járás.

Magában foglalja Csongrád és Békés megyét.

Igazgató: Kiss Ferenc szeghalmi, aligazgató Varságh Béla b.-csabai gyógyszerész.

Csongrádmegye.

Hód-M.-Vásárhely Adler János özvegye, Mike Ferenc, Kiss Gyula. — Szeged: Kis József. özv. Szűlő B.-né, bérlő Bauer József, Bauer József, Barcsay K., Kovács Albert, Ambrozy Sándor, Meák Gyula, Gyuricza Sándor. — Szentes Várady Lajos, özv. Farkasné, bérlő Boros K. Dósa Béla. — Csongrád Meister Imréné özv. — Mindszent Schmidt. Gyula.

Békésmegye.

Szeghalom Kiss Ferenc. — Vésztő Bakacs Lajos. — Füzes-Gyarmat Kornis Gyula. — Gyoma özv. Kramplits J. — Gyula Örley István, Winkler F. — B.-Csaba Varságh Béla, Badics Elek. — Békés Benedicty József, Debreceni Károly. — Orosháza Medvecky H. Palócy L. — Szarvas Medvecky L., Lavatka Béla. — Tót-Komlós Tatay János. — Mező-Berény Urszinyi László. — Körös-Ladány Szijjártó S. — Ocsöd Vekerle I.

4-ik járás.

Magában foglalja Csanád, Arad és Zaránd megyét.

Igazgató: Rozsnyay Mátyás aradi gyógyszerész, aligazgató a vidékre nézve: Hámory Lajos eleki gyógyszerész.

Csanádmegye.

Makó Horváth Gyula, Nagy Adolf, Tarnay István. — Nagylak Leuhardt Jakab. — Battonya Rignio Károlyné, bérlő Schlögel S.

Aradmegye.

Arad Kiss Istv., Schäffer Adolf, Rozsnyay Mátyás, Ring Lajos, Földes Kelemen, Francély F. — BoroszJenő Ferency János. — Butyin Jandó örökösök, kezelő Jandó László. — Csermő Dirhan E. — Elek Hámory Lajos. — Gyorok Huba örökösök, bérlő Huba Lajos. — Kis-Jenő. özvegy Koritsánszkyné, kezelő Turner István. — Kurtics Franhoffer J. — Pankota Tanfi Károly. — Pécska Stiller Mihály. — Radna Ternajgó József. — Simánd Csiky Lukács. — Soborsin N. N. — Szent-Anna Feletár Béla. — Világos Aigner Gyula.

Zarándmegye.

Körös-Bánya Schiszl Károly. — Nagy-Halmány Hánzéros Ádám.

V. KERÜLET.

1. járás.

Magában foglalja Sopron; Moson és Vas megyét.

Igazgató: Pillich Ferenc szombathelyi, aligazgató: Reckert Dániel soproni gyógyszerész,

Sopronmegye.

Nagy-Márton Gerr József. — Kiss-Márton Grüssner E., Irgalmas rend. — Lakompak Hussy

K. — Kapuvár Vavrecskay J. — Csorna Seiben Otto. — Németh-Kereszt. Skrach Antal — Csepregh Hartman J. — Kis-Cenk. Sass Fer. — Sopron város Molnár J. Reckert J., Mezey A.

Mosonymegye.

Moson Brodszky Ede. — Magy.-Óvár Szikláy Antal. — Nizsider Fuchs Sándor. — Rajka Kósch Frigyes. — Boldogasszony Lubich Cajetán. — Szt.-János Magda K.

Vasmegye.

Szombathely: Pilich Ferenc. Rudolf Alajos. — Sárvár Baranyi István. — Kis-Cell Miszory Ferenc. — Jánosháza Kósa Gusztáv. — Vasvár Simon Gyula. — Körmend Sonnevend Gy. — Mura-Szombath Bánócy Antal. — Szt.-Gotthárd Tomcsányi F. — Németh-Ujvár Herbszt József. — Felső-Eör Gamauf Vilmos. — Pinkafő Visinger örök., kezelő Kratochvill J. — Szalonok Schwarz G. — Rohonc Simon Géza. — Kőszeg Cháchinovics I., Küttel I.

2-ik járás.

Magában foglalja Győr, Komárom, Esztergom és Sz.-Fehér megyét.

Tiszt. igazgató: Kautz Ignacz győri, igazgató: Say Rudolf, aligazgató: Dieballa György fehérvári gyógyszerészek.

Győrmegye.

Győr-Szigeth Kakas J. — Szentmárton Göltl Ernő. — Téth Gubás Károly. — Győr: Anvander Rezső, Lippócy Miksa, Kautz Ignácz, Némethy Pál Simnn Ferenc.

Komárommegye.

Tata Szeth Antal, Kapuváry L. — Kisbér Döme Péter. — Nagy-Megyer Angyal Antal özv.

— Csuz Jezovics Sándor. — Ács Suták Lajos, — R.-Komárom: Grötschl Zs., Schmidthauer A., Kirchner Mih.

Esztergommegye.

Esztergom: Hulinyi Péter, Mennich Dénes, Majer Sándor. — Párkány Rogrün Ede.

Sz.-Fehérmegye.

Moór Jeney J. — Káloz Thomka János. — Sárgabogárd N. N. — Cece N. N. — Csákvár Lukács Gyula. — Lovasberény Kertész Ferenc. — Adony Eckert János. — Dunapentele Wagner J. — Seregélyes: Árvay Gyula. — Martonvásár Vince Árpád — Bicske Tamler Ignác. — Ercsi Kurutz J. — Vaál Heiszler Győző. — Sz.-Fehérvár: Braun József, Brozman Elek, Say Rezső, Schönvizner F., Diebálla Gy.

3-ik járás.

Magában foglalja Veszyrém, Somogy és Zala megyét.

Igazgató: Belus József n.-kanizsai, aligazgató: Szigethy Nándor siófoki gyógyszerész.

Veszprémmegye.

Devecser Balogh Ignácz. — Enying Adler Imre. — Pápa Szabó Sándor, Irgalmas szerz. — Palota Gömbös László. — Siófok Szigethy N. — Nagy-Vázsony Szále Elekné, kezelő Szale Rud. — Veszprém: Szente Károly, Ferency K. — Zirc Vekerle József.

Somogymegye.

Karád N. N. — Kaposvár Kecskéssy J. Schröder S. — Marcali Kiss István. — Csurgó Plachner Ferd. — Nagyatád Pfiszterer K. — Barcs Kohut Sáumuel. — Sellye Zsiga László. — Nagy-Bajom Körös Lajos. — Tab Krebsz Vilmos. — Szill

Vogronits K. — Lengyeltóti Zboray Béla. — Szigetvár Salamon Gyula. — Nemes-Vid. Kiss István. — Kadarkut, Beck Béla. — Babocsa, Ilias Elek.

Zalamegye.

Csáktornya Gönc Lajos. — Zala-Egerszeg Liedemann L., Isoó Ferenc. — Balaton-Füred: Orbán Ignác. — Szent-Gróth: Botfy Péter. — Nagy-Kanizsa Bélus József, Práger B. — Keszthely Vadona János. — Alsó-Lendva Kiss Béla — Letenye Kalivoda János — Légrád Pfiszterer K. — Pacsa Lakner Ferenc. Perlak Sipos Károly özv. — Sümegh Stamborszky László. — Tapolcza Glázer János.

4-ik járás.

Magában foglalja Tolna és Baranya megyét: Igazgató: Kramolini József bonyhádi gyógyszerész, aligazgató: Sipőcz István pécsi gyógyszerész.

Tolnamegye.

Szegszárd Unger D. Stauróczky L. — Duna-Földvár: Kubányi Simon örök. bérlő Murin J. özv. Müller Jánosné. — Bátaszék Poós Lajos. — Bonyhád Kramolin I. — Paks Malatinszky S. — Tolna Bíróy Gyula. — Simontornya Szikora János. — Högyész Téry Imre. — Tamási Schmidt József, bérlő Barbacsy P. — Gyönk özv. Járó Józsefné, kezelő Kruzsintsky J. — Zomba Bozsnyay Máty., bérlő Pór J.-Dombovár Draskovich L.

Baranyamegye.

Pécs: Sipőc István, Kovács Mihály, Kunz Nándor, Irgalm. szerzet. — Mohács Luizer Victor, Pyrker Gyula. — Siklós Teleky Antal, Petrach J. — Pécsvárad Herry József. — Mágócs Szép Géza. — Német-Boly Előry Lajos. — Villány Fekete Sándor. — Dárda Cingelly S.

VI. KERÜLET,

1. járás.

Igazgató Dr. Hintz György helyettes igazgstó: Dr. Wolff Gyula kolozsvári gyógyszerészek. Abrudbánya Wladt N. — Bánfy-Hunyad Holczer Vilmos. — Bethlen Beénárdy D. — Dées Roth Pál. — Gyula-Fehérvár Zangerl Károly, Mihelyes Zsigm., Frölich Gyula. — Kolozsvár özv. Züllich I.-né, bérlő Binder K., Khudi örökösei, bérlő Biró J. Dr. Hintz Gy., Wolff János. — Magyar-Lápos Breuer Pál. — Maros-Ujvár Érsekujváry S. — Mócs Rohoncy Zsigm. — Nagy-Enyed Oberth J. özv., Dankó Gyula. — Radna Dachint Frigyes. — Szamos-Ujvár Placsintár Dáv. — Tövis Schlafkovits J. — Torda Velics Sámuel, Wolf Gábor és fia. Trajánovits Ede. — Verespatak Moldován Lajos. — Zalathna Mihelyes Zsigmond. — Hidalmás Horvath József — Naszód Müller Fr. — Topánfalva Rácz K.

2-ik járás.

Igazgató: Jeney Albert, helyettes igazgató: Burdács Alajos marosvásárhelyi gyógyszerészek. Balázsfalva Schiszl Károly. — Besztercze Herberth D. özvegye, kezelő Lang K., özv. Petrizzovné, bérlő Scholtész A. — Csikszereda Gözsy Albert. — Gyertyó-Diód Szathmáry I. — Gyergyó-Szt.-Miklós Eranosz Bogdán. — Lechnitz Scheint Frigyes. — Maros-Ludas Tomcsik József. — Maros-Vásárhely özv. Görög Jánosné, bérlő Jeney Albert, Benkő Sándor örökösei, bérlő Jeney Károly, Burdács Alajos. — Szász Régen Coppelt Frigyes, Schaaser János. — Székely-Udvarhely Kauntz J. A., Solymosy János. — Dicső-Szt.-Márton Fischer Ede. — Szitás-Keresztur Aescht Adolf. — Teke Wagner Nándor. — Parajt Besztercei A. — Nyárad-Szt.-György N. N.

3-ik járás.

Igazgató: Binder Gusztáv, aligazgató: Platz N.

Déva Bruz N., bérlő Lengyel Gergely. — Hátszeg Csonka J. és N. N. — Disznód Binder Gusztáv. — Nagy-Szeben Jikeli Károly, Dr. Kaiser Gusztáv, id. Müller Károly, Molnár örökösei, Teutsch Ágoston. — Nagy-Selyk Szency Gábor. — Medgyes Dr. Folbert Frigyes, Hintz Adolf, Schuszter M. — Szász-Sebes Reinhard F. C. — Petrozsén Gerbert Guido. — Szerdahely Schimmerl Fr. — Vizakna Kronberg N. — Segesvár Bervert Fr, bérlő Véber János, Kraft Károly, Schuszter Frigyes. — Szászváros Fuhrmann K, Rekkert Károly. — Szent-Ágotha, Knall Márton. — Nagy-Senk Binder Frigyes. — Szelistye Veveich Adolf. — Vajda-Hunyad Adler Frigyes — Maros-Illye N. N. — Szacsel N. N.

4-ik járás.

Igazgató: Száva Gerő aligazgató: Stenner Frigyes brassói gyógyszerészek.

Alvinc Hanzéros Ádám. — Baroth Debitzky Mihály. — Berethalom Bergleitner A. — Erzsébetváros Soós Lajos. — Fogaras Herman I., özv. Sterzing I.-né, bérlő Steinburg Ferencz. — Kézdi-Vásárhely Jancsó özvegye Kovács Ferenc. — Kovászna Binder Adolf. — Brassó: Fábik Ede, bérlő Morser I, Honigberger és Fuhrmann, Hornung Károly, Jekelius Nándor, Kugler Ede, Steuner Frigyes, Száva Gerő, Zell Károly. — Földvár Folbert Frigyes. — Köhalom Nagelschmid özv., bérlő Melas Ede. — Rosnyó (Erdély) Römer Albert. — Szepsi-Szt.-György Roll Károly, bérlő Fechdenfeld Gy., Ötves Pál. — Tartl-Prázsmár Molnár István. — Feketehalom Reinhardt F. C., bérlő Jikely K. — Hosszufalu Jikelius Gusztáv. — Csik-Szt.-Márton Dobay Sándor. — Csik-Szépviz Fetés Mihály. — Udvarhelyszék N. N. — Borgó-Prund: Wachsmann Albert.

A budapesti m. kir. tud. egyetemen 1876/7 tanévben gyógyszerészi oklevelet nyertek:

Anisits Dániel, Balázs Ödön, Balkányi Gyula, Barta Zoltán, Boucs András, Bottka Imre, Bundy Jakab, Busay Béla, Buzáth Ferenc, Csáp Lajos, Csermendy József, Fleischer Kornél, Hanzolovits Lajos, Horváth János, Illés Vincze, Kása Ferencz, Kishonty József, Koretkó Géza, Kovács Sándor, Krausz Károly, Láday Győző, Lasztovicza Valerius, Leipnik Lajos, Lipthay, Ludányi Ferencz, Machleid, Mahler Gyula, Major Endre, Mayerring Károly, Mester Lajos, Medvecky József, Millasevits Gyula, Milutinovits, Nagy József, Pap Lázár, Persay Elek, Pfiszterer Károly, Prikárszky Nándor, Rákos Lajos, Rieger Nándor, Schwartz Lipót, Stirling Károly, Szendrey Jenő, Szkicsák István, Szlubek István, Stephanik Fábián, Szkurkay Lajos, Szokoly Elek, Stubenvoll Ferenc, Takács Lajos, Terstyánszky Gusztáv, Theodorovits Dusan, Tirscher Béla, Török Sándor, Tóth Béla, Üveges Ernő, Ziegler Moric.